AUG 13 1956
AUG 17 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, AUGUST 8, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

63./496. n-rs
TREŠDIEN, 1956. GADA 8. AUGUSTĀ
6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apvienības biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

Vai krizi Suecā izbeigs ar ieroču varu?

ANGLIJA STEIDZĪGI PASTIPRINA BRUŅOTOS SPĒKUS VIDUSJŪRĀ

KARALIENE ELIZABETE II APSTIPRINA STĀVOKĻA NOPIETNĪBU SAKARĀ AR KRIZI, KO PIRMS 11 DIENĀM IZRAISĪJA ĒĢIPTE — NACIONĀLIZĒJOT SUECAS KANĀĻA SABIEDRĪBU

Valstī izsludināta daļēja mobilizācija. — Kaŗa kuģi dodas uz Vidusjūru; sagatavo transporta kuģus kaŗaspēka pārvešanai uz Vidējiem Austrumiem

Londonā. Pagājušās nedēļas nogalē Anglijas karaliene Elizabete II parakstīja vēstījumu, kas valdībai dod tiesības iesaukt armijas rezervistus, tādējādi apstiprinot Suecas krizes nopietnību un Anglijas apņemšanos noturēt savu stāvokli Vidējjos Austrumos.

Sakarā ar karalienes vēstījumu, Anglijas kaŗa ministrs Hīds parlamentā paskaidroja, ka pašreizējos apstākļos plaša apmēra rezervistu iesaukšana nebūs nepieciešama: iesauks tikai zināmu skaitu militāro speciālistu un techniķu. Anglijas apņemšanos nepiekāpties Ēģiptei apliecina arī kāds cits fakts, proti, angļu admirālitāte rekvizējusi 12 tirdzniecības kuģus kaŗaspēka un kaŗa materiāļu pārvešanai uz Vidējiem Austrumiem. Šādām vajadzībām rekvizēto kuģu skaits tuvākā laikā sasniegs 40. **Divi lidmašīnu bazes kuģi un viens kreiseris atrodas ceļā uz Vidusjūru, lai pastiprinātu turienes angļu spēkus. Maltā tai pašā laikā ieradies zināms skaits angļu strūklbumbvedēju un tuvākās dienās sagaida ierodamies arī iznīcinātājus.**

Kā jau iepriekšējā LA numurā ziņojām, lai panāktu Nasera nacionālizētā Suecas kanāļa nodošanu starptautiskas komisijas pārraudzībā, kas dotu iespēju nodrošināt visu ieinteresēto valstu kuģiem šo svarīgo ūdensceļu, uz ASV ieteikumu sabiedrotie (ASV, Anglija un Francija) nolēma 16. augustā sasaukt Londonā 24 valstu konferenci, aicinot piedalīties arī Ēģipti un Padomju S-bu.

Pa daļai, lai ietekmētu piekāpties stūrgalvīgo Naseru, kam aizmugurē Kremļa labvēlība, un būtu gatavi visām varbūtībām, Anglija un Francija sāka steidzīgi (tūdaļ pēc kanāļa sabiedrības nacionālizēšanas) gatavoties militārām operācijām, deklarējot, ka 16. augusta konferences neizdošanās gadījumā stāvokli Suecā atjaunos ar militāru varu. Šāda, īpaši Anglijas valdības rīcība, ir arī saprotama, jo Suecas kanālis, pa kuru uz Britu salām plūst austrumu nafta, ir angļu rūpniecības dzīvības un nāves jautājuma degpunktā.

Militāro operāciju sagatavošanai, Anglija jau izsludinājusi daļēju mobilizāciju, cīņai sakārto zemes, jūras un gaisa spēkus, par akcijas vadītāju Vidusjūrā, kā neoficiāli ziņojis Londonas Daily Sketch, iecelot adm. Mountbatenu.

Katrā ziņā notikumi Anglijā un Francijā liecina, ka abas valstis steidzīgi gatavojas kaŗa darbībai. Bet vai līdz kaŗam noies, ja 16. augusta konferencei nebūs panākumu, rādīs tuvākā nākotne. ASV pagaidām no piedalīšanās militārā akcijā norobežojušās, ko pēc atgriešanās no Londonas Vašingtonā amerikāņu tautai un visai pasaulei pateica ārlietu min. Dž. Dalless.

24 valstu konference sanāks pēc 8 dienām, kad arī galīgi noskaidrosies Ēģiptes pašreizējā nogaidošā izturēšanās. Bet līdz tam laikam vien jau var daudz kas grozīties koeksistences laikmeta miera labā. Trešais pasaules karš varētu izcelties tikai tādā gadījumā, ja Kremļa varas vīri savas simpatijas pret Naseru sāktu pārvērst darbos militāras palīdzības veidā. Tad arī sabiedroto pusē būtu spiestas iejaukties ASV. Bet Padomju S-bas iekšpolitiskais stāvoklis nav tik drošs, lai „vadoņi" atklāti uzņemtos šādu risku, kas gala iznākumā varētu viņiem maksāt galvu. Tāpēc pašreizējā situācijā visvairāk ticams, ka krizi Suecā abas spēcīgākās lielvalstis izbeigs „smaidu politikas" ceļā, vai arī, ļaunākā gadījumā — Anglija un Francija straujā triecienā okupēs kanāļa joslu vietēja rakstura sadursmē ar Ēģipti. Bet tādā gadījumā tās dabūs kaklā visas arabu valstis, Anglijai draudzīgo Irānu ieskaitot, jo arabi attaisno Nasera rīcību un nostājas viņa pusē, jau cilājot tos pašus savus vecos, līkos zobenus un gatavojoties sedlot straujos kaŗa kumeļus, jo modernu ieroču viņiem tikpat kā nav.

Nedēļas nogalē Portsmutas ostu atstāja 13.350 to lielais lidmašīnu bazes kuģis Sīsus. Uz kuģa pilnā kaujas gatavībā atradās arī 1.200 „sarkano velnu" — slaveno angļu izplētņu lēcēju. Lidmašīnu bazes kuģim Sīsus uz pēdām sekoja 22.000 to. strūkllidmašīnām apgādātais lidmašīnu bazes kuģis Bulvarks. Vēl kāds trešais lidmašīnu bazes kuģis pašreiz tiek sagatavots braucienam uz Vidusjūras ūdeņiem angļu bruņoto spēku pastiprināšanai gadījumā, ja izrādītos nepieciešams Suecas kanāla joslu atkaŗot ar militāras ofensīvas palīdzību.

Anglijas izplētņu lēcēji dodas uz Vidusjūru

MŪŽĪBĀ AIZGĀJIS PRELĀTS EDUARDS STUKELS

Prelāts Eduards Stukels miris 2. augustā S. Vincenta slimnīcā Ņujorkā. Viņš vadīja latviešu katoļu draudzi Ņujorkā un kopš savas ieceļošanas Amerikā 1949. g., rūpējās par latviešu ieceļotājiem kā katoļu organizācijas pārstāvis. Daudzi latviešu ieceļotāji atcerēsies sirmo garīdznieku Ņujorkas ostā, kur viņš ieradās katrreiz, kad tur no Vācijas iebrauca bēgļu kuģi.

E. Stukels dzimis 1884. g. 3. martā Rakāņu ciemā, Poņemūnes pagastā, Bauskas apr. Pirmo skolas izglītību viņš baudīja savā pagastā, pēc tam Bauskā un Rīgā. 1906. g. viņš beidza priesteru semināru Kauņā, 1908. g. teoloģijas fakultāti Insbrukā, Austrijā un 1910. g. Augstāko filozofijas institūtu pie Luvēnas universitātes Beļģijā. 1906. g. viņu iesvētīja par priesteri. Viņš klūst par vikarmācītāju Alsungā, vēlāk Liepājā. No 1919. g. līdz 1924. g. E. S. ir Liepājas prāvests un Kurzemes dekāns. No 1921. līdz 1925. g. viņš veic Latvijas armijas kapellāna pienākumus. 1923. g. viņam piešķir monsiņora titulu, bet 1928. g. iecel par Svētā Tēva galma prelātu. Kopš 1924. g. līdz pat Latvijas atstāšanai Stukels ir Sāpju Dievmātes dr. prāvests un dekāns Rīgā. Tanī pašā laikā viņš bija arī Rīgas archidiocēzes kūrijas kanclers un padomnieks. Kā Latvijas katoļu baznīcas pārstāvis piedalījies vairākās starptautiskajās konferencēs, to skaitā arī eucharistiskā kongresā Čikāgā 1926. g. Noorganizējis 3 svētceļojumus uz Romu.

Aizgājējs bija aktīvs arī sabiedriskā laukā. Latvijas pastāvēšanas pirmajos gados viņš bija Liepājas pilsētas domnieks, vēlāk Rīgas pilsētas domnieks. Viņš sarakstījis vairākas garīga satura grāmatas, izdevis katoļu mēnešrakstu „Auseklis." Apbalvots ar Trīs zvaigžņu ordeni. Viņš pārvaldīja deviņas valodas.

1944. g. pēc Gestapo rīkojuma Stukeli izsūtīja uz Vāciju. 1949. g. 17. augustā viņš ieradās Ņujorkā, kur darbojās NCWC dienestā; ar šīs organizācijas starpniecību ieceļoja 6.500 latviešu, no kuriem 3.200 ir katoļi. Līdz pēdējam laikam monsiņors pildīja kapellāna pienākumus Leo House katoļu viesnīcā. Ik mēnešus viņš runāja uz Latviju ar Amerikas Balss starpniecību. Svētdienā pirms savas nāves vēl vadīja latviešu dievkalpojumu. 8. septembrī bija paredzēts atzīmēt viņa 50 gadu priestera amata zelta jubileju.

Apbedīšanas dievkalpojums bīskapa J. Rancāna vadībā notika 6. augustā Our Lady of Vilna lietuviešu baznīcā. Monsiņoru Stukelu apbedīja Ņuarkā, N. J.

FRANCIJAS KAŖAKUĢI GAIDA PAVĒLI DOTIES JŪRĀ

Parīzē. — Rēķinoties ar iespēju, ka 16. augustā Londonā paredzētā konference varētu beigties nesekmīgi, Francija uzsākusi gatavošanos militārām operācijām. Pārtraukti atvaļinājumi 10.000 franču jūrniekiem; nedēļas nogalē tie atradās jau uz saviem kuģiem Tulonas ostā. Visa Francijas Vidusjūras flote stāv pilnīgā kaujas gatavībā.

Parīzē, visu deputātu, atskaitot komūnistu partijas, sumināts, Francijas ministru prezidents Mollē deklarēja, ka Francijas valdība darīs visu, kas vien stāv tās spēkos, lai Suecas kanāļa problēmu atrisinātu miermīlīgu sarunu ceļā. Bet ja tas nebūs iespējams, Francija ir gatava militārās akcijas uzsākšanai pret Ēģiptes Naseru. Francijā, tāpat kā Anglijā, valda pārliecība, ka Ēģipte noraidīs Rietumu sabiedroto aicinājumu piedalīties Londonas konferencē. Ēģiptē esot izteikušies, ka Sav. Valstu, Anglijas un Francijas plāns pilnīgi ignorējot Ēģiptes tiesības savā zemē rīkoties pēc saviem ieskatiem.

Arī zināms skaits franču izplētņu lēcēju atrodoties kaujas gatavībā, lai kuŗu katru brīdi pievienotos angļiem Maltas salā, kas, kā liekas, izveidosies par Rietumu galveno izejas bazi militārās ofensīvas gadījumā pret Nasera Ēģipti. Tulonas ostā izbraukšanas signālu gaida 15 franču kaŗakuģi, to starpā kaujas kuģis Žans Bartū.

TRIMDINIEKI UN POZNAŅAS PRĀVA

Apspiesto Eiropas Nāciju asambleja sanāks uz ārkārtēju sēdi dienā, kad sāksies poļu patriotu tiesāšana par to, ka viņi piedalījušies Poznaņas nemieros.

Tiesāšanas diena vēl nav nolikta. Ārkārtējās sēdes mērķis ir mobilizēt brīvās pasaules sabiedrisko domu par labu apsūdzētiem. Asambleja nosodīs Polijas komūnistu varmākas, kas tiesās tautu, kuŗu tie nepārstāv, kamēr pašu poļu komūnistu režīma atbalstītāji būtu jānosēdina uz apsūdzēto sola.

Eksplozija Niagarā, N.Y.

6. augustā Olin Mathieson Chemical Corporation uzņēmumā Niagarā notikusi smaga eksplozija, kurā nonāvētas 2 un ievainotas 18 personu. Galu dabūjuši Hermanis Strablovs, 29 g. v., un Jānis (John) Maule, 34 g. v.

Eksplozija notikusi pēcpusdienā, vienu ēku pilnīgi sagraujot un vairākas citas bojājot. Sabiedrībai nodarīti lieli zaudējumi. Sprādziena cēloņus noskaidro.

Mosadeghs atbrīvots

Teherānā. — Agrākais Persijas ministru prezidents Mohameds Mosadeghs, kas nacionālizēja Anglijas un Persijas naftas sabiedrības īpašumus Persijā un vēlāk mēģināja gāzt Persijas šachu, atbrīvots pēc trīsgadīga cietuma soda izciešanas.

Pēc atbrīvošanas no cietuma pretangliski noskaņotais bij. premjērs izteicies, ka Suecas kanāļa sabiedrības nacionālizēšana esot legāla.

ĒĢIPTE DRUDŽAINI GATAVOJAS ‚SVĒTAJAM' KAŖAM

Vai Nasers boikotēs Rietumu proponēto Londonas konferenci?

LAI GAN ĒĢIPTES PREZIDENTS NASERS SAVU NOSTĀJU NAV VĒL DEKLARĒJIS, RIETUMU DIPLOMĀTI PAREĢO, KA ĒĢIPTES VALDĪBA BOIKOTĒS 16. AUGUSTĀ PAREDZĒTO STARPTAUTISKO KONFERENCI LONDONĀ

Kaīro. Ali Sabri, galvenais Ēģiptes prezidenta Nasera padomdevējs politiskajos jautājumos, pagājušās nedēļas nogalē publicēja oficiālu Ēģiptes valdības paziņojumu, kurā teikts, ka Rietumu sabiedrotie aicinājuši Ēģipti piedalīties Londonas konferencē, pēdējai piedraudot ar militāras akcijas uzsākšanu. Aicinājums esot izdarīts laikā, kad Ēģipte atrodas „zem Rietumu sabiedroto plānotā saimnieciskā spiediena."

Paziņojums publicēts pēc Ēģiptes ministru kabineta ārkārtējās sēdes, ko vadīja Nasers, kas pārtraucis savu vasaras atvaļinājumu Aleksandrijā. Kabineta sēdē piedalījās arī kaŗa ministrs Amers un ārlietu ministrs Favzi. **Tonis, kādā Ēģiptes valdība žēlojas par Rietumu draudiem diplomātiem, liek domāt, ka Ēģipte nopietni gatavojas boikotēt Londonas 16. augusta konferenci Suecas kanāļa jautājuma atrisināšanai miermīlīgā ceļā.**

Varbūtība, ka Ēģipte varētu atsacīties piedalīties starptautiskajā konferencē Londonā, ir nepatikšanu tikai viena daļa, kas biedē Rietumus. Labi informētas aprindas Londonā paskaidro, ka Rietumu sabiedrotos visvairāk baidot iespēja, ka Ēģipte varētu šim Rietumu priekšlikumam atbildēt ar pretpriekšlikumu, proponējot pavisam citāda veida konferenci, uz kuŗu aicinātu komūnistu Ķīnu un Ungāriju un kurā galveno lomu spēlētu arabu valstis. Pēc Rietumu sabiedroto domām šāda konference Vidējo Austrumu situāciju vēl vairāk sarežģītu un paildzinātu Suecas problēmas atrisināšanu. Bet vai Naseram jāsteidzas?

Kā Anglija, tā arī Ēģipte rēķinās ar militāras sadursmes iespēju Suecas kanāļa joslā. Kamēr angļi koncentrē savu kaŗa floti un gatavojas rezervistu iesaukšanai, Ēģiptē visās pilsētās atvērti armijas reģistrācijas punkti. Visi sporta laukumi un sabiedriski klubi „katrā pilsētā un katrā ciemā" pārvērsti armijas nometnēs jauniešu apmācībām, lai ēģiptieši būtu gatavi savas zemes aizstāvēšanai pret ārvalstu agresiju. Tūkstoš gadu vecās Al Azhar universitātes rektors nedēļas nogalē publicēja uzsaukumu ēģiptiešu tautai, deklarējot, ka dzimtenes aizstāvēšana pret ārvalstu agresiju atzīstama par „svēto kaŗu."

Pēdējās ziņas vēstī, ka Naseram tuvu stāvošas personas Kaīro paskaidrojušas, ka Ēģiptes prezidents esot nolēmis boikotēt Londonas konferenci. Nasers izšķīries noraidīt visas Rietumu prasības par Suecas kanāļa starptautisku pārraudzību. Ja nepieciešams, viņš cīnīšoties, lai Suecas kanāļa pārraudzību noturētu Ēģiptes rokās. Nasers izteicies, ka tādā gadījumā, ja Ēģipte piekāptos Rietumu sabiedroto prasībai, tas tikai nozīmētu, ka viena veida koloniālisms ticis apmainīts pret kādu citu veidu. Aicinājumu piedalīties Londonas konferencē viņš esot paredzējis noraidīt, taču galīgi vēl neesot izšķīries.

Kanadas aizsardzības ministru Sueca neinteresē

Otavā. Sakarā ar krizi Suecā, Kanadas aizsardzības ministrs Kampnejs izpelnījās asus opozicijas pārmetumus, jo deklarēja, ka Sueca nav nekas tāds, kas sevišķi interesētu Kanadu. Pēc Kempneja domām Sueca ir Eiropas problēma. Kanadai nav naftas Vidējos Austrumos, tās kuģi Suecas kanāli neizmanto. Ja Kanada ir ieinteresēta šinī krizē, tad vienīgi visas Apvienotās karalistes mērogā. Aizsardzības ministrs aizrādīja, ka pašreizējos apstākļos par rezervistu iesaukšanu valdība nav domājusi.

ŠEPĪLOVS KĻUVIS MAZRUNĪGS

SAŅEMOT ANGLIJAS UZAICINĀJUMU PIEDALĪTIES LONDONAS KONFERENCĒ, PADOMJU SAVIENĪBAS ĀRLIETU MINSTRS ŠEPĪLOVS NESAKA NE JĀ, NE NĒ, ACIMREDZOT NOGAIDĪDAMS, KĀDU ATBILDI ANGLIJAI DOS ĒĢIPTES VALDĪBA

Londonā. Pagājušās nedēļas nogalē 21 valsts Rietumu sabiedroto vārdā saņēma Anglijas valdības aicinājumu piedalīties starptautiskā konferencē Londonā, lai atrisinātu Suecas kanāļa krizi, nododot tā pārraudzību starptautiskās komisijas pārziņā.

Maskavā Anglijas valdības aicinājumu Padomju Savienībai nodeva sūtnis Heiters, ierodoties īsā audiencē pie ārlietu ministra Šepilova. Aicinājumu saņemot, Šepilovs to ne pieņēma, nedz noraidīja, bet pateica sūtnim, ka tas tiks nodots Padomju Savienības valdībai. Londonā Šepilova mazrunību izskaidro ar Kremļa vīru nodomu nepārsteigties ar atbildi, pirms nav atbildējusi Ēģiptes valdība. Vispārējais noskaņijums tomēr ir tāds, ka Maskava Rietumu aicinājumu pieņems.

Daži Rietumu diplomāti domā, ka Padomju Savienība nav apmierināta ar Londonas konferencē aicināto valstu sastāvu un ka tā gatavojas pieprasīt, lai konferencē tiktu aicinātas arī Polija, Austrumvācija, Rumānija, Bulgārija, Albānija un komūnistu Ķīna, kam arī ir kuģošanas intereses.

Cik zināms, tad līdz šim aicinājumu piedalīties Londonas konferencē akceptējušas Grieķija, Ceilona, Austrālija, Italija, Norvēģija, Pakistana, Rietumvācija, Spānija, (kas grib uzņemties starpnieka lomu starp Eiropu un Vidējiem Austrumiem) un Turcija. Indija likusi saprast, ka tā konferencē piedalīsies. Dānija, Abesīnija, Indonēzija, Japāna, Holande, Jaunzēlande, Persija, Zviedrija, Padomju Savienība un Ēģipte vēl līdz šim Anglijas aicinājumam nav atbildējušas.

Arī Maskavai ir savi nodomi

6. augustā no Beirutas ziņo, ka tur izplatījušās ziņas it kā Padomju kaŗa flotes vienības Londonas 24 valstu konferences (kas sāksies 16. augustā) priekšvakarā „viesosies" arabu valstu ostās.

KREMLIS NORAIDA JAPĀNAS MIERA NOTEIKUMUS

ŠEPĪLOVS ATSAUCAS UZ JALTAS „VIENOŠANOS"

Japānas ārlietu ministrs Sigemitsu Maskavā iesniedza Šepīlovam miera līguma projektu, kurā paredzēti 14. panti. 3. augustā padomju ārlietu min. viņam paziņoja, ka Padomju Savienībai tas nav pieņemams.

Japāņu miera delegācijas locekļi Maskavā paskaidro, ka par projekta 11 punktiem panākta vienošanās jau sarunās Londonā. Vienprātības nav bijis tikai 3 punktos, kas attiecas uz territorijām, kuŗas pirms 2. pasaules kaŗa piederēja Japānai: Habonai salu grupu, Šikotonas salu (ko Londonā krievi apsolījuši), Kunoširi un Etorozu salām.

Pēdējā Šigemitsu projektā nekādas prasības par salu atdošanu Japānai nav, bet gan ieteikums sasaukt starptautisku konferenci, kas tagad noteiktu Japānai agrāk piederējušu salu likteni, ieskaitot Kuriļu salas un Sachalinu dienvidu daļu.

Noraidot Šigemitsu projektu, Šepīlovs teicis: „Padomju Savienība nevar apspriest jautājumu par Japānas bij. territoriju, jo tas jau izšķirts Jaltas konferencē."

Kā zināms, Jaltas konferencē Rietumu sabiedrotie apsolīja Pad. Savienībai dažas Japānai piederošaš salas kā kompensāciju par iestāšanos kaŗā ar Japānu.

Pēc tam, kad Šepīlovs projektu bija noraidījis, kas notika slēgtā sēdē, Šigemitsu preses pārstāvjiem paskaidroja sekojošo: „Šepīlova atsaukšanās uz Jaltu mums nepavisam nav saprotama, un tomēr es neskumstu, sarunas turpināsies. Es savukārt viņam aizrādīju uz Kaīro deklarāciju, kurā teikts, ka nekādu territoriju ekspansija Rietumu sabiedroto plānos neietilpst."

Tātad arī miera sarunās ar Japānu Kremļa varmākas lieku reizi pierāda, ka starptautiskie līgumi viņus nesaista — tos pilda tikai tad, kad tas izdevīgi.

ATDZIMST ARABU LĪGA

ARABU LĪGAS VIENOTĪBAS ATJAUNOŠANAI NESASKAŅAS AR IZRAĒLU NESPĒJA PANĀKT TO, KO TAGAD PANĀKUSI SUECAS KANĀĻA SABIEDRĪBAS NACIONĀLIZĀCIJA

Beirūtā. — Šīs nedēļas sākumā Kaīro sastapsies Arabu līgas politiskā komiteja, lai formāli nobalsotu par Arabu līgas atbalstu Ēģiptei sakarā ar Suecas kanāļa sabiedrības nacionālizēšanu. Līgā pašreiz ietelp Ēģipte, Iraka, Jordāna, Libāna, Lībija, Saudi Arabija, Sīrija un Jēmena.

Rietumu pasaulē arabu līgas politiskās komitejas sanāksme Kaīro tiek ieskatīta par ārkārtīgi zīmīgu notikumu. Ne tādēļ, ka Arabu līga gatavojas atbalstīt Ēģiptes politiku, bet gan tādēļ, ka šādas sanāksmes noorganizēšana vispār ir bijusi iespējama. Pēdējos mēnešos Ēģiptes presē bieži parādījās pesimistiski raksti, kas apgalvoja, ka dažādu savstarpējo nesaskaņu dēļ arabu līga tikpat kā vairs neeksistē. Kā redzams, Suecas krize arabu valstis ir savedusi kopā ātrāk un ciešāk, nekā to spēja izdarīt ilgās nesaskaņas ar Izraēlu.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KONTINUITĀTE

P. DREIMANIS

Mērenā klimatā daba cilvēkam nekā nedod bez zināmas piepūles. Bet viņa darbs parasti tad sekmējas. No tā paliek zināmas pēdas, kas no veselas paaudzes. Tā pēc tam atstāj nogulsnējumus un simbolus, kā ir viņas pārveidojumi garīgā un materiālā kultūrā.

Saņemot šādu mantojumu, nākošās paaudzes darbinieki turpina agrāk ievadīto dzīves pārveidošanu par labu savu vajadzību apmierināšanai, gara attīstībai un darba atvieglošanai. Citu klimatisko joslu iemītnieki arī pārveido savu dzīvi, bet daudz lēnāk, un viņu sasniegumi ir mazāk ietekmējuši kultūras attīstību, izņemot dažus nedaudzus zemes.

Sākot ar kultūras pirmatnējo pakāpi un beidzot ar mūsu dienām, paaudze pēc paaudzes, piesavinoties un izmantojot agrāk sasniegto, ar savu radošo darbu to pārveido, veicina gara galsmas pieaugumu un līdz ar to materiālo vērtību attīstību no primitīviem darba rīku un ērtāku ražošanu. Ar šādu sakarību paaudžu darbā kultūras līmenis celas, un sabiedrība var arvienu ziedot vairāk laika izglītošanai, mākslai un atpūtai. Ja šīs sakarības nebūtu, tad katram cilvēkam būtu jāiesāk no gala, un viņš nebūtu ticis tālu no savas pirmatnējās kultūras pakāpes.

Vērojot iepriekšējo paaudžu darba rezultātus, viņu pēcnācējiem tie jāatšifrē, jāsaprot un jāizjūt, lai iekļautos savas laikmeta kultūras dzīvē. Tas nenodas pats no sevis. Augot savas tautas klēpī, bērni un jaunieši viegli orientējas, bet ne bez vecākās paaudzes palīdzības tā viņus ievada kultūras darbā. Ģimenē māte ar saviem glāstiem, lūgšanām, dziesmām un pirmajām rotaļlietiņām ievada bērnu iepazīstināšanu ar savas paaudzes kultūrālo dzīvi. Ģimenē bērni aug simpatisko jūtu atmosfērā, mācās izšķirties pret citiem cilvēkiem, vēro attiecīgās kultūras pakāpes darbinieku viņu dienas gaitās, cenšas tās atdarināt un iegūt attiecīgās elementāras zināšanas. Tā bērni iepazīstas un izjūt vecāku dzīves izveidoto vidi, kas sekmē viņu ieaugšanu sava laika kultūrā.

Šo audzināšanas darbu turpina skola, papildinot un padziļinot iegūto ģimenē, kā arī iepazīstinot viņus ar sasniegumiem citu tautu dzīvē. Pēc skolas gadiem jaunieši darbā un sabiedriskā dzīvē galīgi nostiprinās savā laikmeta kultūras uzverē, atsedz tās trūkumus, novēro tos un vispārīgi pārveido agrāk sasniegto. Tādā pārveidojumā to manto nākošā paaudze.

Ikvienas tautas paaudžu sakarība kultūras darbā padziļinās, kad notiek sazināšanās un sadarbība ar citām tautām. Tad veidojas un attīstās cilvēces kultūra tādā pašā kontinuitātes un aktivitātes gaitā kā atsevišķu tautu dzīves pārveidošanās. Lielā attāluma un citu iemeslu dēļ dažas tautas paliek gandrīz ārpus šī progresa loka. To kultūra ir reti īpatnēja un reizēm arī diezgan sekla. Tādu pašu likteni piedzīvo atsevišķas personas, kas nav aktīvas savas tautas dzīvē, bet tikai pasīvas novērotājas.

Kultūras attīstībā parasti konstatējama pakāpenība; piem., saimniecības laukā ir bijis tikai viens straujāks lūzums, pāreja uz mašīnu lietošanu, lai gan arī te vērojama lēna piemērošanās jaunajam darba veidam. Lielāki lēcieni jeb revolūcijas ir notikušas galvenokārt politikā, bet arī tur vērojama zināma izlīdzināšanās pagātnes ietekmē, kā tas, piemēram, ir noticis Francijā, kur, sākot ar lielo revolūciju 18. g. s. otrā pusē, ilgāku laiku nevarēja atrast stabilu politisko iekārtu. Anglijā, turpretim, pakāpeniski, bez revolūcijām ir pārveidojusies valsts iekārta, izņemot īslaicīgo O. Kromveļa valdīšanas laiku.

Krievijas boļševiki savas valstiskās darbības sākumā noliedza kontinuitāti ar pagātni — atteicās no reliģijas, vājināja ģimeni, dedzināja mūsu ēkas, iznīcināja daudz istabas lietu, darba rīku un dažu citu kultūras lieguraunu. Bet pamazām viņi sāka atgriezties pie noliegtā un daļēji iznīcinātā. Otrā pasaules kara laikā viņi atgriezās pat pie visvairāk ienīstā nacionālisma un tagad cenšas iestāstīt citu zemju pilsoņiem, ka reliģija Padomju Savienībā netiek vajāta.

Tātad konkrēts mēģinājums atteikties no kontinuitātes kultūras attīstībā ir beidzies ar atgriešanos pie tās. Tas būtu jāievēro visiem tiem, kam vecā paaudze ar savu pieredzi, morāli un dzīves veidu šķiet nevajadzīga dzīves turpmākā veidošanā.

TORONTO KĻŪST PAR KANADAS GLĪTĀKO DĀRZU PILSĒTU

Latviešu dārznieks veido pilsētas parkus

Nesen Toronto kļuva bagātāka ar vienu publisku parku, kad pilsētas ziemeļu daļā — Ziemeļjorkā atklāja, un publikas lietošanai nodeva krāsu rūpnieka R. E. Edwarda bijušo īpašumu. Šis dārzs, kas aptver 26 akru lielu platību un nes bijušā īpašnieka vārdu - „Edwards Gardens" — tagad pārveidots un pieskaņots publiska parka prasībām, par ko jau vairākārtīgi atzinīgi vērtējumi parādījušies lielākos Toronto laikrakstos. Tā nesen Daily Star kādā garākā rakstā norāda, ka neesot jābrauc nedz uz Romu, Parīzi vai Londonu, lai redzētu priekšzīmīgu, labu un ar gaumi veidotu publisku parku, bet pietiekot apmeklēt „Edwards Gardens", Ziemeļjorkā.

Liekas, tas būs mazliet pārspīlēti teikts, bet neapšaubāmi var gan norādīt, ka pašreiz minētais parks ir viens no glītākiem ne tikvien Toronto, bet vispār Kanadā, ko atzinusi arī Toronto pilsētas valdes un pilsētas izdaiļošanas daļas vadība. Latviešus šai ziņā var interesēt un iepriecināt fakts, ka šī parka tiešā vadība jau piekto gadu ir enerģiskā latviešu dārzkopja K. Zariņa rokās.

Par K. Zariņa darbu un panākumiem jau agrāk atzīmēts LA slejās, kad šis dārzs vēl bija privāts un plašākai sabiedrībai nepieejams, bet tagad tas kļuvis par publisku parku, ko nedēļas nogalēs labos laika apstākļos apmeklē līdz 6000 cilvēku, un arī parastās darba dienās, it sevišķi vakaros, tur redzams daudz ļaužu. Gribētos uz šo atpūtas vietu vērst arī plašākas latviešu sabiedrības uzmanību. Nokļūšana ir samērā viegla: jābrauc pa Bayview Ave., līdz Post Rd., kur jānogriežas un jāseko izliktām ceļa zīmēm. Parks ir publikai pieejams katru dienu no plkst. 11.00 līdz 21.00. Ziemeļjorkas parku departamenta vadība, kuras pārziņā ir tuvu pie 40 lielāki un mazāki publiski parki un dārzi, nolēmusi Edwards Gardens izveidošanu vēl ievērojami paplašināt nākošos gados, jo privātdārza pārveidošana publiskā parkā nav iespējama tikai vienā gadā vien. Tā jau tagad dzīvākās satiksmes vietā jūtami pelēcīgi laukumi, kas norāda uz nepieciešamību paplašināt kājceliņus u. t. t.

Toranto pilsēta pēdējā gadā kļuvusi skaistāka ne tikvien ar minēto parku, bet ievērojami izkopts un pārveidots arī pazīstamais Haiparks pilsētas rietumu daļā. Parka daļa, kas piekļaujas Grenadier Pond ūdens baseinam, pārveidota ziedošos apstādījumos, kas nesīs Hillside Gardens nosaukumu. Piekraste izbūvēta gaumīgām akmens grupām. Šeit jāatzīmē, ka visus akmens darbus veicis arī latviešu amatnieks M. Sičevs. Tāpat jauns un interesants ir arī tā saucamais „gaisa dārzs," kuru veido no dažādiem ziedošiem augiem, puķu podos pakārtiem speciālā izbūvē. Pretstatā tam nākotnē paredzēts izveidot arī tā saucamo„ iegrimušo dārzu." Bez tam pilsētas izdaiļošanas projekti sniedzas arī daudz citos virzienos, tā ka nākotnē Toronto var kļūt par krāšņu apstādījumu pilsētu. Tad varbūt patiešām šī skaistuma meklētājiem nebūs jābrauc uz izslavētajiem Eiropas parkiem un dārziem. Pie Toronto izdaiļošanas bez jau minētiem latviešiem strādā vēl trīs latviešu dārzkopji — P. Kuze, E. Lazda un R. Norītis.

— tis.

Atkal avižnieka gaitās

Sākot ar augusta mēnesi, Latvijas Amerikā galvenā pārstāvja un korrespondenta pienākumus Čikāgā uzņēmies Kārlis Ķezbers. Viņš pazīstams kā vecs spalvas bruņinieks, kurš visu savu dzīvi bijis uzticīgs žurnālista darbam. Latvijā K. Ķezbers bija Daugavas Vēstneša Rīgas nodaļas vadītājs, vēlāk galvenais redaktors. Hanavā viņš piedalās laikraksta Tēvzemē dibināšanā un tad tani ir ārlietu nodaļas vadītājs. Vēlāk K. Ķezbers nododas grāmatniecībai un vada apgādu Gaismas pils. Viņa laikā iznāk ap 10 grāmatu — Z. Lazdas, J. Mesnieka, Ed. Andersona, V. Tomas u. c. rakstnieku darbi. Pašā Ķezbera spalvai pieder jaunais jaunatnes romāns Usmas zēnu dēkas, kuru jaunieši lasa ar lielu interesi. Bez tam K. Ķezbers 27 gadus bijis arī aktīvs skauts dažādos posteņos, pašreiz studē komercziņības Čikāgas La Salle universitātē.

Viņa adrese ir šāda: K. F. Ķezbers, 2637 W. Potomac Ave., Chicago 22, Ill., tel. Brunsvick 8-8681.

IZMISUMS UN TRŪKUMS MŪSU DZIMTENES LAUKOS

Kāpēc tāda vienaldzība pret cilvēku? Ar šādu virsrakstu žurn. Pad. Jaunatne iespiedis šādu apsūdzības rakstu, kas apgaismo patiesos apstākļus kolchozos

Maza istaba, kurā ar roku var aizsniegt griestu sijas. Mazs logs ar sešām rūtīm uz pasauli, kur gaudodams plosās sniegputenis... Istabā gar sienām sakrautas kastes ar kartupeļiem, malka. Pie sienas arī glīti ielogoti 4 atzinības raksti par teicamiem sasniegumiem mākslinieciskajā pašdarbībā. Istabas vidū galds, uz tā kantains maizes klaipiņš — pilsētā pirkts un uz kolchozu atvests. Istabā uz mūrīša, saģērbusies āra drēbēs, sēž šī saimniecības dzīvokļa saimniece komjauniete Velta Ķepsne.

— Un tā — gads no dzīves atkal nost. Mulķīgs gads. Ja es to būtu zinājusi... Kad atnācu, biju ar mieru visu paciest, bet nu ir pacietībai gals. Jā, un priekšsēdētāja ar mieru mani izlaist no kolchoza. Viņa pati redz, ka tā dzīvot nevar.

Runātājai 23 gadi. Viņa nav no tām baltrocēm, kas pie pirmajām grūtībām cel rokas gaisā un sauc: „Palīgā!" Viņa ir strādnieku meitene. Kad 1914. gadā atbrīvoja Valmieru, Ķepšņu ģimene atgriezās no meža uz pilsētu: vecmāmiņa, māte un bez Veltas vēl 4 brāļi un māsas. Vecākajam brālim tolaik bija 16 gadi. Ģimene atgriezās pilsētā, bet tur viss bija nodedzis. Ar mokām sadabūja pagraba dzīvoklīti Valmieras teātrī, kur māte sāka strādāt par apkopēju. Velta strādāja gan uz dzelzceļa, gan būvdarbos: stiepa ķieģeļus, kaļķus, būvēja jauno Valmieru, mācījās vakarskolā. Tāda, lūk, ir bijusi viņas dzīve. Tāda dzīve veido cietus cilvēkus, kas tik ātri neliecas. Un arī tagad viņa nav saliekta...

AR SAJUSMU UZ KOLCHOZU

Pagājušā gada janvārī Velta Ķepsne, saņēmusi komjaunatnes ceļazīmi, atbrauca uz pastāvīgu dzīvi un darbu Valmieras rajona kolchozā Rīts. Visa viņas mantība bija koferis un neliela pauniņa, kabatā daži rubļi naudas. Bet kas par to! Prātā vēl bija Valmierā dzirdētie sirsnīgie novēlējumi: „Komjaunieši iet tur, kur visvairāk vajadzīgi!"

Tikpat sirsnīgi Veltu sagaidīja arī kolchozā. Avansā izsniedza 200 kg. kartupeļu, 50 kg. kviešu, no pašpalīdzības kases izmaksāja aizdevumu — 400 rubļus. Ierādīja arī dzīvokli. Tiesa, Kanneniekì bija veca māja, ar stutēm sastatīta, cauru jumtu un pakšiem, bet meitene mierināja sevi: padzīvos, gan viss nokārtosies. Viņai ierādīja zemes gabalu kartupeļu stādīšanai, pavasarī piesolīja pat govi. Tiesa, govs lāgā neturējās uz kājām, lai gan viņai to sirsnīgi ieteica. Bet Velta kļuva domīgā: jau tā viņa parādos līdz ausīm un, ja vēl paņems govi, kad tad no tiem izkļūs? Kad atmaksās parādus? Govi viņa neņēma.

PAR ISTABU JĀMAKSĀ 9 RB.

Gāja dienas, Velta strādāja un kārtīgi maksāja kolchozam 9 rubļus mēnesī par istabu, kurā dzīvoja, maksāja par zirgu, kad vajadzēja apstrādāt piemājas zemi, cerēja uz rudeni, kad vajadzēja saņemt algu par padarīto darbu.

Pienāca rudens. Un Velta saņēma dažus papīrīšus: divos terminos — līdz 1. septembrim un 1. novembrim nomaksājams lauksaimniecības nodoklis 240 rubļu apmērā, jānodod valstij 50 olas, 138 kg. kartupeļu, 30 kg. gaļas, jānokārto pašaplikšanās nodoklis. Meitene nesaprata, ko nu lai iesāk. Pavasarī viņai bija sacīts, ka nekas tamlīdzīgs nebūs jākārto. Bet nu...

VELTAI APRAKSTA MANTU

Caurmēra kolchoznieka sētai šāds nodoklis ir sīkums, bet Veltai nebija naudas un nebija kur to ņemt. Vecākais brālis gatavojās dibināt savu dzīvi, un tas vairs nevarēja palīdzēt. Taisni šais dienās no pilsētas atbrauca māte apciemot meitu, bet arī mātei nekā nebija. Kad viņas apspriedās, ienāca vēl citi. ciemiņi — ciema finanču aģente un rajona finanču nodaļas pārstāve. Viešņas bija ļoti laipnas un... sāka aprakstīt mantas. Bet mazajā, caurajā istabelē nekādu mantu nebija. Vajadzēja vērt vaļā skapja durvis. Aprakstīja izšūtu dīvāna spilvenu, kostīmu, rokassomiņu... Vairāk nekā nebija.

Un tad pēc kāda laiciņa pienāca pavēsts Veltai Ķepsnei ierasties tautas tiesā sakarā ar nodokļu nemaksāšanu.

Kur griezties pēc palīdzības? Kur gan citur, ja ne kolchozā. Bet kolchoza pašpalīdzības kases priekšsēža b. Sīle viņas lūgumu nemaz neņēma pretī: jau tā kolchozam parādā, ko tu vēl gribi! Lūgumu noraidīja arī kolchoznieku kopsapulce.

(Nobeigums 3. lapp.)

TLB SESTDIENAS SKOLA

mācības atsāks 8. septembrī. Jauniem skolēniem reģistrēšanās no 9.30 līdz 10.45, līdzšinējiem — pl. 10.30. Vasaras darbi un pēceksāmeni no 9 līdz 10.30.

Skolas gadu iesāks ar svētbrīdi un svinīgu aktu sv. Andreja baznīcas zālē.

LAI JAUNIEŠI SVEŠUMĀ PALIKTU KRIETNI LATVIEŠI

AIZVADĪTIE BĒRNU SVĒTKI SIDRABENĒ

Bērnu svētki Sidrabenē ir atkal aizvadīti. Ka šie svētki bijuši tiešām gaidīti un sagādājuši jaunajai audzei daudz prieka, pierādīja bērnu dzīvā atsaucība un līdzdalība visās svētku nodarbībās un sacensībās un kuplais dalībnieku skaits, kas šogad sasniedza kopskaitu 202. Pat to novietņu vadītāji, kur tika pārbaudītas bērnu latviskās zināšanas, priecājās ne tikai par negaidīti lielo dalībnieku skaitu, bet arī par bērnu zināšanām, jo atzīmju lapas rāda, ka latviešu valodas, tautas pasaku, teiku un mīklu, Latvijas pazīšanas un tautas dziesmu novietnēs vairāk kā puse dalībnieku ir novērtēti ar visaugstāko atzīmi.

Visvairāk apmeklētas bija šādas novietnes: makšķerēšana, riņķīšu mešana, līdzsvara gājiens, auto sacīkstes, ripiņu mešana un šķēršļu gājiens.

Veiksmīgāko dalībnieku saraksts 20 novietņu kopvērtējumā ir šāds:

I grupā meitenēm (līdz 7 g. v.) — no 336 dalībniecēm 1. tikai 4 g. v. D. Šteinharda — 97 p., 2. R. Kusmane — 83 p., 3. S. Plīse — 74 p., 4. I. Šmita — 69, 5. tikai 3 g. v. R. Ērenfelda — 68, 6. M. Baškere — 63 p.

I grupā zēniem — no 51 dal. 1) 5 g. v. J. Rostoks — 179 p., 2) P. Mukts — 123, 3) G. Šteinhards — 104, 4) Dz. Pūpēdis — 93, 5) V. Upāns — 91, 6. T. Polis — 85.

II grupā meitenēm (8, 9 un 10 g. v.) — no 23 dal. 1) M. Velme — 131, 2) D. Iberga — 104, 3) Z. Kuze — 91, 4) G. Upāne — 90, 5) I. Rostoka — 89, 6) I. Salnāja — 88.

II grupā zēniem — no 28 dal. 1) A. Skalde — 156, 2) E. Hermanovičs — 125, 3) J. Vēveris — 124, 4) G. Jaunzems — 120, 5) V. Epners — 112, 6) J. Teteris — 107.

III grupā meitenēm (11, 12 un 13 g.v.) — no 25 dal. 1) M. Andžāne — 122, 2) R. Skalde — 111, 3) A. Paozola — 107, 4) A. Čopa — 106, 5) A. Gulēna — 102, 6) K. Gulēna — 102.

Vecākajā grupā meitenēm (14 un vec.) — no 5 dal. 1) D. Vidiņa — 88, 2) I. Blumberga — 87, 3) I. Pētersone — 66, 4) R. Jansone — 65.

Vecākajā grupā zēniem — no 8 dal. 1) K. Ozols — 153, 2) J. Skara — 148, 3) J. Dreifelds — 135, 4) J. Simanovskis — 119.

Iespējami lielākais punktu kopskaits ikvienam dalībniekam ikvienā vecuma grupā bija 200. Šim skaitam vistuvāk tikuši 5 g. v. J. Rostoks ar 179 p., 10 g. v. A. Skalde — 156p. un 12 g. v. M. Ozols — 155 p., kāpēc arī viņi atzīstami par visveiksmīgākiem visu vecuma grupu kopnovērtējumā. No meitenēm visvairāk punktu sasniegušas 10 g. v. M. Velme — 131, 13 g. v. M. Andžāne — 122 un 13 g. v. R. Skalde — 111.

Veiksmīgākie atsevišķās novietnēs bijuši: šaušanā ar šauteni — P. Menska ar iegūtiem 42 p., A. Neimers — 41 un R. Olechno 31; šaušanā ar loku A. Skalde 24; J. Rasa 23 un V. Damanis 22; basketbolā R. Jansone, I. Akmene un R. Olechno ar 5 metienos iegūtiem 4 punktiem; futbolā E. Sproģis, uzdev. veicot ar 10 sitieniem; riņķīšu mešanā 70 p. sasnieguši P. Zīle, M. Pētersone, M. Zibene, K. Ozols un J. Simanovskis.

Bet vislielāko pārsteigumu ir sagādājis 6 g. vecais Valdis Korbs, lidojošo šķīvju novietnē šķīvi aizlidinot 77 pēdas 8 collas, otrs bija 13 g. vecais V. Ezers ar „tikai" 49 pēd. 10 collām, un pat kāds no 14 g. v. dalībniekiem nav ticis tālāk par 28' 10".

Ja šinī pārskatā esmu atzīmējis tikai veiksmīgākos, tad pārējie lai neskumst, jo nodarbību un sacensību vadītāji par svētku dalībnieku zināšanām, veiksmēm un centību ir bijuši vairāk kā iepriecināti, pie tam īstam sportistam galvenais taču nav uzvara, bet gan pati sacensība.

Pieaugušo sacensībās viskuplākā piedalīšanās bija šaušanas un Uzmini novietnēs. Šaušanā visus iespējamos 50 punktus sasniedza TLSK pr-ks J. Ādminis, atstājot tālākajās vietās L. Salnāju — 49 p. un J. Salmiņu — 49 p. Uzmini novietnē pareizo bumbiņu skaitu noteica tikai viens dalībnieks — J. Ikkers. Auto sacīkstēs un basketbolā uzvarēja E. Šteinhards ar 20 sek., resp. 8 iemestajiem groziem. Futbolā ārpus konkurences labākais bija LSAK futbola nozares vadītājs A. Grīnbergs, bet konkurencē — J. Sproģis. Pieccīņā ar kastēm uzvarēja K. Korbs.

Šī pārskata nobeigumā lai mans vissirsnīgākais paldies visiem sacensību dalībniekiem par piedalīšanos, sasniegumiem un latvisko stāju. Tāpat pateicos arī ikvienam svētku apmeklētājam.

Un jo sevišķi sirsnīgs paldies visiem daudzajiem lielā darba darītājiem un atbalstītājiem. Neminēšu šeit garo vārdisko sarakstu, jo šie daudzie darba darītāji, ziedojot šiem svētkiem daudzas darba stundas un nesot arī pat materiālus upurus, nekādu pateicību nav gaidījuši un negaida. Viņu vienīgā vēlēšanās ir — lai jūs, jaunā audze, augtu un arvien paliktu krietni latviešu dēli un meitas.

Lai šie svētki būtu šinī ziņā jums visiem palīdzējuši!

Un nu visi atkal ar tādu pašu sirsnību gatavosimies bērnu sporta svētkiem Sidrabenē, kas notiks š. g. 19. augustā. Novēlu ikvienam arī svētkos vislabākās sekmes.

J. Pālens

IECIENĪTAJĀ LATVIEŠU ATPŪTAS VIETĀ KANADĀ

Dažas dienas Glen Echo lodžā Muskokā

Kad beidzot ir pienācis atvaļinājumu laiks un pilsētas ir daļēji pamirušas, tad ir grūti pat brīvajās dienās nosēdēt mājās, bet prāts dzenas pēc ziemeļiem. Nekad neesmu varējis saprast tos ļaudis, kas brauc atpūsties uz Norsbeju vai vēl tālāk, bet gan laikam tikai tamdēļ, ka es tur vēl nekad neesmu bijis. Skaista ir ziemeļu daba, klinšainie un mežonīgie apgabali, neskaitāmie ezeri un meži. Lai visus šos jaukumus baudītu, nav nemaz jābrauc tik pārāk tālu uz ziemeļiem, bet pietiek aizbraukt nepilna 10 jūdzes aiz Grāvenherstas un jau klāt ir ziemeļu paradīze — meži, svaigs gaiss un neskatāmie Muskokas ezera līči, salas un klintis. Šoreiz es dodos uz Glen Echo lodžu, kas atrodas uz palielas salas gandrīz pašā ezera vidū. Šai atvaļinājumu kūrortā, ja to par tādu varētu nosaukt, jau otro gadu saimnieko uzņēmīgais hamiltonietis I. Fricbergs. Ir pagājuši tikai divi gadi, bet Glen Echo lodža ir pārvērsta līdz nepazīšanai. Līdz šim nolaistā apkārtne glīti uzposta ar grantētiem celiņiem, izveidota peldvieta, kā arī laivu steķi abās salas pusēs. Ir savests kārtībā auto pārcelamais prāmis, un tagad katrs viesis var savu auto pārvest uz malu un turēt savas viesnīcas vai kabīnes tuvumā. Pagājušā gadā inž. Kārļa Fricberga konstruēto dubultlaivu aizstāj jauna mahagonī koka motorlaiva. Visas kabīnes un lielā viesnīca glīti krāsotas un atstāj tīru un tīkamu iespaidu.

Lielākā pārmaiņa visu latviešu iecienītajā un skaistajā atpūtas vietā ir tā, ka šogad telpas tiek izīrētas tikai kopā ar uzturu, kas ir lēts un ļoti garšīgs. Par to rūpējas Ieviņa kundze ar saviem palīgiem. Katram viesim jābauda vismaz divas maltītes dienā, vai nu brokastis un pusdienas, vai pusdienas un vakariņas. Devas ir lielas un pilnīgi pietiekamas. Jauns palīgs Imantam Fricbergam ir visu iemīļotais Juris Silkāns, kas savu skolas brīvlaiku pavada lodžā, pelnot ziemai skolas naudu. Nesen notika arī ļoti svarīgā kabīņu kristīšana, un katrai kabīnei ir arī savs vārds. Tā kādas jautras kabīnes iemītnieki sev izpelnījās „Jautrā Oda" vārdu, kafijas cienītāji „Kafijas Oāze", lieli gulētāji mantoja „Miegamices", — angliski „Sleeping Beauty" vārdu, u. t. t. Glen Echo lodža manas viesošanās laikā bija pārpildīta, un viesiem, kas ieradās bez pieteikšanās, nācās vai nu meklēt naktsmājas citur, vai arī iztikt ar papildus guļas vietām pie draugiem un paziņām.

Citādi Glen Echo lodžā nekas nav mainījies. Īpašnieks vēl joprojām ir uzticīgs savai vecpuiša „lozai," bet neviens jau nav drošs, vēl jo vairāk tādā vietā, kur apgrozās tik daudz skaistā dzimuma pārstāvēs. Tā tagad izvērsta par sieviešu paradīzi, jo par ēdiena gatavošanu tur vairs dāmām nav jārūpējas. Pārējie jaukumi tādi paši kā pagājušā gadā — labs gaiss, tīrs ūdens, meži, un liela zivju bagātība. Nesen notika arī „Jūras karnevāls." Tur nu saradās „jūras vāravas" visdažādākos tērpos — gan bagātīgos, gan pavisam nabadzīgos, tikai ar vīges lapu... Pirmo godalgu ieguva „Grāfiene Marica, kas vēlāk izrādījās — Juris Silkāns...

KANADĀ TORONTO

● Pa apkārtceļiem no Melburnas Toronto iebraukusi rīdziniece Velta Sūna. Dzirdot Austrāliju minam, steidzīgi aptaujājos vai Sūnas jaunkundze apbraukājusi visu pasauli: „Nē, bet pusi gan," skan atbilde. Uz Austrāliju atpakaļ braukšot caur Jaunzēlandi un Honolulu salām, tad gan būšot apbraukts apkārt. Protams, pastāv arī iespēja, ka Kanada Veltu Sūnu savaldzinās ar saviem jaukumiem, un atgriešanās Austrālijā izpaliks.

Visumā Kanada daudz neatšķiroties no Austrālijas. Austrālieši esot angliskāki, arī ēdienus gatavojot vairāk angļu gaumē. Pilsētās dzīvokļu kvartālos parasti esot vienstāva mājas ar plašiem zālājiem. Tā arī Austrālijas pilsētas izplētušās vēl vairāk kā Kanadā. Esot izjūtams darba spēka trūkums visās nozarēs, un darba vietās viegli avansēties, arī atalgojums labs. Taču tur iebraukušajiem latviešu akadēmiķiem neesot viegli: jāpārskolojas gandrīz visās nozarēs. Vienīgi ķīmikus pieņemot bez jauna diploma. Studēšana Austrālijā izmaksājot ļoti dārgi, un stipendijas esot retas, tā ka studējot gandrīz tikai jaunieši, ko skolās sūta vecāki. Melburnā pavisam dzīvojot ap 3.000 latviešu, kas visumā tīri labi iekārtojušies un iedzīvojušies.

Austrāliju Velta Sūna atstājusi janvārī, kad devusies uz Angliju, kur uzturējusies līdz maijam, pēc kam apceļojusi Eiropu: Vāciju, Austriju, Šveici, Franciju, Itāliju, Beļģiju. Visās Eiropas valstīs esot manāms uzplaukums, bet viskrasāk tas izpaužoties Itālijas modernajā architektūrā. Vācijā daudzas pilsētas jau atjaunotas savā priekškara pilnībā, Štutgartē redzot pat debesskrāpjus. Vīne atkal lepojas ar savu izcilo vietu Eiropas mākslas dzīvē: teātra un operas izrādes neatstājot neko, ko vēlēties.

Bāzelē Velta Sūna bijusi tieši Z. Mauriņas priekšlasījumu laikā, un tā izmantojusi izdevību dzirdēt iecienīto rakstnieci. Zāle bijusi pārpildīta, tā ka daudzi vēlīni nācēji nav laisti iekšā, klausītāju atsaucība bijusi sirsnīga. Šveicē grāmatu veikalu logos redzēti Mauriņas darbi vācu valodā, arī Vācijā Zenta Mauriņa un viņas darbi labi pazīstami.

Vasaras atlikušo daļu un rudens sākumu Velta Sūna nodomājusi aizvadīt Toronto, tad apskatīšot Sav. Valstis, rietumu piekrasti un beidzot — atpakaļ uz Austrāliju.

● Mācītājs A. Briedis sv. Barnaba baznīcā kristījis Katrīnu Zelmu Amtmani, Gunāra un Skaidrītes meitiņu.

● Mācītājs A. Briedis Bramptonā iesvētījis Inu Ezīti, Dzidru Ezīti, Ainu Peniķi, Elmāru Zariņu, un Imantu Zariņu.

● 2. augustā pēc ilgas slimības nepilnu 80 gadu vecumā mirusi Anna Birgers, dzimusi Krēķis. Aizgājēju 4. augustā Jorkas latviešu kapos apbedīja mācītājs A. Lūsis. Nelaiķei Toronto dzīvo dēls un meita.

● Māc. A. Lūsis kristījis sv. Jāņa baznīcā Jāni Elmāru Grīnbaumu, Elmāra un Zentas dēliņu, un Astrīdi Viktoriju Ikši, Andreja un Eiženijas meitiņu.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

LASĪTĀJU vēstules

TUKŠAS UN PĀRPUMPĒTAS RIEPAS

Laikraksta Latvija Amerikā red.:

Jūsu laikraksta š. g. 60. nr. atreferējumā par ALJA's vadītāju sagatavošanas kursiem teikts, ka V. Nollendorfs salīdzinājis jauniešus ar auto riepām, un kas derīgas tikai tad, ja nav tukšas. No tā var secināt, ka kursantiem iegūtās zinības jāiegaumē, tās jāpapildina un jāizmanto pulciņa darbā. Šķiet, ka Nollendorfs nav apskatījis medaļas otro pusi. Proti, ko darīt ar pārpumpētu auto riepu? Šeit labs piemērs ir pats jaunatnes priekšnieks, K. Sventeckis, kam tagad tik daudz atbildīgu un nopietnu amatu, ka viņš tos ne teorētiski, ne praktiski nav spējīgs veikt 100%. Tāpēc ierosinu nākošajos kursos V. Nollendorfam referēt par pārpumpētām riepām, jo pārpumpēta riepa sprāgst agri vai vēlu. Jeb vai ir atrasta kāda laba metode saspragušas riepas salīmēšanai? Parasti apakšnieki priekšzīmi ņem no saviem vadoņiem, bet šoreiz, daudzo amatu dēļ, jaunietis, it sevišķi kursants, to nevar darīt.

ALJA's biedrs.

ANNU AGNESI PRIEDĪTI,

dzim. Vilčuks, meklē piederīgie. Rakstīt: I. Brastiņš, 130 Church St., Poughkeepsie, N.Y., U.S.A.

VĒSTUĻU KASTĪTE

Mūsu lasītāju ievērībai

Daudzus jaunieceļotājus mulsina Kanadas paražas un likumi, tie vēlas arī vairāk iepazīties ar Kanadas vēsturi, ģeografiju, valdības iestādēm utt. Kanadas valdības oficiālā ziņu dienesta etniskai presei — Canadian Scene redaktori noorganizējuši tādēļ, „Vēstuļu kastītes" nozari, lai atbildētu lasītāju jautājumus. Šai sakarā katrs Latvijas Amerikā lasītājs, kuram ir kāds jautājums par Kanadu, var to iesūtīt „Vēstuļu kastītei" uz šī laikraksta adresi, un, ja būs iespējams, sekos Canadian Scene redaktora atbilde.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

1.-3. sept. Daugavas Vanagu dienas, Toronto.

1. sept. DV dienu ievadījumā Čikāgas teātra viesizrāde ar Annijas Simsones piedalīšanos Ibsena Spoki Kresta teātrī. Balle Kolumbus zālē.

22. septembrī J. Niedras un P. Lielzuikas koncerts sv. Andreja baznīcā.

6. oktobrī Amerikas latviešu teātra Ceļojošā ansambļa viesizrāde.

3. novembrī ALT Ņujorkas ansambļa viesizrāde.

10. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apv. gada svētki.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

8. sept. HLB gada svētki un rudens sezonas atklāšanas balle.

22. septembrī Kristus ev.-lut. dr. bazārs.

13. okt. DV Hamiltonas nodaļas gada svētki Royal Connaught viesnīcā.

27. okt. Mednieku un makšķernieku balle.

17. nov. Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delaware Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

Dr. L. UPENIEKS, 16 Penhale Dr., tel. CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9548.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĒRĀLKONSULS
. N. BRYSON
onto, tel. GE 5861
DANFORTH AVE.

KONSULS
S TOMSONS
8-7798, Montreal, P.Q.
CTORIA AVE, APT. 10

SITAJU vēstules

UN PĀRPUMPĒTAS RIEPAS

sta Latvija Amerikā red.:
kraksta š. g. 60. nr. at- par ALJA's vadītāju nas kursiem teikts, ka ionis salīdzinājis jaunie- o riepām, un kas derīgas ja nav tukšas. No tā var kursantiem iegūtās zi- aumē, tās jāpapildina un pulciņa darbā. Šķiet, ka s nav apskatījis medaļas Proti, ko darīt ar pār- auto riepu? Šeit labs pie- ts jaunatnes priekšnieks, ckis, kam tagad tik daudz un nopietnu amatu, ka e teorētiski, ne praktiski s veikt 100%. Tāpēc ie- košajos kursos V. Nollen- eferēt par pārpumpētām jo pārpumpēta riepa gri vai vēlu. Jeb vai ir da laba metode sasprā- pas salīmēšanai? Parasti i priekšzīmi ņem no sa- ņiem, bet šoreiz, daudzo ēl, jaunietis, it sevišķi to nevar darīt.
ALJA's biedrs.

AGNESI PRIEDĪTI,
ičuks, meklē piederīgie. Brastiņš, 130 Church St., psie, N.Y., U.S.A.

VĒSTUĻU KASTĪTE
lasītāju ievērībai

s jauniecelotājus mulsina parašas un likumi, tie vē- vairāk iepazīties ar Kana- uri, ģeogrāfiju, valdības ie- ntt. Kanadas valdības ofi- ņu dienesta etniskai pre- Canadian Scene redaktori izējuši tādēļ, „Vēstuļu kas- zari, lai atbildētu lasītāju us. Šai sakarā katrs Lat- merikā lasītājs, kuram ir tājums par Kanadu, var to Vēstuļu kastītei" uz šī laik- dresi, un, ja būs iespējams, Canadian Scene redaktora

kojumu kalendārs Toronto

ept. Daugavas Vanagu die- onto.
DV dienu ievadījumā Čikā- ātra viesizrāde ar Annijas nes piedalīšanos Ibsena Kresta teātrī. Balle Ko- s zālē.
embrī J. Niedras un P. Liel- s koncerts sv. Andreja baz-
rī Amerikas latviešu teātra pšā ansambļa viesizrāde.
mbrī ALT Ņujorkas ansam- iesizrāde.
mbrī Latviešu saimniecisko nieku apv. gada svētki.

RĪKOJUMI HAMILTONĀ
pt. HLB gada svētki un ru- zonas atklāšanas balle.
ptembrī Kristus ev.-lut. dr.
kt. DV Hamiltonas nodaļas vētki Royal Connaught vies-
kt. Mednieku un makšķer- alle.
ov. Latvijas valsts dibināša- tku svinības.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

KAROLS, 404 Delavare Ave, LE 4-1681.
BĀRDIŅŠ, 33 Dalton Rd., WA 2-4608 vai WA 1-7208.
LVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore es, tel. GL 2892.
TUTERS, 603 Sherbourne St, WA 1-4478 vai WA 1-2764.
ARTA SALNA, 547 Hillsdale e, tel. MO 1864.
D. UPENIEKS, 500 College , tel. LE 4-5196.
UPENIEKS, 16 Penhale Dr., CH 4-2081.
IŅA APTIEKA, 19 St. John's , tel. RO 2-9543.

annusk ntus saisināt.
bet uz lēšanos sūtīs atpa-
stītajos rak. s teicitās ...

Vai sērs Antonijs iztirgos Dizraēli mantojumu?

FALUGAS TĪĢERIS IEKODIES ANGLIJAS KAKLĀ

Mūsu Londonas korrespondenta politiskās piezīmes

„Falugas tīģeris", „Augšēģiptes fellacha dēls", „Neaprobežots Ēģiptes diktātors". — Hitlers, Musolini un Staļins — šie ir apzīmējumi kādus visa Anglijas prese piedēvē pulkvedim Naseram. Bet laikam pirmais pievārds — Falugas tīģeris, kurš radās pēc kāda pārdroša gājiena kara laikā ar Izraēlu, ir visraksturīgākais. Tīģeris uzbrūk savam laupījumam iekožas kaklā un pārlauž tā mugurkaulu. Tīģeris Nasers, kas jau labu laiku sēdēja Anglijas kaklā, ir tagad iekodies tās dzīvības dzīslā — Suecas kanālī.

Kad Pad. Savienības ārlietu ministrs bija apmeklējis Naseru, pēdējais bija runājis ar Tito un Nēru, bet pēc tam, kad Aleksandrijas un Kairo ielās klaudzēja neskaitāmo Pad. Sav. un Čechoslovakijas tanku ķēdes un gaisu šķēla to pašu zemju lidmašīnas — Nasers no balkona satracinātā pūlī iemeta priekšā vēsti — Suecas kanālis ir nacionālizēts. Suecas kanāla sabiedrība pāriet Ēģiptes tautas rokās.

Kaut šī Suecas kanāla nacionālizācija sākumā šķietas kā atriebība par ASV un Anglijas atteikšanos atbalstīt un financēt Asvana dambja būvi, tad šī palīdzības atteikšanās pulkvedim Naseram nāca kā gaidīts notikums. Šī Rietumu sabiedroto klūme, vai kā to citi apzīmē — noteiktā rīcība Falugas tīģerim deva to, kas katram diktātoram nepieciešams — jaunu uzvaru. Uzvaru par Anglijas impēriju.

Kaut arī uz Turciju tiktu vilkti eļļas vadi, kaut eļļas tanku kuģi celotu daudz garākus gabalus un līdz ar to Suecas kanāls zaudētu savu saimniecisko nozīmi, šī pulkveža Nasera rīcība nozīmē ko vairāk. Suecas kanālis Anglijai un Rietumiem nav tikai saimniecisks faktors, tas ir arī nacionāla institūcija, tas ir kļuvis jau par papatiņu Lielbritanijas varas simbolu. Šī kanāla drošības labad Kipras salā feldmaršals Hardings ved smagu cīņu ar terroristiem, šī kanāla dēļ Anglijas premjeram un koloniju sekretāram bijis jāatbild parlamenta priekšā. Kreisie sociālisti ir uzbrukuši par koloniālisma politikas atdzemdināšanu, šī paša kanāla dēļ sērs Antonijs nesen piedzīvoja šķelšanos savā partijā. Negribot jādomā par jauno „bekbencēri", kurš uzsāka uzbrukumus ar diezgan iespaidīgu konservatīvo grupu, un jādomā par jauno rakstnieku Dizraēli, kurš kādreiz asā cīņā par nepieciešamām reformām pieveica sēru Robertu Pīlu.

Pēdējā laikā, arvien biežāki domājot par sēru Antoniju un tā valdības politiku, jādomā par Dizraēli — vīru, par kura darbu var teikt, ka viņš ne tikai karalienei Viktorijai uzlika galvā Indijas karaļa kroni, ieguva Kipras salu un ar veiklu rīcību izmānīja no Francijas Suecas kanāla lielāko akciju skaitu, bet arī padarīja Anglijas impēriju tās kalngalos un radīja jaunu konservatīvo partiju, jaunu tās politiku, kas balstījās ne tikai uz viņa un augstāko šķiru, bet gan arī tajā laikā radušos strādniecību.

Sērs Antonijs Īdens, kurš savas spējas vēl īsteni nav varējis likt lietā, valda laikā, kurā jānotiek kaut kam vairāk nekā industriālizācijas revolūcijai. Šis ir laiks, kurā jāizšķiras, vai Anglija būs un paliks impērija, lielvalsts, vai arī tā nākotnē pasaules politikā apmierināsies ar tādu vietu, kādu tagad ieņem Francija.

Dizraēli deva arodbiedrībām zināmu brīvību, sēra Antonija laikā šīs arodbiedrības pāraugušas pāri valdības galvai, un, komunistu un kreiso socialistu vadītas, mēģina iegūt ne tikai absolūtu saimniecisku varu, bet arī politisku. Kad sērs Antonijs uzaicināja angļu tautu cīņai par Britaniju, kad viņš brīdināja tautu no inflācijas un aptvert stāvokļa nopietnību — arodbiedrības ar saviem komunistiskiem vadoņiem radīja mākslīgu streiku, kuru neviens nevēlējās. Strādnieki ignorēja arodbiedrību uzaicinājumu. Streikotāju un streiklaužu starpā lielo auto darbnīcu vārtos izcēlās riebīgākās scēnas, kādas Anglija redzējusi kopš ģenerālstreika 1926. gadā. Visas pazīmes rāda, ka par spīti strādnieku pretestībai šim streikam, arodbiedrības sakarā ar valdības intervenciju piekāpās.

Sērs Antonijs ar savu valdību ir nolēmis piekāpties iekšējo ienaidnieku priekšā, tāpat kā viņš to kādreiz darīja Ženevā. Kipras sala jau gandrīz kā paradīze, saplosīta teroristu cīņās. Būdama nepārtrauktas parlamenta diskusijas iemesls, tā tādā veidā nogurdinājusi premjeru, ka tas, nosūtīdams uz šo salu lordu Ratklifu, mēģina atrast izlīdzinājumu un varbūt arī piekāpties teroristu prasību priekšā.

Un beidzot Suecas kanālis! Kad ziņa par pulkveža Nasera rīcību sasniedza Anglijas Apakšnamu, pirmo reizi pēc ilgiem laikiem šeit valdīja vienprātība — socialistu valdība, ka opozīcijas un premjera un visa Anglijas tautas rīcība. Šī rīcība ... un Francija bloķējusi visus Ēģiptes un Suecas kanāla līdzekļus. Anglija sūtīja savus pārstāvjus, un Rietumu sabiedrotie mēģina Ēģipti izmērdēt badā. Izmērdēt badā vārda tiešā nozīmē, ja Pad. Sav., kura ar laikraksta „Pravdas" muti šo soli apzīmē par ... iespējamo palīdzību, pilnīgi neuztur Ēģipti. Bet līdzekļus, ka šāda veida solis ir ... pašu Kremļa vīriem, un Šepilovs tiešā ministrs ... Ja Pad. Sav. uzturēs Ēģipti saimnieciski un ar kara materiāliem, tad nav nekādu šaubu, ka iesarkanais Ēģiptes Nasers valsts sapnis iekritīs Kremļa ... vai piecīšu ...

Ja jau tika minēts, ka Suecas kanālis nav tikai saimnieciska vērtība viņiem, bet tam ir dziļāka nacionāla nozīme, tad jāsaka, ka angļu tauta ar sensācijas laikrakstu muti ... — Suecas kanāla zonas okupāciju. Ar prieku tika uzņemta ziņa par Viduszemes jūras flotes koncentrāciju Kipras salā, ar prieku tika uzņemtas baumas par karaspēka sūtīšanu uz Kipru.

„Varai mēs atbildēsim ar varu", teica Falugas tīģeris, „mēs cīnīsimies līdz pēdējai asins pilītei!" Uz šāda veida hitlerisku runu pūlis atbildēja ar satrakotu rēkšanu. Nasers izsludināja mobilizāciju, pavēlēja visiem kuģiem, kuri dodas caur kanāli, maksāt skaidrā naudā, neņemot Anglijas banku čekus — šie ir vienīgie pretsoļi, kurus Nasers ir varējis spert, protams, atskaitot draudēšanu. Draudēšanu ne tikvien Anglijai, bet arī savam vecajam ienaidniekam Izraēlai, kuru jau tas kopš gadiem solās noslaucīt no pasaules kartes.

Ja vienīgais sēra Antonija Īdena panākums līdz šim ir bijis ar Augšnama palīdzību saglabāt nāves sodu, citiem vārdiem karšanas tradīciju — tad tagad ir pienākusi viņa lielā diena. Diena, kurā viņš ar noteiktu rīcību var atgūt visu zaudēto, bet šajā dienā viņam jāizšķiras par mieru vai karu. Sākumā likās, ka sērs Antonijs nesekos savas tautas vēlējumiem, viņš nesūtīs karaspēka vienības uz Ēģipti, bet, tāpat kā Čemberlēns, atļaus savam ienaidniekam veidot dūmu aizsegu, aiz kura tas varēs gatavoties uzbrukumam. Diplomātija ir laba lieta, bet arī tai vajadzīgs kaut kas vairāk nekā lieli skolotāji — sērs Vinstons un Nevils Čemberlēns sēram Antonijam nevar palīdzēt. Viņam pašreiz ir viss — tautas un pat opozīcijas atbalsts. Mums atliek cerēt, ka viņš pilnīgi veiklu rīcību Dizraēli mantojumu un nenovedīs Lielbritaniju Francijas vai Zviedrijas stāvoklī, bet gan rīkosies kā viņš solījis — noteikti un drastiski.

G. Z.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

UZMANIETIES, KONSULI!

Vai Baltijas valstis atdalīs no Padomju Savienības un tās kļūs par „tautas demokratijām"? Vai paši baltieši trimdā sāk to apsvērt? Vai tas nāktu par labu Rietumu ārpolitikai vai Kremlim? Par šiem jautājumiem Christian Science Monitor raksta Zigmunts Nagorskis, kas kādu laiku bija Apspiesto Nāciju asamblejas informācijas biroja vadītājs.

Pirmajā jautājumā Nagorskim nav jaunāku ziņu par tām, kas jau minētas latviešu presē. Bet Nagorskis piemetina, ka visām baumām par satelītu stāvokļa piešķiršanu svaru piedodot pašu baltiešu nostāja. The Baltic Review, ko izdod Igaunijas, Latvijas un Lietuvas brīvības komitejas Ņujorkā, rakstot, ka satelītu statuss vien gan nenozīmētu brīvību Baltijas valstīm, taču tas varētu būt sākums brīvības atgūšanai ... valstu uzvarai.

Dibinoties uz šiem Baltic Review komentāriem, Z. Nagorskis konstatē, ka baltieši varbūt apsveiktu satelītu statusa piešķiršanu Baltijas valstīm.

Taču Nagorskis domā, ka šāda lietu norise nenāktu par labu ne Rietumiem, bet gan tikai Kremlim. Kremlis iegūtu propagandas uzvaru, jo pašā režīmā Baltijas valstis paliktu tādas pašas. Bet Āzijas un Afrikas tautās Baltijas valstu statusa maiņa nostādītu Padomju Savienību labvēlīgā gaismā un „antikoloniālisma" sauklis tur skanētu kā īsts. Kremlis tad ievadītu kampaņu par Baltijas valstu „tautas demokratiju" starptautisko atzīšanu un tādu panākt no ... un neitrālajām valstīm Kremlim būtu viegla lieta. Pēc tam sekotu Kremļa prasība Baltijas valstis uzņemt Apvienotajās Nācijās.

Nagorskis domā, ka ASV tad būtu nonāktu grūtā stāvoklī. Atsakoties atzīt šādas Baltijas valstis, Indijas, Burmas un pat dažu Rietumeiropas valstu uzskatā ASV sevi atsētu par tādām, kas atsakās nākt pretī Padomju Savienībai līdz „pusceļam". Bet Baltijas valstu atzīšana par „neatkarīgām" tautas demokratijām atrastu ... opozīciju Kongresa opozīcijā.

Bet Nagorskis norāda arī uz Kremļa risku. Arī ukraiņi un gruzīni varētu prasīt sev satelītu statusu. Padomju valstīm, kurās nacionālisms gadu simtiem izveidojis varenu spēku un nav mazinājies arī tagad, būtu lielākas iespējas izcīnīt savu neapmierinātību un prasīt vairāk brīvības. Un, beidzot, padomju cilvēki, kam 1940. g. stāstīja, ka baltieši ar milzīgu vairākumu „nobalsojuši" par uzņemšanu Padomju Savienībā, jautātu, kādēļ tad tagad šie ... neatkarību, ja viņi tik laimīgi jūtas Padomijā?

Tik tālu The Christian Science Monitor raksts. Šis raksts mums rāda, ka baltiešu pašu nostāja tik svarīgā politiskā jautājumā amerikāņu presei ne vienmēr tiek pareizi saprasta. Vai jel kaut kur ir izteikts Baltijas valstu pārstāvju atzinums šajā jautājumā? Jeb vai tādu atļaujas paust The Baltic Review? Apspiesto Nāciju asambleja gan ieņēmusi stāju.

Viena lieta tomēr ir skaidra: tikai līdz Padomju Savienība uzspiedīs Baltijas valstīm satelītu statusu un izdarīs starptautiskas manipulācijas Baltijas valstu „tautu demokratiju" atzīšanai un eventuālai uzņemšanai Apvienotās Nācijās, Baltijas valstu zaudētās brīvības lieta būs apdraudēta. Mūsu zaudējumi būtu smagāki par šķietamiem ieguvumiem. Caveant, consules!

Saturns

Lietuvietis — katoļu mācītājs viesojas Padomijā

Pirmā pieturas vieta Rīga

Čikāgas lietuviešu dienas laikraksts „Draugas" 27. jūl. n-rā ziņo, ka Jezuītu mācītājs prof. Vladas Jaskevičius, Fordhamas universitātes Krievijas kultūras institūta direktors, saņēmis tūrista vīzu iebraukšanai Krievijā. Viņš ir pirmais Amerikas katoļu mācītājs, kuram izsniegta atļauja viesoties Padomijā.

Mācītājs Jaskevičius 28. jūlijā ar lidmašīnu no Kopenhagenas izlidojis uz Rīgu. No Rīgas viņš celos uz Kijevu, Odesu, Jaltu, Tiflisu, Krakovu un Maskavu. Ceļošana paredzēta ar lidmašīnu, vilcienu un kuģi. Māc. Jaskevičius, kas brīvi sarunājas krievu valodā, cer iespējami vairāk tuvu iepazīties ar Padomju Savienības un tās cilvēku dzīvi. Viņš vēlas salīdzināt teorētiskās ziņas ar reālās dzīves piemēriem.

Pēc atgriešanās prof. Jaskevičius solījies dalīties atziņās ar dienas avīzes Draugas lasītājiem.

Laikrakstā Draugas nav minēts, vai mācītājs dzimis Lietuvā — ja tā, tad uz viņu taču attieksies Padomijas likumi, tiklīdz viņš ieradīsies Rīgā. Piezīmējams, ka no maršruta redzams, ka mācītāju Lietuvā neielaidīs.

Hu.- At.

Uzņemta vēsturiska filma

Vašingtonā. — Kā zināms, 15. jūnijā Amerikas lietuviešu jaunatne nodeva viceprezidentam R. Niksonam jaunatnes petīciju. Pasniegšanas ceremonija bija uzņemta filmā. Filmai pielaikotais teksts vēsta, ka lietuviešu jaunatnes pārstāvjus pieņēmis viceprez. Niksons, prezidenta Eizenhauera vārdā (tolaik prezidents slimoja). Tajā parādīts, kā nodota petīcija, kā viceprezidents apskata grāmatas (paraksti iesieti desmit sējumos), kurās iesiets petīcijas teksts ar 38.000 parakstiem. Tāpat filmā redzami arī organizāciju delegāti un viņu pavadītāji.

RUDZU PĻAUJAS LAIKĀ LATVIEŠU FARMĀ KANADĀ

„Pļaujas laiks sācies", saka farmas saimnieks, Niagaras drāmatiskās kopas aktieris Viesturs Bērziņš (uzņēmumā pa labi), rādot saviem viesiem, ka, paberžot vārpas, saujā viegli sabirst rudzu graudi. „Šogad gan raža būs krietni vājāka kā pagājušajā gadā, jo bija vēls un auksts pavasaris, bet bez maizes jau nebūsim", saka V. Bērziņš. J. Līgera uzņēmums.

‚Hitlera 5. kolonna' Rietumvācijā

Tā ‚Chatham-House-Publication' dēvē vācu bēgļus

Ziņojums LA no Rietumvācijas

Oksfordas universitātes apgādā parādījusies Elizabetes Viskemenes grāmata, kurā angļu autore izsaka domu, ka t. s. Oderas-Neises līnija ir vienīgi pareizā robeža Vācijas un Polijas starpā. Kas domājot citādi, un tie pa lielākai daļai esot vācu bēgļi, piederot pie Hitlera 5. kolonnas.

Grāmatas sākumā autore nodarbojas ar Austrumvācijas vēstures atstāstīšanu. Šī nodarbošanās arī latviešu lasītājā rada ietekmi, ka publikācijas radītāja ar abām kājām izkāpusi no objektīvitātes. E. V. pārmet pagātnes politiskās dzīves veidotājiem un raksta, ka jau pēc Pirmā pasaules kara austrumprūšus vajadzējis „apmainīt." Silēzijas piedalīšana Vācijai izraisījusi „provokāciju." Sudetijas vācieši pārāk ilgi „paturēti ārpus valsts." Augšsilēzijas sadalīšanu autore atzīst par pareizu.

Pieskaroties tagadnei, autore apraksta Polijas un Čechoslovakijas „pūles vācu austrumapgabalu atdzīvināšanā." Polijai šīs „pūles" vainagojušās sekmēm, kamēr čechi Sudetiju līdz šim nav varējuši padarīt par čechisku.

Grāmata angļu politiķu aprindās radījusi dzīvas pārrunas. Daudzi angļu laikraksti ražojumu apzīmē par „standartdarbu" atiecīgajā problēmā. Populārais „The Economist" Viskemenes sarakstījumu salīdzina ar bundesrepublikas ārlietu ministra fon Brentano pirms ne visai ilga laika Londonā doto interviju. Arī „Time and Tide" pieskaras V. grāmatai.

Vācu bēgļu aprindās par Viskemenes grāmatā izteiktiem apgalvojumiem valda dziļš sašutums. Tā kā arī angļu politiskie laikraksti visumā labvēlīgi atsaukušies par minēto grāmatu, Rietumvācijā valda uzskats, ka ar grāmatā minētām domām varētu solidarizēties arī angļu ārpolitika nākotnē. Tādā gadījumā tiešām nebūtu brīnums, ja piepildītos Brentano „paregojums", ka Vācijas austrumapgabalu atgūšana varētu kļūt „problēmatiska."

Mks.

Laikraksta LA
atsevišķus numurus HAMILTONĀ var iegādāties pie V. KĀRKLIŅA,
24 York St., Hamilton

Savienotās VALSTIS

INDIĀNAPOLE (IND.)

● Pēdējā laikā iestājušos kultūrālās un sabiedriskās rosības atslābumu jūlija priekšpēdējā svētdienā pārtrauca Indiānas latviešu studentu kopas izbraukums uz netālo Petona ezeru. Sakarā ar silto un saulaino laiku, it pakuplā skaitā ūdens cienītāji izbaudīja patīkamu pēcpusdienu.

● Elks organizācijas gadskārtējā universitāšu pirmā gada studentu stipendiju sacensībā 58 laimīgo uzvarētāju vidū, kas savā starpā sadalīs 32.800 dol., ir arī latviešu jauneklis Gunārs Putniņš no Nūkēsles, Indiānā. Sacensībā piedalījās gandrīz visu lielāko ASV vidusskolu sekmīgākie pēdējā gada audzēkņi, kādēļ uzvarēja tiešām labākie. Indiānas valstī tādi šogad bija tikai 3, un viens no tiem min. mūsu tautietis. G. G.

● Kā patīkamu tradicīju DV saime Indiānāpolē ir ieviesusies pasākumu pulcēties vēlā vakara stundā pie ugunskura. Tad DV saime ar saviem viesiem liek atblāzmot ugunskuram ne tikai dabā, sadedzinot dažas malkas šķilas, bet liek atblāzmot arī atmiņu ugunskuram katra klātesošā sirdī, vienkāršos vārdos pastāstot kādu notikumu vai piedzīvojumu no ne visai tālās pagātnes.

Šādu atmiņu ugunskuru DV Indiānāpoles saime šogad bija rīkojusi 28. jūlijā ļoti skaistā vietā uz pilsētas robežas. Aizdedzinot ugunskuru, DV Indiānāpoles apv. priekšnieks J. Lazdiņš klātesošos apsveica ar uzrunu, norādot, ka latviešu dzīvē ugunskuram vienmēr ir bijusi liela nozīme. Ar ugunskuriem no pilskalna uz pilskalnu ir dota briesmu ziņa, uguns gaismā ir pildītas klaušas, un pie jautrajām un vēlīgajām Līgo ugunīm kūsājis prieka vilnis. Pēc uzrunas, atmiņas par pagājušajiem briesmu laikiem stāstīja A. Burģis.

IZMISUMS UN TRŪKUMS...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Un tad tiesas diena. Pirms došanās uz tiesas sēdi Velta aizgāja uz komjaunatnes rajona komiteju. Viņa saprata tā, ka komjaunietis nevar tapt tiesāts, viņa atdos komjaunatnes biedra karti un tad ies uz turieni.

Komjaunatnes rajona komitejā viņu uzklausīja otrs sekretārs b. Krūmiņš. Viņš bija sašutis par tādu komjaunietes vajāšanu. Zvanīja šur tur, bet, nekā nepanācis, izņēma no kabatas 120 rubļus un aizdeva tos Ķepsnei.

Tiesas sēdi atlika. Puse no nodokļa tika samaksāta. Bet otra puse? Kolchozā pie Ķepsnes atkal ieradās financu darbinieces. Šoreiz viņas aprakstīja kartupeļus, to pašu spilvenu, to pašu rokassomiņu. Taču meitene kaut kā sagrabināja naudu — arī par olām un gaļu, kas bija jānodod. Kopā viņa izdeva ap 600 rubļu.

KARTUPEĻI JĀCĒRT AR CIRVI

Uznāca ziema. Gads bija noslēdzies. Viņa sanesa savus izaudzētos kartupeļus istabā, jo citur nebija kur likt. Bet veltīgi: kartupeļi sasala. Kaktā aiz skapja tie bija ar cirvi jāizcērt, lai iztīrītu istabu. Virs mūrīša, kas bija nokurināts tā, ka tikko cieta roka, griestus klāja ledus. Sienas bija nosarmojušas baltas, logs aizsalis. Vecā, pussakritusī māja neturēja siltumu.

Bet cilvēks?

Cilvēks domāja par dzīvi. Viņa kolchozā lauku darbos bija nopelnījusi 269 izstrādes dienas. Par katru izstrādes dienu aprēķināts 2,16 rubļu naudā, 0.5 kg. rudzu, 0,2 kg. kviešu, 0,5 kg. kartupeļu. Bet nauda viņai vairs nepienākas, jo to viņa kā aizdevumu saņēmusi jau pagājušā ziemā, tad vēl atvilkumi par īri, par šo to... Jādzēš parāds par kviešiem, par kartupeļiem. Bet galvenais — jādzīvo līdz nākošajam rudenim. Ar ko? Un jau saņemti papīri: nodokļi jākārto tādos un tādos termiņos...

VISŽĒLĪGI IZMET NO KOLCHOZA

Apmēram pirms nedēļas tai brigādē, kur dzīvo Velta Ķepsne, notika ražošanas apspriede. Pēc apspriedes kolchoza priekšsēdētāja Jautrīte Spangere kopā ar savu vīru, kolchoza priekšsēdētājas vietnieku Jēkabu Spangeru, sekojot Veltas aicinājumam, iegriezās Kanneniekos un iegāja šaurajā istabelē. Iegāja pirmoreiz. Nekad vēl te priekšsēdētāja nebija bijusi, lai gan pagājis gads, kopš Velta Ķepsne ar komjaunatnes ceļazīmi atbrauca uz kolchozu strādāt.

Viesi bija laipni, saprotoši māja ar galvām. Viņi piekrita visam, ko teica Velta.

— Jā, tiešām, tā dzīvot nevar. Nē, mēs necelsim iebildumus, ja tu gribēsi aiziet no kolchoza...

Arī Vācijā var tikt uz augšu

Mūsu tautiete Amoliņa savu eksistenci nodrošinājusi Bavārijas galvaspilsētā Minchenē. Viņa 19 g. vecumā iesākusi tirgotājas gaitas ar mazu piena un beigusi ar plašu modes preču veikalu. Arī viņa, komūnistiem ienākot, atstāja mūsu zemi.

Tirgotājas gaitas Vācijā A. iesākusi 1952. g., atverot Šleisheimas nometnē pie Minchenes restorānu. Kad IRO darbību izbeidza, viņu ieokaitīja vācu saimniecībā un pārcēla uz Ludvigsfeldu. Restorāns bija jālikvidē, jo Ludvigsfeldā nebija iespējams īrēt piemērotas telpas. Bet tas, kas reiz izrāvies no bezdarbīgās bēgļu dzīves pelēcības, ne labprāt grib tanī iekļauties. Tā centīgā latviete īrē Minchenē Lindwurmstr. 14, pie Gētes laukuma, par 120 DM mēnesī baraku telpas, kur iekārtojusi siltu desiņu, atspirdzinājumu, saldumu un cigarešu pārdošanu. Tagad viņai ir patstāvīga pircēju saime, un ar panākumiem apmierināta. Bēda ir tikai viena — veikals atrodas tālu no dzīves vietas un, kaut gan Amoliņai ir auto, braucieni ik dienas turp un atpakaļ nav patīkami. Taču tuvākā nākotnē barakas vietā pacelsies stalts nams, kurā Amoliņa cer ierīkot ne tikai veikala telpas, bet arī dzīvokli. Tad dzīve būs iegājusi normālā gultnē un nebūs jāraizējas par nākotni. Uz aizjūras zemēm izceļot Amoliņa nevēlas, bet brīvajā Latvijā atgriezties ar prieku, kaut arī tur viss jāsāk no jauna.

LNAK DARBS UN NODOMI

PADOME NOBALSOJUSI PAR PIEDALĪŠANOS BPLA DARBĀ

LNAK paplašinātā valdes sēdē 3. augustā piedalījās A. Svenne, J. Grīslis, V. Ulska, J. Mežaks, K. Priedītis, A. Lūsis, J. Kalns, A. Sprūdžs, Z. Bukovskis, R. Plūme, B. Senkēviča, A. Martinsone un J. Treimanis

Sēdes dalībnieki iepazinās ar padomes balsošanas rezultātiem BPLA jautājumā. Balsojuši 25 padomes locekļi. Jautājumā, vai LNAK jāpiedalās BPLA darbā, nodotas 20 balsis par, 5 pret. Tāpat jautājumā, vai uzturēt spēkā LNAK līdzšinējo viedokli BPLA jautājumā, nodotas 20 balsis par, 5 pret.

K. Tannis, kas nesen atgriezies no Ņujorkas, kur piedalījies Apspiesto Nāciju asamblejā 21. un 22. jūlijā, sīki referēja par asamblejas norisi.

Sēdes darba kārtības ietvaros pārrunāja arī jaunatnes jautājumu. A. Svenne piezīmēja, ka tieši šovasar jaunatne bijusi ļoti rosīga, atzīmējot LNJAK kongresu Sidrabenē, Jaunatnes dienas Niagarā, skautu un gaidu lielo nometni un abas bērnu nometnes Sidrabenē un Saulainē. Nometnēs bērni pierod runāt latviski, mācās latviešu dzīves parašas un rod draugus latviešu bērnu vidū. S. atzīmēja arī, ka kopīgās diskusijas vecās un jaunās paaudzes starpā Jaunatnes dienās ierosinājuši paši jaunieši, un pie kopīga galda pārsvarā sēdējā jaunie. Arī klausītāju starpā zālē pārsvars bijis jauniešu pusē. Lai arī vienā otrā jautājumā pārrunas bijušas dedzīgas, īstu pretešķību nav bijis, nemaz nerunājot par kādu nesadarbošanos vai šķelšanos. A. Sprūdžs, kas pats arī piedalījās diskusijā, izteica pārliecību, ka vecākajai paaudzei nav jābaidās, ka tai nebūs sekotāju latviešu lietā: jaunatne ir ieinteresēta un aktīva, pie mērķa — latviskās sabiedrības uzturēšanas trimdā — nonāks, vienalga, pa kādiem ceļiem.

A. Lūsis ziņoja par nozares Latvijas brīvībai līdzšinējo darbību ar nožēlu pieminot latviešu sabiedrības vienaldzību. Tā, piemēram, nesenajos notikumos Polijā un it kā arī Baltijas valstīs, vienīgais vēstuļu rakstītājs presē par šo jautājumu bijis A. Lūsis. Sekojošajā polemikā ar kanadiešu lasītājiem latviešu sabiedrībā nav radusies atbalss. Ar gandarījumu konstatējām, ka abi nozares iesniegumi: ārlietu ministram Pīrsonam par Baltijas valstu politiskā stāvokļa maiņu un finanču ministram Hūvem par augsto muitu paciņām uz Latviju, izraisījuši ļoti dzīvu atbalsi Kanadas presē, kā lielajos dienas laikrakstos, tā arī provincē.

Tālāk A. Lūsis iztirzāja dažādos notikumus un pārmaiņas Padomju Savienības politikā, kam sakars ar mūsu stāvokli un okupēto Latviju. „Pamazām mums no rokām izņemti svarīgi cīņas ieroči," teica L. „un viens no tiem ir baznīcas un reliģijas jautājums. Ir ļoti grūti, pat neiespējami, iestāstīt kanadiešiem vai citiem rietumu ļaudīm, ka Padomju Savienībā notiek reliģiskas vajāšanas, ja no Ziemeļamerikas kontinenta uz Padomju Savienību un atpakaļ braukā mācītāju delegācijas. Tāpat arī paciņu sūtīšana un vēstuļu apmaiņas brīvība iemidzina mūsu pašu apziņu, un mēs sākam domāt, ka tik ļauni jau nemaz nav. Visam tam nāk palīgā vēl tādi gadījumi, kā, piemēram, Tursa apsveikums prāv. Skrodeļa jubilejā, kas, pēc Tursa izteicieniem, sekojis rīcības komitejas ielūgumam. Šādi nožēlojami gadījumi mūsu pašu starpā nevar nesamulsināt trimdas latviešus, un beidzot noved mūs stāvoklī, kad sākam aizmirst, ka vilks spalvu gan met, bet ne tikumu.

Pēdējā A. Lūša piezīme par Tursa telegrammu izraisīja garākas pārrunas. Valdes locekļi izteicās, ka LNAK pienākums ir šo lietu noskaidrot tuvāk.

A. Svenne runāja par LNAK līdzšinējām labajām attieksmēm un labo sadarbību ar ALAu, kas sarežģījumu dēļ BPLA jautājumā, liekas, „uzskrējušas uz sēkļa." No sarunām un sarakstes ar ALAu izrietot, ka nepieciešama personiska tikšanās šo sarežģījumu nogludināšanai kā BPLA, tā arī Ziemeļamerikas kultūras fonda jautājumā. Tādēļ LNAK valde nopietni domās par dažu valdes locekļu piedalīšanos ALAs valdes sēdē Ņujorkā šinī rudenī, kad varētu arī notikt Ziemeļamerikas kultūras fonda sēde un pat BPLA pirmā valdes sēde.

J. Mežaks ziņoja par Skolu fonda stāvokli. Fondā pašreiz ir $235, un DV pieteikuši $150 lielu iemaksu. Rudenī paredzēts mimiografēt trūkstošo mācības grāmatu konspektus, pierādot, ka arī ar mazām naudas summām var kaut ko paveikt.

Vēl arvien risinās sarunas ar pārējām Baltijas tautām par kopīga sarīkojuma rīkošanu šī gada rudenī. Jautājumu pašreiz kārto Baltijas federācija.

LNAK birojā nule ienākusi pirmā atbilde uz organizācijām izsūtīto apkārtrakstu, kurā aicināts iesūtīt biedru sarakstus un to maksājumus saskaņā ar mainītajiem LNAK statūtiem. Sarakstu un maksājumus iesūtījusi DV Londonas nod.

Līdzšinējais LNAK pārstāvis Bramptonā R. Norītis dzīves vietas maiņas dēļ atteicies no pārstāvja pienākumiem, valde nav vēl apstiprinājusi viņam vietnieku. Sēdes dalībnieki izteica P. Norītim pateicību un atzinību par līdzšinējo darbu.

Sēdes norisi noklausījās arī Kanadas jendas skautu un gaidu prki, lai iepazītos ar LNAK darbu.

CEĻA VĀRDI

Vara spēj salauzt mīlumu, bet nespēj to radīt; maigums spēj abus.

*

Lietiškums lielumā nav lielāks par lietiškumu mazumā, jo lielums nav priekšmetā, bet darītājā.

*

Prieki un bēdas, laime un nelaime, jūsma un dusmas — viss pats par sevi nav nekas; viss ir svarīgs tik daudz, cik daudz no tā iztaisi; viss ir tāds, kā tu to uzņem. Laime var vājo samaitāt, nelaime stipro spēcina. Visu, kas nāk tev pretī no ārpasaules, izlieto savas dzīves celšanai.

Rainis

IECIENĪTIE DOLES NĒĢI PELD UZ KANADU

Ciemos pie Toronto zivju un konservu lieltirgotāja A. Rozes, kuram pieder visi Kanadas zuši un nēģi

Pēdējā laikā kā Kanadas, tā ASV latviešu viesību galdos aizvien biežāk redzam ne tikai žāvētos zušus, bet arī nēģus, gan svaigus kubliņos, gan konservētus, kam blakus draudzīgi stāv skumbrijas, šprotes, bēcki un ķilavas — tieši tādā mērcē un tikpat garšīgi pagatavotas kā kādreiz Rīgā, kur darbojās slavenā Goegingera konservu fabrika.

Papētot tuvāk, kur šie gardumi radušies un kā tie nokļuvuši amerikāņu un kanadiešu veikalos, pēdas aizved līdz latviešu konservu fabrikai Toronto — Exclusive Delicatessen Co — Toronto, īsāk — EDCO, kuras īpašnieks un vadītājs Augusts Roze. Viņam ar zivīm — varētu teikt — ir „veci sakari," jo jau Rīgā viņš bija zivju lieltirgotājs, Centrāltirgū bija labi pazīstama viņa zivju vairuma tirdzniecības firma, bet vēlāk, nodibinoties „Zivju centrālei," viņš bija tās tirdzniecības daļas vadītājs.

1949. g. iebraucot Kanadā A. Roze vēro, ka šeit veikalos nav redzami žāvēti zuši, un viņam tūlīt rodas nojauta, ka tas ir plašs darba lauks, kur iekšā „biznese." Gari nedomādams, Roze tai pašā gadā ķeras pie darba: noīrē telpas, izbūvē krāsni, un pirmie zuši jau kāpj galdā! Tomēr sākumā apgrozība ir niecīga — tikai 25-30 lb. nedēļā, jo iebraucēju vēl nav daudz, un kanadiešus pie „čūsku ēšanas" grūti pieradināt.

Bet pieprasījums zušiem ar katru gadu sāk pieaugt, tādēļ drīz jāpaplašina telpas un jāatrod arī jauns veids, kā ar zušiem apgādāt tālākās vietas, kur tos vasarā nevar aizsūtīt svaigi žāvētus. Tādēļ arī A. Roze sāk izgatavot žāvētu zušu konservus, kas nu jau, tāpat kā nēģi, ceļo ne tikai pa visu Amerikas kontinentu, bet arī uz Austrāliju.

Uzņēmumam paplašinoties, A. Roze 1950. g. saņem no Kanadas zvejniecības dep. koncesiju par visas Kanadas zušu un nēģu nozvejas uzpirkšanas tiesībām, bet, tā kā nēģu Kanadā nepietiek, tad šogad Roze noīdzis līgumu arī ar Baltijas jūras konservu fabrikām, kļūdams par vienīgo pārstāvi nēģu importam uz Kanadu un ASV. Šīs fabrikas nēģus īpaši gatavo uz Rozes pasūtinājumu pazīstama bij. Goegingera fabrikas meistara vadībā, tādēļ tie arī ir tādā pašā mērcē, tāpat sagatavoti un tikpat garšīgi, kā kādreiz Rīgā. Šiem Eiropā gatavotajiem konserviem uz kārbiņām lasāms uzraksts — Packed for Exclusive Delicatessen Co, Toronto.

Tie, kas cienī EDCO ražojumus, zina arī, ka šī fabrika kopš 1952. g. gatavo arī skābus gurķus diļļu mērcē, bet šogad šie gurķi parādīsies tirgū arī stikla traukos un divi gaumēm — ar zelta — balti — zaļu etiķeti maigas garšas cienītājiem, bet zelta — balti — sarkanā krāsā — stingrākam piekodam, teiksim pie Volfšmita vodkas glāzītes.

Šai vasarā A. Roze nobeidzis arī modernās saldētavas — vēsinātavas izbūvi, un šai sakarā A. Roze stāsta: „Esmu dzirdējis ļaudis runājam, ka Kanadas zuši neesot tādi kā Latvijā, jo tos šeit „gadiem ilgi" glabājot saldētavā. Bet katrs loģiski domājošs cilvēks sapratīs, ka tās ir galīgas muļķības, jo būtu veikalnieciski ļoti neizdevīgi. Zveja sākas aprīļa mēnesī un turpinās visu vasaru līdz novembra vidum. Šai laikā pienāk aizvien svaigu, pat dzīvu zivju sūtījumi, kurus tad arī tūlīt pārstrādā un laiž tirgū. Un tikai pašā rudenī, kad tuvojas zvejas laika beigas, jāiepērk tik daudz zušu, lai pietiktu apgrozījumam līdz aprīlim. Bet tā kā saldētavu īre ir stipri dārga, nebūtu nekā aprēķina „gadiem ilgi" iesaldēt kā zušus, tā kapitālu..."

Par Rozes pasākumu — zušu un nēģu pārstrādāšanu tirgum — plašus rakstus ievietojuši arī kanadiešu laikraksti, šīs zivis Kanadā visu laiku uzskatīja par kaitēkļiem, kas jāiznīcina. Bet un „trakie eiropieši" sākuši tās ēst! Skaidrs, ka brīnumi lieli, bet — garšo labi.

Tā arī Rozes konservi sākuši parādīties ne tikai baltiešu, bet arī kanadiešu veikalos, kur tiem cienītāju netrūkst. Bet dzīve nestāv uz vietas — tādēļ A. Rozem padomā ir vēl daudzi citi pasākumi, ar kuriem pārsteigt gardēžus. Un, zinot viņa līdzšinējo enerģiju un panākumus, varam ticēt, ka viņš mūs nepievils!

I. V.

— Šie konservi ir labi sagatavoti un garšīgi — saka EDCO īpašnieks A. Roze.

A. Roze kūpinātavā priecājas par lieliskajiem zušiem.

Pieprasiet savos veikalos augstvērtīgos zivju konservus:
BALTIJAS jūras
SPROTES — Porto Santo
SKUMBRIA
NĒĢUS
kā arī
ŽĀVĒTOS ZUŠUS
EDCO
Pasūtinot tieši pa pastu, pievienojiet Money Order vai čeku.
Sprotēm — 35c, skumbria — 60c, nēģiem — 85c, žāvētiem zušiem, 8,5 oz. — 65c, žāvētiem zušiem 16 oz.— $1.10 par katru kārbiņu.
A. ROZE,
10 WIDMER ST., TORONTO

SPĀNIJA IZVĒLĒJUSIES GRŪTĀKO CEĻU

Dž. Rimkeits stāsta par saimniecisko stāvokli Spānijā

Pēdējā pasaules karā, kad amerikāņu vienības izcēlās Normandijā un līdz ar to ievadīja Vācijas sabrukumu, spānieši, cerēdami uz „Amerikas onkuli", kam abas rokas pilnas dāvanām visai Eiropai, atturējās no savas saimniecības pārkārtošanas, atsakoties pat no ledusskapju, radioaparātu u. tml. iegādes. Viņi cerēja, ka ar amerikāņu ienākšanu cenas kritīsies — tikai drusku jānogaida. Spānijas radiofabrikas nekad savas pastāvēšanas laikā nav atzīmējušas tik zemu pārdošanas līmeni kā ap šo amerikāņu un angļu desanta laiku. Tikai labu laiku pēc kara beigām, spānieši sāka atkal pirkt dažādus saimniecības piederumus un radioaparātus.

Jau 1951. gadā, kad Viduseiropa negribēja pildīt visas ASV vēlēšanās, amerikāņiem bija jāmeklē jauns sabiedrotais, kas vairāk pieklaujas. Ilgi pirms tam Franko savās slavenajās preses konferencēs amerikāņu preses aģentūrām Madridē izteicās, ka viņš ar mieru līgt jebkuru pretpadomju paktu. Franko ar mierīgu prātu nogaidīja veselus 3 mēnešus, lai panāktu pakta parakstīšanu sev pieņemamākā veidā.

Tomēr tauta nebija tais pašās domās. Tai pašā 1951. gadā jau atkal sākās gaidīšana uz lētiem radioaparātiem, un šodien spānieši amerikāņu labvēlībai vienkārši netic.

Vislabāk šo gaidīšanas un nesagaidīšanas momentu raksturo spāņu filma: „Bienvenido Mister Marshall" (Welcome, Mister Marshall), kas Venecijā savā laikā atzīta par labāko spāņu filmu.

Tā guva panākumus Francijā, Portugalē, Italijā, bet spāņu tauta par filmu sašutusi — viņas Don Kichota gods ir aizskarts. Šo filmu dēvē par neizdevušos, par neizteiksmīgu... Lūk, tās saturs: Kādā mazā Andalūzijas sādžā paklīst baumas, ka nākšot amerikāņi. Valda milzīgs uztraukums. Sādžas vecākais norīko skolēnus saņemšanas aktam, visas ielas dekorētas Potjomkina sādžas garā. Veco māju priekšā no kartona uzceltas skaistas spāniešu „finkas" un „kortijas". Lai amerikāņiem atvieglotu viņu uzdevumu, pilsētas galva sasauc visas sādžas iedzīvotājus galvenajā laukumā un noprasa, kādas dāvanas tie vēloties no amerikāņiem saņemt. Vecmāmiņa prasa plāksnīti šokolādes, kāds cits — šujammašīnu, trešais pieiet pilsētas galvam un kaut ko ausī iečukst. — Nē, to gan amerikāņi nevarot dot, — atsaka amata vīrs, un jautātājs piebilst, lai tādā gadījumā dodot ēzelieni...

Beidzot amerikāņi arī nāk. Meitenītes engelīšu svārciņos, pilsētas galva cilindrī. Redz piejoņojot motociklistu grupu. Un ar 100 kilometru ātrumu pabrauc garām četri džīpi... Esot bijuši amerikāņi... Tauta gaidīdama jau vīlusies.

⁂

Dzīves līmenis Spānijā nekad nav bijis augsts, tai nekad nav bijis īstas vidusšķiras, un tā mazā saujiņa, ko varēja saukt par vidusšķiru, pēdējos gados pilnīgi izplēnējusi. Bagātākie kļuvuši vēl bagātāki, bet nabadzīgie — vēl nabagāki. Toties Francija un Italija ievērojami profitējusi no Maršāla plāna, no Amerikas palīdzības — tās šodien dzīvo.

Franko savā laikā pretojās Amerikas prasībām, bet uzstādīja savas. Kaut ar lielu vilcināšanos, amerikāņiem bija jāpiekrīt, jo Franko miers un izturība, neļaujot sniegt roku, bija nepārvarami. ASV neatlika nekas cits — vai nu noraidīt, vai pieņemt Franko prasības. Tas notika 1953. gada septembrī. Arī toreiz ar lielo stīvēšanos amerikāņi tomēr nedeva sevišķi izdevīgus noteikumus, bet nolīga uz kompromisa pamata. Šodien atkal dzird, ka amerikāņi prasa vēl trīs lidlauku bazes Spānijā. Amerikāņi apprasās arī, kādus noteikumus uzstādīs Franko. Bez šaubām, tie nebūs pārāk mazi.

⁂

Franko ideāls ir iestāties NATO. Viņu neuzņem. Bet tagad atrasts tilts vai laipa, kā šim jautājumam tikt pāri. Spānijai un Portugalei ir neuzbrukšanas un militārs savstarpējās palīdzības līgums. Tātad visi sakari ar Atlantijas paktu norisinātos caur Portugali. ASV savukārt pārņemtu Spānijas armijas modernizēšanu un tās apbruņošanu Eiropas aizsardzībai, it sevišķi pašlaik, kad Francijas armija saistīta Ziemeļafrikā. Tiek sevišķi uzsvērts, ka šinīs sarunās iesaistās tikai Spānija un ASV, tātad, ar citiem vārdiem, pārējiem tur nav nekādas daļas... protams, tas attiecas us Angliju un Franciju. Jo pēdējā ne labprāt redz sava vecā sāncenša pastiprināšanos militārajā ziņā. Kad tikai iespējams, Franko Francijai parāda zobus. Tā tas bija, kad viņš Spāņu Marokai deva brīvību — autonomu neatkarību, tā arī visos citos politiskos vērtējumos tās stāv viena pret otru, jo nevar aizmirst Francijas nostāju Spāņu pilsoņu karā.

Ir daudz dzirdēts par arabu ietekmi Spānijā. Šodien nāk prātā arabs, kas, noskaities uz savu lielāko ienaidnieku, nosēstas sakrustojis kājas ielas pretējā pusē viņa mājas priekšā un gaida — sava ienaidnieka šķirstu iznesam...

⁂

Uzvarēja atkal Don Kichots, kas cīnās ar vējdzirnavām. Viņš gūst uzvaru visgrūtākā veidā, bet to gūst. Ja Spānija sākumā būtu pilnīgi atzinusi ASV vēlēšanās, tā būtu guvusi tieši tautai lielākus un ātrākus labums, bet tā iet pa grūtāko ceļu, nemaina virzienu un gūst arī tā uzvaru pēc uzvaras, kaut gan tauta gaidīja lielākus labumus.

Spāņu kareivis atzīts par labu. Tas pierādījis savu bravūrīgumu cīņā pret krieviem 2. pasaules karā. Bet nevar noklusēt, ka viņš nav apmācīts modernajam karam. Tagad ASV to grib pārveidot, un pielāgot spāņu „vējdzirnavas kareivi" atomieroču karam. Spānija varbūt pašlaik ir arī viena no tām zemēm, kas visvairāk vēlas cīnīties pret komūnismu. Tādēļ arī Spānija tagad jāatbalsta ne tikai militārajā ziņā, bet jāceļ arī tās dzīves standarts un jādod spāņu strādniekam piecieśamāki dzīves apstākļi, jo viņš būtībā ir vērtīgs elements pretkomūnistu cīņai. Līdz šim labumus no Ziemeļamerikas palīdzības guva Francija, Italija, Vācija, pat Tito Dienvidslavija... bet ne Spānija.

PIRMIE NACIONĀLIE TRAUKI — PREZIDENTAM KĀRLIM ULMANIM

Šķiet, tas bija 1920. g., kad nodibinājā Mākslas skola, kas darbojās LKVB. Skolā izdevās piesaistīt daudzinātus māksliniekus: brāļus Brastiņus, Ugo Skulmi, Ludolfu Libertu, Jāni Siliņu, Jāni Dombrovski, Rūdolfu Mauru u. c. Pamazām ši skola izauga par respektējamu iestādi. Mauru es pazinu no savām skolas gaitām, bet arī kā mākslinieku. Viņš allaž nāca pie manis ar visādiem praktiskiem priekšlikumiem, piem.: liet Čakstes bareljefu un bisti vairākos lielumos. To arī darījām, un nodevām grāmatnīcām pārdošanai. Tad Mauram radās doma pagatavot nacionālā gaumē traukus. Arī to izdarījām. Pats Maurs piešķīra šim pirmajam šādam darbam sevišķu vērību. Viņš arī podniecībā Brunīnieku ielā pat sekoja, lai tos labi nodedzinātu. Izgatavojām zilas un tumši dzeltenas pusdienas un kafijas servizes. Kad trauki bija gatavi, aizgājām ar Mauru tiem pakaļ un ļoti priecājāmies — tas taču bija pirmais tāda iecerējuma darbs.

Notiekošajā skolēnu darbu izstādē Suvorova ielā Nr. 36, tie guva lielu piekrišanu.

Mums radās doma vienu komplektu uzdāvināt prezidentam Kārlim Ulmanim. Tā arī izdarījām. Gribējās, lai pats autors nāk līdzi, bet nebija piedabūjams. Tad pierunāju nākt līdzi Žani Balodi, b-bas sekretāru. Zināju, ka K. Ulmanis ceļas agri no rīta un pirms iešanas uz ministriju lasa laikrakstus. Tādēļ nolēmu iet jo agri. K. Ulmanis dzīvoja kopā ar ģenerāli Jāni Balodi Reimersa ielā Nr. 1, apakšējā stāvā.

Kad dzīvokļa saimniece mūs ielaida, K. Ulmanis ar J. Balodi bija tikko piecēlušies. Viņu gultas atradās vienā istabā ar starpēju [illegible]. Mēs pateicām ierašanās iemeslus, par kuriem abi bija ļoti sajūsmināti. Viņi priecājās par latviskajiem rakstiem, teicot, ka traukus nosūtīs uz muzeju. Vai tas tā notika — nezinu. Bet K. Ulmanis neapmierinājās ar to vien: vēlāk saņēmu sirsnīgu pateicības rakstu, kurā bija cildināts arī mākslinieks R. Maurs.

Otto Krolls

LA pārstāvis SUDBURY,
V. KĀRKLIŅŠ,
136 Lourdes St. Sudbury, Ont.
Pieņem: abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus, sludinājumus

MEKLĒ
Feliksu Osvaldu KURELI no Lugāžu pag. Luņķiem, dzim. 1919. g. 30. janvārī.
Ziņas no māsas. Lūdz rakstīt
ARTURAM BĒRZIŅAM,
744 Seventh Ave, Hamilton, Ont., Canada (951)

MEKLĒ
JŪLIJU KRISTAPA d. TIMMERMANI,
dzim. 1923. g. Irlavā.
Ja kāds ko zinātu par viņa likteni, lūgts rakstīt
V. PĒTERSONEI,
247 Withrow Ave, Toronto, Ontario, Canada (954)

ALFREDS VILNIS

BALTĀS CEPURES ALGĀDŽI

Piezīmju lapas no leģionāra mugursomas

2. turpinājums

„Du viel dumm! Ik een Mann niks Geburt makken. Das Arbeit Frau!" un, domādams, ka pirmais to tikai izmuļķot vien gribējis, pagriež tam muguru.

Ar italiešiem lietas bija vienkāršākas. Jau mazi zēni būdami, tie iemācījušies mīlēt naudu. Ne jau tādēļ, lai kļūtu bagāti. Ja kādu dienu laimējās kaut kādā veidā iegūt pāris līru, tad trīs, četras varēja mierīgi atlaisties saulītē un garlaikoties. Kā ar tirgošanos pie naudas visvieglāk bija tikt, to tie arī jau kā mazi puikas bija apjēguši. Kara laikā, kad to zemi arpārstaigāja gan vācu, amerikāņu, gan arī franču armijas, tirgošanās dēļ tie bija iepazinušies ar nepieciešamākajiem izteicieniem visās trijās valodās. Tā ar italiešiem varēja tīri labi saprasties. Tikai nelaime bija tā, ka italieši vairāk turējās savrup. Varbūt tas bija tādēļ, ka tie citu tautu piederīgos neieskatīja par sev līdzīgiem, vismaz tirgošanās spēju ziņā. Paši savā starpā viņi iztirgojās uz velna paraušanu. Tā kā naudas ne vienam, ne otram sevišķi daudz nebija, tad zēla maiņas tirdzniecība. Par melnās franču tabakas paciņu kāds italietis otram bija atdevis savas bikses. Pēc trim dienām pirmais īpašnieks bikses bija pamanījis kādam citam kājās. Tā kā tirgojoties pirmais italietis jau bija kļuvis tik bagāts, ka par savām saucā septiņas paciņas tabakas, tad tas savas bikses gribēja pirkt atpakaļ — protams, par to pašu cenu, par ko bija pārdevis. Pašreizējais bikšu īpašnieks par tām nekaunējās prasīt septiņas paciņas. Pustūkstotis dzīvo italiešu žestu, kāds stiprāks vārds - un bikšu kārotāja rokā jau bija nazis. Dūks un Rūriks, kas bija šī skata acu liecinieki, pazīdami italiešu karavīru varonību austrumu frontē, pie sevis klusi smējās. Sak, ko nu, makaronu varoņi, citus ar bubuli baidi? Bet šoreiz nepagāja ne minūte, kad bikšu īpašnieks bija sadurstīts vismaz desmit vietās. Kad ieradās priekšniecība, tā varēja konstatēt tikai kāda italieša nāvi.

Līķi nogādāja pilsētas morgā. Vai piederīgiem pavēstīja, ka to dēls kritis varoņa nāvē, neviens neuzzināja...

*

Notika arī pikantākas, lai neteiktu patīkamākas, lietas, tomēr ne tik atklāti, ka katrs būtu varējis par tām priecāties.

Katru rītu no cietokšņa izveda grupu leģionāru, ko pilsētā iedalīja dažādos darbos. Bija jāiet uz netālo leģiona atpūtas novietni Malmuski nest akmeņus, ostā izkraut kuģus, jo ostas strādnieki atkal reiz bija uzsākuši streiku, — strādāt armijas noliktavās vai arī tīrīt militāro kapsētu. Šī grupa cietoksnī atgriezās pusdienas laikā. Karstā laika dēļ pēc pusdienu paēšanas visiem obligāti bija jābūt gultās, lai gulētu dienvidu jeb — kā to dienvidnieki sauca — siestu. Pēc siestas visiem bija jāpiedalās novietnes iekšējos darbos.

Dūks ar Rūriku bija ievērojuši, ka no augšminētās grupas katru dienu kāds cits jaunais leģionārs pēc siestas beigu signāla mierīgi palika savā gultā un pūta gaisā smaržīgus amerikāņu cigarešu dūmus. Dežūrējošajam apakšvirsniekam, kam bija jāuzmana, lai neviens neslaistītos, tas atbildēja ar balta papīrīša parādīšanu.

„Šī māksla arī mums noderētu," Dūks nenovīdībā reiz teica Rūrikam.

Nākošajā dienā Dūku iedalīja minētajā grupā. Nu viņam pašam bija izdevība vismaz aptuveni apjaust amerikāņu cigarešu iegūšanas metodi.

Kad grupa nonāca Malmuskā, kur iedalīja atsevišķiem darbiem, tā vismaz desmit minūtes stāvēja bezdarbībā. Apakšvirsnieki, kas jaunos leģionārus pavadīja, savā starpā jokojās un it kā kaut ko sevišķu gaidīja. Tas arī drīz ieradās — no pilnīgi jaunas Simkas sporta mašīnas izkāpa kāda dāmiņa, kas savas sejas apvītumu ļoti saprātīgi bija noslēpusi zem labi izmeklētas vaigu ziedes. Kā kad pats Francijas maršals ierastos uz parādi, vecākais apakšvirsnieks grupu nokomandēja miera stāvoklī.

„Ai, to es nemīlu. Nemociet vīrus! Ļaujiet tiem stāvēt brīvi," dāmiņa, kaut gan jutās par parādīto uzmanību glaimota, teica.

„Kā pulkveža kundze vēlas," apakšvirsnieks bija galants.

„Kurš šonakt nāks skaldīt malku un tīrīt paklājus?" bija kundzes nākošie vārdi.

Puiši centās sataisīt pēc iespējas pievilcīgākas sejas. Dūks brīnījās par vīru vēlēšanos iet pie kādas jau novecojušas pulkveža sievas paklājus tīrīt. Tādēļ brīdī, kad kundze, visus pēc kārtas nopētot, pienāca Dūkam, tas savā sejā bija iemetis pavisam zobgalīgu smīnu.

„Šodien ņemšu šo te," viņa pavēstīja, uz Dūku rādīdama.

Kad Dūks nosēdās kundzei blakus vāģī, to pavadīja skaudīgi palicēju skati. Tai brīdī, kad vāģis sāka kustēties, pārējos leģionārus pa kaklu, pa galvu dzina dažādajos dienas darbos.

Kundze stūrēja bez vārda teikšanas. Tikai kad tie pietuvojās kādai greznai villai pašā Vidusjūras krastā, viņa jautāja, vai Dūks protot franciski. Nejuzdams sevišķu vēlēšanos runāt ar cilvēku, kas to visu rītu izkalpinās pie malkas skaldīšanas un tepiķu tīrīšanas, Dūks kaut ko pie sevis norūca, kas nebija ne jā, ne nē.

Kundze viņu iesauca virtuvē. Uz galda bija kafijas trauki un balta maize, ko Dūks kopš iestāšanās nebija pat redzējis. Labā kafija saīgumu mazliet aizdzina, un uz kundzes nākošo jautājumu, kā viņu sauc, Dūks jau pilnīgi saprotami pateica savu vārdu.

„Saukšu jūs jar Osi, tas manai mēlei vieglāk."

„Kā kundze vēlas," Dūks, kas, leģionā iestājoties bija visas cilvēka tiesības tā kā tā zaudējis, piekrita.

Viņa ar savu franču sievietes runīgumu izstāstīja, ka vīrs, īsts karavīrs būdams, nu jau trešo gadu kaujoties pa Indoķīnu. Viņa dzīvojot viena pati. Tā kā mazajai saimniecībai kalpotāju neatmaksājoties ņemt, tad smagāko darbu veikšanai leģiona cietokšņa komandants tai katru dienu dodot vienu jauniesaukto.

„Malka šodien nebūs jāskalda. Vasarā tā šeit nav vajadzīga," kundze pavēstīja, kad kafija bija padzerta. Dūks, to dzirdot, drusku pasmaidīja.

„Tāds jūs man patīkat! Šorīt Malmuskā bijāt pavisam saīdzis," šie vārdi no kundzes mutes izklausījās kā aizturētu mātes maiguma jūtu izpaudums.

„Bet tā kā kaut kas ir jādara, tad palīdzēsit man tīrīt paklājus."

Dūks sekoja kundzei dzīvoklī. Ēdamistabas paklāji esot jau vakar tīrīti, buduārā netīrumu neesot, bet guļamistabā varēšot darbu atrast. Tā abi nonāca istabā, kur kundze, liekas, sapņoja par savu varonīgo vīru, kas Indoķīnā kāvās ar komūnistiem.

„Apsēdieties! Pirms darba varat uzsmēķēt. Jūs taču amerikāņu cigaretes smēķējat?"

„Ar kundzes atļauju," Dūks turējās ierastajās pieklājības robežās. Viņš savā saņurcītā zaldāta tērpā sataustīja šķiltavu un pasniedza uguni.

„Cik jums skaistas rokas," kundze paņēma uguns devēja roku savējā un lēni glāstīja spalvaino virsdelnu.

„Ar jūsējām, kundze, tās nevar sacensties," pieklājība prasīja atbildi.

„Jūsu tīrie nagi norāda, ka nākat no labākām apridām."

„Leģionā mums pašreiz ir tik netīri darbi, ka nagi jātīra divas reizes dienā — tāpēc tie tādi," Dūks izvairījās no tiešas atbildes.

Kundzei, kas bija tērpusies pieguļošā sporta tērpā, pēkšņi radās ideja:

„Jūs tiešām domājat, ka arī man ir skaistas rokas?"

„Par to es nešaubos, kundze!"

„Pagaidiet!"

Kundze izsteidzās savā buduārā, pēc mirkļa bija atpakaļ ar glāzi laba franču konjaka, ko nolika Dūkam priekšā un atkal izgāja, teikdama, lai viņš sev pakavējot laiku, kā protot, viņa drīz būšot atpakaļ.

(Turpinājums sekos)

TEĀTRA IZRĀDĒM JĀNOTIEK UN JĀVEIDOJAS

O. Krolla domas par mūsu teātri agrāk un trimdā

Pārrunas par teātri nerimstas. Reizēm tās presē pieņem vai tīri personisku uztveri un novirzās no paša svarīgākā — teātra. Nesen pat lasīju kāda cienījama režisora rakstu, kas izsaucās, ka teātris mirst. Es nevēlos polemizēt, un šis raksts tā arī nav domāts. Es arī labi zinu, ka visi manām domām nepievienosies, un tā ir labi. Bet visas pārrunas tieši apstiprina un liecina, ka teātris dzīvos. Pretējā gadījumā par to tik daudz nerunātu un nerakstītu. Man bijusi izdevība gandrīz kopš manas bērnības būt saistītam ar teātri, un tā man bija dota iespēja redzēt un piedzīvot mūsu teātra augšupeju, bet arī smagos dzīves sitienus.

Zīmīgi, ka ne tikai latviešu dzīves degpunktā ir teātris. Nē. Arī citas tautas ļoti, ļoti bieži strīdas ap teātri. Tas savukārt liecina, ka visi saprot un jūt teātra lielo nozīmi tautu dzīvē. Citu tautu teātra literātūra visai bagāta iztirzājumiem par pašu teātri, tēlotājiem, skatuves ietērpu utt. Un, protams, visai bieži viena autora domas ir pilnīgi pretējas otra domām. Kamēr viens atzīst tādu režijas veidu — citam tas liekas pilnīgi nepieņemams. Lai nu kā, visas pārrunas palīdz vairāk vai mazāk izkristallizēt pašu teātra lietu, jo visiem ir allaž viens mērķis: sniegt pilnīgāku un vērtīgāku izrādi.

Vispār grūti pateikt, kad īsti saskatāms teātra pirmsākums. Daži domā, ka teātra sākums meklējams tautu paražās, citi, ka tas meklējams rituālos, dievu slavināšanā. Viņi teātra sākumu saskata priekš vairākiem tūkstoš gadiem, kādu to redzam uzglabājušos attēlotu akmeņu plāksnēs, freskās un pat uz vāzēm.

Kā ir ar latviešu teātri? Kad tas sācis savu gaitu? Ja pievienojamies cittautiešu teātru pētniekiem, kā augšā minēts, tad arī latviešu teātra sākums meklējams jo tālā senatnē: tautu izdarībās Jāņos, kāzās, Plaujas svētkos utt., par kuriem liecina tautas dziesmas un nostāsti. Visām šīm izdarībām bijusi pilnīgi noteikta kārtība — tradicija. Tie bijuši kupli un iespaidīgi, jo piedalījušās plašākās tautas aprindas, masas.

Latviešu teātra pirmsākumu skaita ar Jaunā Stendera lokālizētās lugas Žūpu Bērtulis pirmizrādi 1868. gadā, 14. jūnijā Vingrotāju biedrības zālē, Rīgā. Izrādi rīkojusi Palīdzības komiteja par labu 1867. g. neražas cietušajiem kaimiņiem. Teātra idejiskais vadītājs un tēlotājs bijis R. Tomsons. Latviešu publika bijusi par notikumu sajūsmināta un cerējusi, ka sāksies jauns kultūras pagrieziens, un tas tā arī noticis. Nepieskaroties kritikām par šo izrādi, jo tās tūliņ parādījušās, teātra toreizējais personāls nolēmis izrādes turpināt, un otrā izrāde notika jau minētajā biedrībā 1868. g. 27. oktobrī, izrādot tulkojumu Klusi ūdeņi ir dziļi. Amatieru kopas izrādes turpinājās un pamazām izveidojās. Viena daļa, arī prese, cildināja izrādes un lugas, otra — nopēla... Bet teātra entuziasti turpināja pasākto darbu ļoti grūtos apstākļos. Visi dienās strādāja, un teātrim varēja atlicināt tikai brīvo laiku.

Pirms Ādolfa Alunāna pārnākšanas pie Rīgas Latviešu biedrības teātra to vadīja skolotājs Jūlijs Purāts. 1870. gadā 16. septembrī teātra vadību pārņēma Alunāns, kas bija jau baudījis teātra māku vācu teātrī. Toreiz Alunānam bija tikai 21 gads. Viņš darbu sāka ļoti grūtos apstākļos, jo nebija piemērotu lugu, vajadzēja sakomplektēt tēlotājus un rast skatītājus. Un tomēr Alunāns solīja pirmajā sezonā dot 25 izrādes, kas toreiz bija ļoti daudz. Kā atlīdzību viņš saņēma no ieņēmumiem 20 procentu, bet nekādu noteiktas algas nodrošinājumu. Turpretim visi citi nesaņēma nekā, tāpēc bieži mainījās personāls, nenāca kārtīgi mēģinājumos. Lugas nevarēja tā iestudēt, kā gribētos. Arī autoriem honorāru sāka maksāt tikai ar 1877. g. Alunāns pūlējās teātra mākslu arvienu pacelt uz augstāka līmeņa. Viņš arī neatlaidīgi rūpējās par personālu, lai tam dotu kautcik atalgojuma.

1884. g. teātris bija jau tā nostabilizēts, ka Baltijas Vēstnesis 113. n-rā 1884. gadā rakstīja: „Varam gan sacīt, ka teātra lieta tā ieskaņojusies tautā, ka par viņa pastāvēšanu nākotnē nav vairs ne acumirkli jāšaubās. (A. Bērziņš — grāmatā Adolfs Alunāns).

1. operetes izrāde noorganizēta notika 1881. gadā 15. februārī Alunāna vadībā. Un tomēr 1885. g. 5. maijā Alunāns aizgāja no Latviešu biedrības teātra, jo nevarēja saprasties ar biedrības vīriem. Viņš nodibināja savu teātra kopu, brauca uz laukiem ar izrādēm, sarīkoja tās provinces pilsētās. Lauku biedrībās radās teātra pulciņi, kuri čakli sarīkoja izrādes. Alunāns bija tas, kas teātri laukos padarīja populāru, un tā tas joprojām palicis latviešu tautā, kā nešķirama daļa. Grūti iedomāties kādu vietu, kur mīt latvieši, kur nebūtu teātra kopas.

Jau minēju, cik svarīgs bijis algas jautājums toreiz, un tāds tas ir joprojām. Alunāns izkaroja, ka sarīko aktieriem benefici un tāda notikusi pirmo reizi 1875. g. 15. martā. Atlikums bijis 267 rub. liels, un tas izdalīts pēc nopelniem. Teātra vadītājs saņēmis 18 kapeikas, jo nav algu sarakstā ietilpināts.

Teātris bija jau nostādīts, ka Rīgas pilsēta jutās „spiesta" 1887. g. piešķirt Latviešu teātrim pirmo pabalstu. Ar to radās iespēja aktieriem maksāt nelielus honorārus. No tiem aktieri nevarēja dzīvot un joprojām vajadzēja iztiku pelnīt darbā. Mēģinājumiem atlika tikai vakari. Pie tam no aktieriem prasīja ne vien tēlošanas, bet arī dziedāšanas māku, jo vajadzēja uzstāties arī operetēs. Izņēmums bija tikai ar dažiem aktieriem, piem., Reinholdu Veicu. Grūti pateikt, vai viņus varēja ieskatīt par profesionāliem aktieriem, jo šādu nosaukumu mēdz dot tikai tādiem teātra spēlētājiem, kas nododas vienīgi savai mākslai un no tās dzīvo. Par spīti visiem minētiem apstākļiem latviešu teātri bija sasnieguši augstu mākslas līmeni.

Bet algas jautājums joprojām nebija labvēlīgi nokārtots. Aktieru vairākums strādāja kantoros, bankās, fabrikās. Piemēram, Elks-Elksnītis, Reinholds Veics, V. Švarcs, Roberts Tautmīlis — Bērziņš, Roberts Holcmanis u. d. c. Kad izrāžu skaits auga, radās nepieciešamība sarīkot mēģinājumus arī dienās, līdz ar to nācās maksāt piemērotu mēneša algu aktieriem, vismaz tiem, kuri tēloja lielās lomas. Tas notika pirms Rīgas Latviešu biedrības nama (Mamulas) nodegšanas, kad arī R. Veics atteica Baltijas vagonu fabrikā kantorista vietu un pārgāja vienīgi pie Latviešu teātra.

(Nobeigums 8. lpp.)

Mirdza Kroņleja

PUĶE

Ko uzminēt, ko vārdā saukt,
Es saulei pretim gribu plaukt
Un krāšņi, krāšņi ziedēt.

Nāks bites šurpu ciemoties,
Sīks rasas dimants laistīsies
Uz mana košā svārka.

Es vējos ilgi klausīšos
Un tumšos lietus debešos
Bez bailēm droši liekšos,

Jo saknes zemē dziļi stiež,
Ne nikt, ne lūzt, bet ritam līdz
Būs jauniem asniem dzīvot.

LATVIEŠU DARBI HEMPSTEDAS IZSTĀDĒ

Hempstedas brīvdabas izstādē uzņemti divi gleznotājas Erika Žilinska darbi: Portrets un Dzeltenās rozes. Turpat izstādītas arī Innas Bulliša ainavas un viņa kundzes žanri. ....

KĀ DZĪVOS CILVĒKOS KLAUSOTIES...

Noveļu meistara nesvinēta dzimšanas diena

Šogad mēs svinētu Jāņa Ezeriņa sešdesmit piekto dzimšanas dienu, ja vien viņš nebūtu pārstājis elpot jau trīsdesmit trīs gadu vecumā.

Dzimis 1891. gadā Patkules pagastā, mācījies pagasta un draudzes skolā, tad Valkas skolotāju seminārā, strādājis par skolotāju Lazdonā un Saikavā. Ilgi 1919. g. pāriet uz Rīgu par laikraksta Brīvā Zeme literatūras daļas vadītāju. Nebūdams Zemnieku Savienības biedrs, E. spiests no šī darba 1922. gadā aiziet, pēc kam, slimības māktis, vairs jaunu darbu neuzņemas, bet nododas tikai rakstniecībai. Ezeriņš mirst 1924. gada 24. decembrī un apglabāts Rīgā, Meža kapos.

Ezeriņa mākslinieciskais talants ir īsti daudzpusīgs: skolotāja laikā viņš tēlo līdzi teātrī, vada kori, spēlē vijoli, jau agrāk viņš iemīlējis zīmēšanu un visam pāri — rakstīšanu. Viņš sāk dzejot jau draudzes skolā un viņa dzejoļi iespiesti tā laika latviešu avīzēs — Latvijā, Laika Vēstīs, Lāumā, Brīvajā Zemē. Grāmatā viņa dzeju izlase izdota ar nosaukumu Krāšņatas.

Blakus oriģināldzejai Ezeriņš arī labprāt tulkojis citautu dzeju, sevišķi franču, beļģu, angļu un krievu rakstnieku darbus, kas tika iespiesti tā laika presē. Kādu laiku Ezeriņš arī rakstījis teātru kritikas Brīvajā Zemē.

Tomēr īstais Ezeriņa talants atplauka novelē, un pēc Blaumaņa un Akurātera Ezeriņš ir pats spēcīgākais latviešu novelists, kas dzīvoja līdz mūsu valsts pirmajiem gadiem. Bez Kārļa Zariņa un Pāvila Rozīša tikai trīsdesmito gadu otrā pusē mums izaug jauni noveles meistari, no kuriem dažs īsti nopriest tikai trimdā.

Ezeriņa noveles pamatā nav tīri psicholoģisks moments kā Blaumanim, tās arī nav estētisma apdvestas kā Akurāteram, bet Ezeriņa noveles pa laikam dibinās uz kāda anekdotiska notikuma (viena otrā novele arī nav izaugusi no feļetona), kam nereti skan cauri kādi baismīgi, pat šaušalīgi akordi (piem., Cilvēks mārkā, Pusdienas ar mūziku, Migā, Kaprači u. c.). Šai ziņā Ezeriņš atgādina Po un Mopasānu noveles, kaut arī Ezeriņam ir arī citāda rakstura noveles ar gaišāku ieskaņu, pat zobgalīgu humoru (piem., Kādas blusas stāsts, Šacha partija u. c.).

Novelei Ezeriņš pievērsies sava mūža pēdējos četros gados, ļoti ātri izaugot par lielu šī žanra meistaru, un, jādomā, viņa darbs atkal pārtraukts: nāve aizsteidzās priekšā rakstnieka talantam. Savas noveles Ezeriņš bieži vien iesāk ar kādu asprātīgu domu graudu vai pagaru ievadu, tad seko fabulas šķetinājums, lūzums, un dažreiz tās nobeidzas ar teikumu, kas it kā atgādina kodu sonetos. Stils Ezeriņa labākajos darbos ir reālistisks, izteiksme koncentrēta, bet viscaur skaidra un viegli pārskatāma. Valoda ir raksturīga Ezeriņa [illegible], allaž asprātīgu teicienu caurvīta, dialogi skan gluži dabiski, kā dzīvos cilvēkos klausoties. Ezeriņa labākās noveles ir: Cilvēks mārkā, Kaprači, Pūra nauda, Pēdējā māja uz pelnu kaudzes, Šacha partija, Kādas blusas stāsts, Migā u. c.

Jāņa Ezeriņa noveles iznāca vairākos krājumos: Dziesminieks un velns, Majestātes kazarmās, Fantastiskā novele un citas, Leijerkaste I un II. Viņa kopotos rakstus 1934.-35. g. izdeva Valters un Rapa P. Ērmaņa redakcijā.

Trimdā no Ezeriņa darbiem izdots noveļu krājums Dziesminieks un velns (Gauja 1949.), noveļu izlase Izmeklētas noveles (1946.) un Viesības Kalnāres pilī (Gauja), dažas noveles publicētas arī presē un rakstu krājumos.

Noveles Cilvēks mārkā un Kādas blusas stāsts angliski tulkojusi L. Bērziņa, un tās iespiestas The New World 1947., I, II ar nosaukumu The Man in the Pond un Told by a Flea.

I. Šterns.

ROZES, SIEVIETES UN AKMEŅOGLES

Franča Skodas atmiņu improvizācija par ogļraču dzīvi Beļģijā

V

— Pie velna, — teicu Olģertam, — gan jau mēs kaut ko sameklēsim.

Atraisīju strikus savai paunai un izņēmu vecākas apakšbikses.

Lūk, te mums pietiks visam laikam, kamēr vien pastāvēs Beļģijas raktuves.

Nogriezu apakšbiksēm vienu „kāju" un sadalīju gabalos. Labāka nekā nevarējām vēlēties — kokvilnas audums mīksti piegūla pierei un elastīgums atļāvās pielāgoties galvas lielumam.

Vakars gan vēl bija tālu, bet tie, kam iekrita pirmā maiņa, sāka jau rīkoties uz gulēšanu, lai rītā agri, pie pirmās pārbaudījumu dienas, būtu stipri miesās un modri garā. Mums ar Olģertu vēl bija laika līdz rītdienas pēcpusdienai, kādēļ nolēmām izlocīt kājas. Bija augusta mēnesis, bet laiks sauss un karsts, tāds pats kā Vācijā, tikai gaiss ne tik tīrs un dzidrs. Debess te bija putekļaina un dūmiem nomākusies, ielas tukšas un klusas, vienstāvīgās ķieģeļu ēkas melnas no netīrumiem. Jau ieelpojot vien šo gaisu, prāts kļuva drūms un izraisīja asas atmiņas par tālām pļavām, birzīm un ūdeņiem. Šeit nesmaržoja ne puķes, ne zāle, ne koki, viss bija pārklāts ar biezu putekļu kārtu. Cilvēki ielās lielāko tiesu valkāja tumšas drēbes, jo gaišās, tāpat kā mājas, koki un zāle, ātri tapa netīras. Vispārējā aina bija saspiesta, bez apvāršņa, un kur vien acis griezās, visur rēgojās tumši, netīrā dūmakā ietīti mākslīgi kalni, kurus kāds ukrainis nosauca par zilajiem Karpatiem. Tik daudz mēs jau zinājām, ka kur vien ir šie kalni, tur ir arī raktuves un ,ka šos kalnus pamazām veido no apakšzemes izvestie atkritumi, lielāko tiesu saspridzināti klints gabali. Lai ātrā laikā ar šiem atkritumiem neapklātu visu Beļģiju, tad tos bēra cik vien iespējams augstos kalnos, netaupot nekādus līdzekļus un izlietojot vismodernākās celamās mašīnas un slīdošās lentas, jo šo atkritumu izvietošana esot Beļģijas pirmā bēdu problēma.

Izgājuši no kantīnes, nogriezāmies pa labi un pārgājām pāri dzelzceļa pārbrauktuvei, pie kuras bija kāda neliela, ļoti netīra ķieģeļu māja, no kuras tika regulēta pārbrauktuves aizvēršana un atvēršana. Tātad, dzelzceļa māja. Mēs tuvojāmies no vakardienas pazīstamajai mammas bodei, lai tad ap stūri atkal nogrieztos pa labi uz pilsētas centru un staciju. Neatrazdams citas izejas, lietoju vārdu pilsēta, bet īstenībā tā nav pilsēta, pareizāk būtu teikt mazpilsētiņa vai bieži apdzīvota vieta bez robežām. Šeit, Valonijā, jūs varējāt iet kilometriem tālu, bet arvien zem jūsu kājām atradās iela un katrā ielas pusē cieši māja pie mājas, ar cilvēkiem, veikaliem un kafejnīcām; un pats galvenais „trakums" bija, ka ik pēc pāris simt metriem jūs atradāties citā „pilsētā" — viens nepārtraukts māju un cilvēku klāsts, ar raktuvēm, maziem dārziņiem un rudzu laukiem pa vidu. Tikai paretam šo ainavu atdzīvināja kāds meža puduris, vai parks.

Mēs ar Olģertu vēl nebijām tieši aizsnieguši mammas veikalu, kad noškinda zvans un ar iepirkumiem uz rokas no turienes izgāja kāda sieviete, kura pēkšņi pievērsa visu manu uzmanību. Viņa nāca mums pretī un, garām ejot, it kā mazliet satrūkās no mana skata, it kā mazliet pasmaidīja. Apstājos pretī veikala skatlogam, lai ērtāk būtu pagriezt galvu uz aizgājējas pusi: vienkārša, viegla, it kā peldoša gaita un visskaistākās kājas, kādas vien manai laja gaumei līdz šim bija izdevies vērot. Sarkanbrūnās pienzoles kurpēs ieautās kājas ik uz soļa bija gatavas potīšu vietā nolūzt, sevišķi tas vija manāms tad, kad viņa, šķērsojot ielu, uzkāpa uz apaļajiem akmeņiem. Šī locīšanās potītēs savukārt atsaucās uz lielu apaļumiem, attīstot tur tikko manāmu muskuļu rotaļu, kas lika gandrīz ķermeniski sajust, ka arī pati kāju īpašniece ir kā jauka rotaļa.

Varbūt šeit ir tīri nevietā pieminēt šo sievieti, bet tad manam atmiņu tēlojumam nebūtu patiesīguma, jo šis taču tomēr bija mans pirmais, uztraucošākais pārdzīvojums Beļģijā. Es tam, protams, nepiešķīru daudz vērības, jo tas man tā negadījās pirmoreiz dzīvē, kad, ieraugot skaistu garāmgājēju, pēkšņi tanī iemīlos un jau pie nākošā ielas stūra to atkal aizmirstu. Uz brīdi es dabūju tikai tādu kā paralizi, tādu kā belzienu, un tas arī ir viss.

Sieviete pārgāja ielas labajā pusē, tad pāri pārbrauktuvei un apstājās pie dzelzceļa mājas durvīm. Pirms viņa tās atvēra, vēlreiz atskatījās uz veikala pusi un ievēroja, ka es arvien vēl neesmu no viņas acu novērsis. Ļoti iespējams, ka viņa to zināja arī neatskatīdamās, bet tomēr gribēja pārliecināties, vai viņas nojautai taisnība. Nu es redzēju, ka viņa patiešām sev apmierināti uzsmaidīja un pazuda mājā, atstādama man tikai gaisīgas atmiņas par savu augumu, savu balto, tīro seju, par tumši brūnajām skropstām un matiem, kas no pigmenta pārpilnības neskaidrajā saules gaismā gandrīz mirdzēja.

Mēs gājām tālāk. Mans prāts bija ne skumjš, ne līksms, bet pasīvs pret visu apkārtni, tikko pārdzīvotais manī arvien vēl nebija norimis. Nemanot mēs bijām iegriezušies galvenajā ielā, Alberta Pirmā ielā, kura sākās pie stacijas un nobeidzās pilsētas laukumā pie tramvaju pieturas. Abās ielas pusēs, cieši saspiestas, stāvēja vienkāršās dzīvojamās mājas, ne augstākas par diviem stāviem, un katrā mājā atradās vai nu kāds veikals, vai arī Café — nepārtraukta durvju un skatlogu rinda. Olģerts satvēra manu piedurkni un apturēja pie viena no tiem: sieviešu veļa — galantērija.

— Te arī vakar es biju apstājies, — viņš teica. — Bet tas lai paliek starp mums. Zini, es patiešām gribu sev atrast draugu, kam šo to varētu uzticēt, jo vienam, lai arī kā būtu, tomēr grūti dzīvot, sevišķi te, tālu prom no... No...

— Saprotu, ļoti labi saprotu. Tev nemaz nav jāmeklē tuvāki paskaidrojumi. Zinu, ka tu Hanavā atstāji mīļu meiteni, zinu pat, kā viņu sauc. Jā, ļoti jauka meitene...

— Bet tikai tu to zini, vai ne?

— Protams.

— Es vakar gribēju nopirkt lūk šo lakatiņu un viņai aizsūtīt, bet, diemžēl, ar to pastu nav viss kārtībā.

— Man šķiet, ka tādu niecīņu, tādu šifona lakatiņu, kas jau no elpas pūtiena uzlido gaisā, tu varēsi ielikt starp vēstules lapām; neviens to nepamanīs. Un tas būs vēl jaukāk, vēl lielāks pārsteigums viņai, kad, atvērusi vēstuli, viņa tur atradīs ne tikai mīļus vārdus vien.

— Ja vien mēs prastu sarunāties, mēs to tūlīt paņemtu līdz.

— Tas nav tas galvenais, var jau ar pirkstu parādīt uz to lietu, ko vēlies, bet mēs nezinām, cik tas nieks maksā. Tu uzliec simtnieku galdā, bet pārdevēja skatās tevī un gaida vēl, bet tev vairāk nav. Tad jāiet kā nokaunējušamies sunim ārā. Ja man būtu kāds franks pāri, varētu piestiķēt, bet visi mani franki jau atrodas mammas kasē. Pacieties mazliet, gan jau mēs to lietu izkārtosim.

Gājām tālāk laukuma virzienā un nogriezāmies pa labi, tad atkal pa labi. Pa kādu šauru ieliņu, garām dzelzs lietuvei, mēs atkal nokļuvām uz sv. Fēliksa ielas, kas mūs līdz ar vakaru noveda atpakaļ kantīnē. Ļoti sārta un liela saule, kā no papīra izgriezta un virs apvāršņa pie debesīm pielīmēta, lēnām slīdēja aiz „zilajiem Karpatiem," kas pašreiz gan izskatījās pilnīgi melni.

Pa ceļam Olģerts man visu laiku stāstīja par savu dzīvi tēva mājās. Tēvs esot bijis ļoti bargs, arvien viņu ņēmis līdz uz mežu un pat visdziļākā sniega laikā licis viņam kopā ar suni skriet par dzinēju. Dažkārt viņš nespēkā pakritis un raudājis, un tad tikai suns Kasso sapratis viņa sāpes, arvien palicis pie viņa tik ilgi, kamēr viņš atkal varējis piecelties un doties tālāk: Kasso viņa stāstījumā arvien bija pirmā persona. Viņš varbūt būtu atgriezies mājās pie Kasso, ja tēva rādi, kas arī izmukuši uz Vāciju, nebūtu viņu atrunājuši.

Viņa stāsts pēkšņi pārtrūka.

No kantīnes vārtiem mums pretī traucās liels bars kustīgu italiešu, kas bija apkārušies ar kafijas pudelēm un maizes kulītēm, melni jau no dzimšanas, bet arī netīri. Mēs ar Olģertu apstājāmies un ilgi viņus vērojām, laikam domādami vienu domu: rītu arī mēs tāpat solosim pa ielu uz leju un ne tikai rītu, bet varbūt ilgi, varbūt visu mūžu. Galu galā šie italieši bija tikai vienkārši strādnieki, bet savāds drūmums pārņēma sirdi, iedomājoties, ka viņiem jābrauc veselu kilometru dziļi apkašzemē. Vai tas jau nav tikpat kā puse no kapa? Pavadot vakara stundas, pret māju durvīm uz ielas sēdēja veselas beļģu ģimenes un arī savādiem skatiem pavadīja aizejošo nakts maiņu. Tā viņi ir sēdējuši jau gadiem ilgi un varbūt viņu dzīvē ir arī bijuši gadījumi, kad šie aizgājēji nekad vairs neatgriezās.

Mēs ar Olģertu saskatījāmies un sāji uzsmaidījām viens otram.

— Tā lūk tas ir, — Olģerts noteica.

Mans skats tad apstājās pie dzelzceļa mājas. Kaut arī jau vakara krēslā, es tomēr saskatīju, ka nemaz tik netīra nav, kādu es garām ejot un caur kantīnes ēdamistabas logu līdz šim biju redzējis. Tā bija pavisam skaista māja, jumta istabas logs plaši atvērts, apkārt sēta un apstādījumi. Un biju laimīgs, ka man pie ēdamgalda gadījusies tāda vieta, no kurienes šo māju arvien varēja paturēt acīs.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces vinete

ROMĀNS

(20. turpinājums)

Karsti pirksti satvēra viņa plaukstu, un šai vakarā viņš līdz savam kaktam vairs netika.

Bet arī Monikai viņš bija un palika Jānis Augars no Reznas pagasta, kas bijis smagais ormanis gan Daugavpilī, gan Rīgā.

Kad Monika kādreiz ierunājās, ka viņiem vajadzētu aiziet līdz dzimtsarakstu nodaļai, jo Vaivari esot vēclaiku ļaudis un tiem nepatīkot, ka viņi tā dzīvojot, viņš neteica ne jā, ne nē.

Ko lai viņš būtu atbildējis?

Inta?

Jā, arī Inta stāvēja starp viņiem. Vēl stāvēja. Pareizāki gan — atmiņas par Intu, jo cerība, ka kādreiz varētu atjaunoties agrākais, bija tikai pašapmānīšanās.

Īstais iemesls tomēr bija cits. Tas bija — mīlestības trūkums. Pirmajā brīdī Monikas tuvums viņā bija atmodinājis pirmatnējo un visdabiskāko dziņu — un vēlāk viņus saistīja saradums. Kā pierod pie dzīvojamās telpas, pie drānām, pie spieķa rokā, tā viņš pamazām pierada pie Monikas.

Bet tikpat labi Monikas vietā varēja būt arī kāda cita. Tatjana, piemēram, — no trešās brigādes. Vai Aina no maisu nodaļas.

*

Monika viņu sagaidīja ar vakariņām, norūpējusies, bet arī priecīga.

„Kad tu atgriezīsies no Vācijas, tu manis vairs redzēt negribēsi — vācietes protot vīriešus valdzināt."

„Tur nu man būs prātā uz vācietēm skatīties!" Imants sēdās pie kartupeļu zupas, kurā lielajai dienai par godu peldēja pāris žāvētu cūkas muguras gabaliņu.

„Bet ko tu ģērbsi mugurā? Un zābaku tev arī nekādu kārtīgu nav," Monikas saimnieciskais saprāts steidzās risināt jautājumus, par kuriem Imants pat nebija iedomājis.

„Gan nu... pliks jau neesmu... aizņemsies," Imants domīgi runāja, „bez tam — noplukušu jau mani neviens pāri robežai nelaidīs. Lai kad, bet šoreiz mani saģērbs par kungu."

„Bet kas to samaksās?"

„Nebīsties. Ja jau mani sūta, tad arī gādās, lai braucu pa godam."

Monika apmierinājās un sāka darboties gar pavardu, bet Imantam ēdot ienāca prātā — bez visa pārējā, jokdaris liktenis gribējis, lai viņš kļūst par padomju valsts labklājības pārstāvi. Viņš klusi sevī iesmējās.

„Par ko tu smej?"

„Ak nu... tāpat vien..."

Pēc vakariņām Monika viņu aicināja nākt līdzi uz jūrmalu. No Vaivariem viņa bija izkaulējusi dārziņā dobi sīpoliem un burkāniem, un tai vajadzēja jūras mēslu.

„Paņem tačku un aizbrauksim. Vakar bija vētra," viņa runāja, lakatiņu siedama, „pats pēdējais brīdis. Ja tagad neiestādīsim, tad tur nekas vairs neizaugs. Un bez mēsliem šajā smiltī tikpat nekas neizaugs.""

„Vai tev šovakar uz klubu nav jāiet?" Imants vēl cerēja no gājiena atbrīvoties, bet Monika nepielaidās.

„Šovakar nav. Šovakar pionieru vakars. Neaizmirsti dakšas," viņa vēl piemetināja, iesvieda tačkā pāris maisu un pirmā izgāja uz ielas.

Tačkas metalla ritenis uz nekaltajiem akmeņiem skaļi dārdēja, bet Imanta domas pašreiz staigāja citus ceļus, tā ka viņš ne tikai nemanīja riteņa sacelta trokšņa, bet gandrīz nemaz nejuta tačkas rokturu savās delnās. Tikai tad, kad ritenis iegriezās kāpu smiltīs, viņš it kā pamodās.

Viņš atstāja braucamo ielas galā, paņēma maisus un dakšas un pārbrida kāpām. Saule pašreiz Ķemeru pusē grima jūrā liela un sarkana, un augsti plati viļņi skalojās pret miklo liedagas smilti. Monika jau bija krastmalē un gariem vēzieniem grāba no ūdens melni brūnos jūras mēslus un stūma tos kopā nelielās kaudzītēs.

„Krauj maisā un nes uz tačku. Te lejā es tikšu viena galā," viņa sauca Imantam pretī.

Pēc trīs, četriem gājieniem vienricis bija pilns.

Viņš apsēdās kāpas galā un uztina sev cigareti. Vēja nebija, bet no jūras plūda viegla, gandrīz nemanāma vēsma, nesdama līdzi pūstošo jūras augu un sālā ūdens smaržu.

Grābekli plecam pārlikusi, no liedagas nāca Monika, un viņas staltais stāvs iezīmējās pret rieta debesīm kā senlaicīgā silueta zīmējumā.

Viņa apsēdās Imantam blakus, atraisīja lakatiņu un pieliеca galvu viņa plecam.

„Un tā tu aizbrauksi," viņa ierunājās it kā sev, it kā Imantam, „un es te palikšu viena. Tu redzēsi citu zemi un citus ļaudis, un tur vairs nebūs tālu līdz —"

Viņa aprāvās.

„Kas nebūs tālu?" Imants zināja, ko Monika gribēja teikt, bet vēlējās dzirdēt skaļi izrunātu paša domu, „līdz kurienei nebūs tālu?"

„Līdz robežai. Līdz tai zemei, kur naktīs var mierīgi gulēt un kur cilvēks, no rīta celdamies, zina, ko viņš dienā darīs, kā pavadīs vakaru un ko pirks par iekrāto. Līdz brīvības robežai."

„Neesi netaisna, Monika. Mums šodien klājas labāk kā pirms desmit gadiem un nākamgad būs vēl labāk. Ik gadus kļūst labāk un labāk. Tu zini, ka tēvija karā bija izpostīta."

Imants aizsvieda izsmēķēto cigaretes galu. Tas pārlidoja kāpai un ilgi vēl kvēloja sausajās smiltīs.

„Kaut es varējusi redzēt, kāds tu izskaties, kad melo! Tu to vienmēr dari tumsā." Monika mēģināja ieskatīties Imanta sejā, bet krēsla bija sabiezējusi pelēka un smaga, un otra cilvēka sejas vaibstus vairs nebija iespējams atšķirt.

„Tu zini, draugs, ko es jau trīs gadus gaidu? — Lai tu beidzot reiz pārrunātos! Es zinu, ka tu nedomā, kā runā, un es tevi apbrīnoju, ka visus šos gadus pat ne reizi man neesi pateicis savas īstās domas."

„Tāpēc, ka tu ne reizi neesi kritizējis — ne valdību, ne partiju — nevienu. Tu visam piekrīti, tu par visu, ko avīzēs raksta, saki, ka tas pareizi un labi."

„Bet vai tad tā nav? Vai tad valdība visu nedara pareizi un vai partija kādam grib ļaunu?"

Viņa piespiedās viņam ciešāki.

„Kāpēc, Jāni, tu man neuzticies? Es tev visu par sevi esmu izstāstījusi — ka neticu komūnismam, ka nīstu partiju, ka manu tēvu un brāli nošāva četrdesmit piektā gadā, jo viņi bija partizāni, ka esmu atbēgusi te viena, ka kādreiz mācījos ģimnazijā un gribēju studēt — visu, visu. Tikai tu klusē."

„Ko lai prasts ormanis runā ar ģimnazisti? Tev bija sava pasaule, man sava. Manējā uzlabojusies — tavējā sabrukusi. Fašistiskās diktātūras laikā man nebija izredžu dabūt budža meitu par sievu. Laimīgajā, atbrīvotajā tēvijā tas nav nekas neiespējams."

„Pat tagad tu neesi patiess. Pat tagad ne. Kaut arī mēs esam tikai divi vien, un kaut arī tu zini, ka tevi mīlu, un ka man varētu mēli izraut, nekā es par tevi teiktu kādu ļaunu vārdu! — Kāpēc tu neesi atklāts. Kāpēc tu vienmēr ieraujies sevī?"

Viņa satvēra tā roku un pievilka sev lūpām.

„Kāpēc, Jāni? — Pat naktī, vistuvākajos brīžos tu man neatdod sevi visu. Pat tad tu pataupi kādu daļu, kas, laikam, man nekad nepiederēs."

„Ko tu runā, Monika!"

(Turpinājums sekos)

Vasaras BALLE Sidrabenē

Sestdien, 11. augustā, sākums pl. 8.00 vakarā. Spēlēs TORONTO LATVIEŠU PŪTĒJU ORĶESTRIS E. Slaucītāja vadībā.
Ieejas maksa $1.00. SIDRABENES PĀRVALDE

POSIŠIMIES NO TUVIENES UN TĀLIENES UZ TRADICIONĀLAJIEM TAUTAS SVĒTKIEM

DAUGAVAS VANAGU DIENĀM KANADĀ

AR PLAŠU UN VISPUSĪGU PROGRAMMU

Sestdien, 1. septembrī

PLKST. 4 PP. **SVĒTKU ATKLĀŠANA**

PLKST. 5 PP. **ČIKĀGAS TEĀTRA VIESIZRĀDE**
ar ANNIJAS SIMSONES piedalīšanos H. Ibsena
SPOKI A. Avotiņas-Sparinskas režijā
Crest teātra zālē, 551 Mt. Pleasant Rd. (pie Eglinton)

PLKST. 8 VAK. **SVĒTKU BALLE** Kolumbus zālē, SHERBOURNE ST.

Svētdien, 2. septembrī

PLKST. 10.00
MĀKSLINIEKA **ARNOLDA NULĪŠA**
60 GADU JUBILEJAS GLEZNU SKATES ATKLĀŠANA
123 Huron Street.

PLKST. 3 PP. **SPORTA SACIKSTES**

Pirmdien, 3. septembrī

PLKST. 10.00
KANADAS NACIONĀLĀS IZSTĀDES APSKATE

Pulcēšanās pie izstādes laukuma Ziemeļu vārtiem

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

Patvarības dzīvokļu nodaļā

„Izciemojies 2 nedēļas pa Cēsīm, pensionārs Jānis Celms atgriezās Rīgā... Sētniece pastāstīja, ka 4. februārī ieradusies Molotova rajona izpildkom. dzīvokļu nodaļas pr-ks Tichomirovs, tā paša rajona izpildkom. sekr. Petersons un 237. namu pārvaldes pārvaldniece Kaldovska. Šī trijotne atlauzuši Celma dzīvokli (Tallinas ielā 65, mājā 16. dzīvokli) un tajā ielaidusi kādu Nikolaju Gorbunovu ar sievu un dēlu.

— Bet man taču uz šo dzīvokli ir īres līgums, ir orderis — pensionāram aizrāvās elpa. — Tur ir manas mēbeles, trauki, veļa, puķītes! Kur tās palika?"

— Neuztraucies, ugunī jau neiebāza, — sētniece mierināja, — uz tava dīvāna tagad guļ Gorbunovi. Vai tad nu puķītes neaplies?

...Milicijas 8. nodaļā atbildēja, ka tā neesot milicijas darīšana. Rajona prokurātūrā pateica, ka tādas lietas kārto tautas tiesa... Molotova raj. 3. iec. tautas lietu izskatīja pēc mēneša. Spriedums bija īss un skaidrs: Gerbunovus no dzīvokļa izlikt. Bet tā kā spriedumā 237. namu pārvaldei bija uzlikts par pienākumu Gorbunoviem ierādīja citu apdzīvojamo platību un tā kā namu pārvalde šo pienākumu nepildīja, šai lietā nekas negrozījās. Nu sūdzība ceļoja uz Augstāko tiesu. Augstākā tiesa papildināja tautas tiesas spriedumu ar norādījumu: „Gerbunovu izlikšana no dzīvokļa nav atkarīga no cita dzīvokļa ierādīšaanss." Likās, nu viss kārtībā, nu pensionārs reiz tiks savā dzīvoklī. Molotova raj. 3. iec. tautas tiesu izpildītāja Brambate jau saņēma izpildrakstu, jau piesūtīja Gorbunoviem brīdinājumu, bet... 24. maijā tautas tiesā ieslīdēja Molotova raj. izpildkom. pr-ja v. Zuimača parakstīts papīrs, lai Gorbunovu izlikšanas termiņu pagarinot. Lai lūgums būtu iespaidīgāks, tiesu, izpildītāja no Zuimača vēl saņēma pa telefonu ultimātu: „Ja izliksit, tad pazaudēsit savu vietu..." Atkal viss palika pa vecam, un 71. g. v. pensionārs klīst pa Rīgu bez pajumtes līdz šai dienai.

...Zuimačs pats ir patvarīgās dzīvokļu uzlaušanas organizētājs. Jāņa Celma dzīvokli, piem., atlauza 4. februārī, bet Zuimačs jau 3. februārī izrakstīja Nikolajam Gorbunovam orderi uz šo dzīvokli, lai gan pats Gorbunovs ir tikai mājas grāmatā ierakstīts (nodarbošanās: „Latpromsoveta klausītājs"), bet milicijā nav pierakstīts, jo dzīvo Maskavā.

Tikpat rupjš noziegums pret pilsoņu tiesībām Molotova rajonā notika arī š. g. 27. janvārī, kad uzlauza Amalijas Mednes dzīvoklī Suvorova ielā 144. Arī šī sieviete jau 5 mēneši netiek savā dzīvoklī pie savām mantām tikai tādēļ, ka no izpildkom. pr-ja v. Zuimača mutes skan brīdinājums tiesu izpildītājam: „Neaiztikt"!

„Šāda Molotova rajona pildkomitejas dzīvokļu nodaļas rīcība ir pilnīgi nelikumīga un tā neatbilst konstitūcijas principiem par pilsoņu dzīvokļu neaizkaramību," tā savā blakus lēmumā rakstīja Augstākā tiesa, kad tā bija izskatījusi vairāku pilsoņu taisnīgās sūdzības par Molotova raj. izpildkomitejas darbiniekiem dzīvokļu uzlauzējiem. Lai gan šis blakus lēmums nosūtīts Rīgas pilsētas izpildkomitejas pr-dim Lecim un jau stingri iešūts attiecīgajos vākos, taču no tā labuma nekāda.

Pat tieslietu ministrija patvarībnieku lietā tēlo labsirdīgas māmuļas lomu un, atbildot uz Jāņa Celma sūdzību, ka tiesu izpildītāja nepilda tiesu lēmumus, žēlsirdīgi nogaužas: „Spriedumu nevar izpildīt tādēļ, ka Molotova rajona dzīvokļu nodaļa neierāda Gorbunoviem citu dzīvokli."

Augstākās tiesas norādījumu, ka dzīvoklis Gorbunoviem nemaz nav jāierāda, Tieslietu ministrijas darbinieki ir aizmirsuši.

Mūsuprāt, tieslietu ministrei Veinbergai un prokuroram šai gadījumā vajadzētu atšķirt KPFSR Kriminālkodu un soc. likumības pārkāpējiem un organizētājiem — Zuimačam, Tichomirovam, Pētersonam, Kaldovskai u. c., kuru patvarības dēļ visa šī jezga notikusi, nolasīt un piemērot 109. p., par varas vai dienesta stāvokļa nelietīgu izmantošanu, kas izsaukusi sabiedriskās kārtības vai likuma apsargājamo atsevišķo pilsoņu tiesību un interešu pārkāpumu. Šis pants nosaka vainīgajiem brīvības atņemšanu uz laiku, ne mazāk par 6 mēnešiem." (Cīņa, 1956. 2. 9.)

Piezīme: Šie bēdīgie notikumi lieku reizi pierāda, ka arī vēl šodien pēc Chruščeva solījumiem liberālizēt iekārtu — Padomijā valda tā pati vecā varmācība: varas vīriem likumi nav jāpilda.

Zivju iznīcināšana

ZVĀRTAVAS EZERĀ

„Smiltenes raj. Zvārtavas ciema kolchoza Straume territorijā atrodas apm. 45 ha lielais Zvārtavas ezers. Bet nu jau vairākus gadus te ierodas sveši cilvēki izķert zivis. Viņi to dara tieši tad, kad līņi nārsto, jo tad lomi krietnāki. Daļu vērīgāko zivju viņi turpat uz vietas gan svaigā, gan žāvētā veidā pārdod „zem rokas" ciema iedzīvotājiem, iebāž naudu kabatā un aizbrauc. Par to, ka zivis ir arī jāsaudzē un jāaudzē, ka par tām jārūpējas arī ziemā, kad ezeru pārklāj biezs ledus, šie zvejnieki neliekas ne zinis... „Mēs kolchoznieki, cirtām un skaldījām biezo ledu, taisījām āliņgus un uzturējām tos kārtībā... Nē, turpmāk gan nē! Tagad arī mūsu pacietības mērs ir pilns — uztraukts iesaucās parasti miermīlīgais pr-js b. Sotnieks. — Šopavasar aizrakstījām uz Rīgu, izstāstījām visas ačgārnības un nebūšanas, lūdzām, lai ezeru nodod kolchozam. Bet paskataties, kādu papīru saņēmām!

„Latvijas zivju aizsardzības, zivju rezervju paplašināšanas un zvejniecības regulēšanas valsts inspekcija paziņo, ka Zvārtavas ezers pēc līguma nodots iekšējo ūdeņu izmantošanas kombinātam un tāpēc to nevaram nodot jūsu kolchozam Straume.

...Bet kur gan šī inspekcija ir tad, kad ziemā zivis ezerā slāpst nost? Un kur tā ir, kad līņus izķer nārsta laikā? Ko tad šī iestāde galu galā aizsargā, regulē un papildina?..." (Cīņa, 30. 6. 56.).

BALTIJAS JŪRĀ

„...Zvejnieki runā par zvejas izsīkumu Baltijas jūrā, sevišķi Rīgas un Pērnavas līčos. Nārstu vietas izposta. Technika ir varena: ar vienu stāvvadu var dienā nozvejot tik, cik agrāk zvejnieks visā gadā. Tīklos daudz mazu salaku. Mākslīgā lašu audzēšana plašos apmēros palika bez rezultātiem. Ārkārtīgi slikts ir jautājums par rūpniecības atkritumu, kas saindē zivis, ievadīšanu ūdeņos. Neko nelīdz, ja šie valsts uzņēmumi maksā soda naudu. Iekšējos ūdeņus izlaupa malu zvejnieki. Milzīgu postu nodara spridzekļi. Malu zvejniekos ir arī vadošie darbinieki. Iekšējos ūdeņos nozveja samazinājusies līdakām 2-3, zandartiem 3-4, bet līņiem 100 reizes." (J. Šmulis un P. Sirge, igauņu „dzejnieki," Pravda, 16. 6. 56.).

VOLGA

„Gigantiskā Volga, 550 km garumā, iziet no ierindas kā zivju baseins. Speciālā VNIRO zinātniskā komisija atrada, ka zivju bojā eja sākusies 1949. gadā. Vairāk nekā 30 Staļingradas labā krasta lielie rūpniecības uzņēmumi iepludina Volgā indīgus netīrumus. PSRS finanču ministrija ik gadus izsniedz rūpniecības uzņēmumiem 300 milj. rubļu soda naudas samaksai par upju ūdens saindēšanu un tā pati ministrija savāc šīs soda naudas. Tautas līdzekļus pārvieto no vienas kabatas otrā ar kancelejiskām manipulācijām, vietējās padomes ir bezdarbīgas. Pēc 1-2 gadiem atmirs Volgas lejasgals no Kaspijas līdz Staļingradas slūžām, Astrachanas sanitārā pārraudzība noteikusi

(Nobeigums 8. lpp.)

PADOMI NAMAMĀTĒM

H. KRONE-BALDUMA

AUGĻU STERILIZĒŠANA

Augļi un ogas streirlizējot patur savu svaigo garšu, vienalga, vai tie ieziemoti ar cukuru vai bez tā. Augļu laikā daudz un dažādos veidos tos var izmantot svaigā veidā, bet ieziemojot, augļi būs visai ziemai.

SALDIE ĶIRŠI

2 mārc. ķiršu, 120 gr. cukura vai 300 gr. cukura kausējuma uz 1 lt. ūdens.

Konservēšanai ņem kā tumšos, tā arī gaišos. Ķiršus izlasa un ņem tikai pavisam veselus, nomazgā un izņem kauliņus. Ja ķirši ir ļoti sulīgi, var tos pildīt glāzē kārtām sakaisot cukuru, un sterilizēt. Ja ķirši nav sulīgi, tad noteikti jāņem ūdens cukura šķidinājums. Karsēšanas ilgums, atkarā no glāžu lieluma, 15-20 min. pie 80 gr. C jeb 176 gr. F.

SKĀBIE ĶIRŠI

Skābos ķiršus sagatavo tāpat kā saldos uz 1 ltr. ūdens ņem 1 mārc. cukura.

AVENES

2 mārc. aveņu, 250-300 gr. cukura.

Lielas, sausas, nogatavojušās dārza avenes pārkaisa ar cukuru un atstāj pāris stundu vēsā vietā, tad iepilda glāzes un pamazām karsē. Avenes var arī karsēt ar cukura šķidinājumu — uz 1 ltr. ūdens 500 gr. cukura. Karsēšanas laiks 10 minūtes pie 75 gr. C. — 167 gr. F.

APRIKOZES

Uz 1 ltr. ūdens, 400-500 gr. cukura.

Aprikozes nedrīkst būt par daudz nogatavojušās. Aprikozi pārdala un izņem kauliņus; ja vēlas īpatnējāku garšu, dažus kauliņus pārsit, izņem kodolus un karsē reizē ar augļiem.

Karsēšanas laiks 12 min. pie 75 gr. C. — 80 gr. C. (167-176 gr. F.)

VĪNOGAS

Pašreiz dabūjamas zaļās vīnogas bez sēklām. Dažas glāzes var ieziemot vai nu ar cukura šķidinājumu, vai baltvīnu. Ziemā var izmantot kompotam, cepumu virsmai un arī pagatavot želeju. Uz 1 ltr. ūdens ņem 300 gr. cukura. Vīnogas nedrīkst būt par daudz nogatavojušās, tās nolasa no kātiņiem, izlasa, nomazgā. Saliek glāzēs un pārlej ūdens, cukura vai vīna, cukura šķidinājumu un karsē lēnām.

Vīnogām ūdens vai vīna vietā var ņemt arī vīnogu sulu. Karsēšanas laiks 20-25 minūtes pie 80 gr. C. jeb 176 gr. F.

RABARBERI

2 mārc. rabarberu, 250 gr. cukura.

Konservēšanai ņem iesarkanus rabarberu kātus. Novelk cietās mizas, bet jaunākiem nav vajadzīgs mizu novilkt. Rabarberu kātus sagriež nelielos gabaliņos, pārkaisa ar cukuru, atstāj dažas stundas vēsā vietā un tad pilda glāzēs. Aizvāko un karsē lēnām. Karsēšanas laiks 20-25 min. pie 80 gr. C. jeb 176 gr. F.

JĀŅOGAS

2 mārc. sarkano, balto vai arī melno jāņogu, 180 gr. cukura vai cukura šķidinājuma, uz 1 ltr. ūdens 600-800 gr. cukura.

Jāņogas konservēšanai ņem lielākas, nomazgā ar visiem kātiem un tad uzmanīgi nolasa, lai ogas nesaspiestos. Ogas saliek glāzēs un pārkaisa ar cukuru vai arī pārlej cukura šķidinājumu. Cukura šķidinājumu pārlej pāri pusei, jo ogas pašas ir sulīgas. Karsēšanas laiks 10 min. pie 75 gr. C. jeb 167 gr. F.

PLŪMES ETIĶĪ UN AR CUKURU

Cukura šķidinājums: 750 gr. cukura, 1 ltrs vīnetiķa.

Ņem skaistas, lielas dzeltenās vai zilās plūmes, bet ne pārāk nogatavojušās, Nomazgā un notecina uz sieta. Kātiņus nogriež līdz pusei. Uzvāra etiķi ar cukuru, pieliek mazliet kanēļa, pāris krustnagliņu un izkāstu pārlej pār plūmēm. Karsē 20-25 min. pie 80 gr. C. jeb 176 gr. F. Šādā pašā veidā var konservēt arī ķiršus un aprikozes. Etiķa — cukura šķidinājumā konservētie augļi izmantojami kā salāti pie gaļas ēdieniem.

ZILĀS PLŪMES

Cukura šķidinājums: 300 gr. cukura, 1 litrs ūdens.

Ja plūmes vairāk nogatavojušās, tad cukura vajag mazāk — uz 1 ltr. 200 gr. Zilās, sevišķi lielās plūmes ir ļoti garšīgas, kad iekonservētas. Plūmes nomazgā, pārdala uz pusi un izņem kodolu, saliek glāzēs ar griezuma pusi uz leju, pārlej cukura šķidinājumu un karsē 15-20 min. 75 gr. C. jeb 167 gr. F.

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietavietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 2-2063 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
3537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

LAIKRAKSTA LA

atsevišķus numurus Toronto iespējams saņemt:

PILSĒTAS CENTRĀ

LA birojā 123 Huron Street
All Nations Book and Film Service 340 College St.
Pocos Meat Products 376 College St.
Balint Newspaper and Book Store 272 Spadina Ave
Central Meat 928 College St.
Lotus Florists 802 Bathurst St. Pieņem arī jaunus abonementus
Rūta Restaurant 994 Dundas St., West
Atlantic Restaurant 1330 Dundas St., West
Modern Delicatessen 746 Dovercourt Rd.

RIETUMU DAĻĀ

Atlas Food Store 1538 Queen St., West
Spring Marketeria 113 Roncesvalles Ave
Venus Florists 231 Roncesvalles Ave. Pieņem arī jaunus abonementus
Little Riga 343 Roncesvalles Ave. Pieņem arī jaunus abonementus
E. J. Groceteria 384 Roncesvalles Ave
High Park Food Market 1663 Bloor St., West

AUSTRUMU DAĻĀ

Ansmits Groceries 274 Parliament St.
Calla Florists 727 Danforth Ave
Broadview Bakery and Delicatessen 731 Broadview Ave

Toronto augšminētajos veikalos atsevišķi laikraksta eksemplāri jau dabūjami - trešdienas numurs otrdienas vakarā un sestdienas numurs piektdienas vakarā, tā izbraucēji nedēļas nogalēs var jau paņemt līdz jaunāko laikrakstu.

SAULAINĒ pie pārvaldnieka Rudzīša kunga

LA atsevišķi eksemplāri HAMILTONĀ pērkami
F. ERDMAŅA pārtikas preču veikalā, 26 Market St. un V. KĀRKLIŅA veikalā, 24 York Street.
Trešdienas laikraksts jau saņemams otrdienā un sestdienas piektdienā.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimības
260 St. Clair Ave, W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585 runā vāciski, krieviski un zviedriski

MONTREĀLĀ
Latvijas Amerikā pārstāvji
iekasē abonēšanas maksu, pieņem jaunus abonentus un sludinājumus:
O. Zilkalna grāmatnīcā, 6745 Cote St. Luce Rd., Apt. 3.
Indriķis Skrastiņš, 7630-15 Ave. Ville St. Michell, P.Q. Montreal.

Dosimies ceļojumā
Uz tālu skaistu sapņu zemi mūs aizvedīs
TINCIS

Tincis, mazais kaķēns, ir iemīļotā bērnu grāmatu autora Jāņa Sirmaņa jaunākais auklējums. Melnais, zīžainais, ziņkārīgais un naivi prātīgais kaķēns jau pēc pirmajām lappusēm būs kļuvis ģimenes mīlulis. Gan bērni, gan lielie cilvēki ar aizrautību sekos viņa raibajām dēkām ceļojumā pa brīvo Latviju! No Liepājas līdz Aglonai un atpakaļ, ar līkumu līkumiem, pa zemi, pa ūdeni, pa gaisu

Raibās Tinča ceļojuma ainas ar 113 zīmējumiem asprātīgi skicējis Austrālijas latviešu grafiķis Herberts Sils. Daugava gādājusi par lielu, greznu, skaistai dāvanai piemērotu sējumu, bērniem viegli lasāmu un priekšā lasāmu tekstu, īsti vienreizīgu izdevumu latviešu bērnu un jaunatnes literātūrā.

Sevišķs pārsteigums visiem trimdas bērniem un jauniešiem

Tinča subskribentu eksemplāros iespiedīsim to bērnu un jauniešu vārdus, kuriem grāmatu dāvināsit.

Sagādājiet viņiem šo divkāršo prieku: saņemt skaistu grāmatu un redzēt arī savu vārdu iespiestu starp daudzajiem citiem latviešu bērnu vārdiem, Amerikā, Austrālijā, Eiropā

Paziņojiet nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10. augustā, to bērnu vārdus, kurus vēlaties redzēt iespiestus (1 grāmatas subskribcija dod tiesību iespiest vienas ģimenes bērnu vārdus, uzvārdu un dzīves vietas pilsētu) līdz ar iemaksu $4.50 (brīvajā tirgū greznā grāmata maksās $5.30)
Daugavas galv. pārstāvim:
V. KANCANS, 1900 W. 3rd. St., White Bear Lake, Minn., U.S.A.

akarā. Spēles TORONTO
E. Slaucītāja vadībā.
DRABENES PĀRVALDE

to nevaram nodot jūsu kolchozam. Straume.

. . . Bet kur gan šī inspekcija ir tad, kad ziemā zivis ezerā slāpst nost? Un kur tā ir, kad ļiņus izķer nārsta laikā? Ko tad šī iestāde galu galā aizsargā, regulē un papildina? . . ." (Cīņa, 30. 6. 56.).

BALTIJAS JŪRĀ

. . . „Zvejnieki runā par zvejas izsīkumu Baltijas jūrā, sevišķi Rīgas un Pērnavas līčos. Nārstu vietas izpostа. Tecbnika ir varena: ar vienu stāvvadu var dienā nozvejot tik, cik agrāk zvejnieks visā gadā. Tiklos daudz mazu salaku. Mākslīgā lašu audzēšana plašos apmēros palika bez rezultātiem. Ārkārtīgi slikts ir jautājums par rūpniecības atkritumu, kas saindē zivis, ievadīšanu ūdeņos. Neko nelīdz, ja šie valsts uzņēmumi maksā soda naudu. Iekšējos ūdeņus izlaupa malu zvejnieki. Milzīgu postu nodara spridzekļi. Malu zvejnieks ir arī vadošie darbinieki. Iekšējos ūdeņos nozveja samazinājusies līdzkām 2-3, zandartiem 3-4, bet līņiem 100 reizes." (J. Šmulis un P. Sirge, igauņu „dzejnieki", Pravda, 16. 6. 56.).

VOLGA

„Gigantiskā Volga, 550 km garumā, iziet no ierindas kā zivju baseins. Speciālā VNIRO zinātniskā komisija atrada, ka zivju bojā eja sākusies 1949. gadā. Vairāk nekā 30 Staļingradas labā krasta lielie rūpniecības uzņēmumi iepludina Volgā indīgus netīrumus. PSRS finanču ministrija ik gadus izsniedz rūpniecības uzņēmumiem 300 milj. rubļu soda naudas samaksai par upju ūdens saindēšanu un tā pati ministrija savāc šīs soda naudas. Tautas līdzekļus pārvieto no vienas kabatas otrā ar kancelejiskām manipulācijām, vietējās padomes ir bezdarbīgas. Pēc 1-2 gadiem atmirs Volgas lejasgals no Kaspijas līdz Staļingradas slūžām, Astrachanas sanitārā pārraudzība noteikusi"

(Nobeigums 2. lpp.)

OMI NAMAMĀTEM
M. KRONE - BALDUNA
GĻU STERILIZĒŠANA

ūdens, cukura vai vīna, cukura šķīdinājumu un karsē lēnām.

Vīnogām ūdens vai vīna vietā var ņemt arī vīnogu sulu. Karsēšanas laiks 20-25 minūtes pie 80 gr. C. jeb 176 gr. F.

RABARBERI

2 mārc. rabarberu, 250 gr. cukura.

Konservēšanai ņem iesarkanus rabarberu kātus. Novelk cietās mizas, bet jaunākiem nav vajadzīgs mizu novilkt. Rabarberu kātus sagriež nelielos gabaliņos, pārkaisa ar cukuru, atstāj dažas stundas vēsā vietā un tad pilda glāzēs. Aizvāko un karsē lēnām. Karsēšanas laiks 20-25 min. pie 80 gr. C. jeb 176 gr. F.

JĀŅOGAS

2 mārc. sarkano, balto vai arī melno jāņogu, 180 gr. cukura vai cukura šķīdinājuma, uz 1 ltr. ūdens 600-800 gr. cukura.

Jāņogas konservēšanai ņem lielākas, nomazgā ar visiem kātiem un tad uzmanīgi nolasa, lai ogas nesaplīstu. Ogas saliek glāzēs un pārkaisa ar cukuru vai arī pārlej cukura šķīdinājumu. Cukura šķīdinājumu pārlej pāri pusei, jo ogas paisa ir sulīgas. Karsēšanas laiks 10 min. pie 75 gr. C. jeb 167 gr. F.

PLŪMES ETIĶĪ UN AR CUKURU

Cukura šķīdinājums: 750 gr. cukura, 1 litrs vīnetiķa.

Ņem skaistas, lielas dzeltenās vai zilās plūmes, bet ne pārāk nogatavojušās. Nomazgā un notecina uz sieta. Kātiņus nogriež līdz pusei. Uzvāra etiķi ar cukuru, pielіek mazliet kanēļa, pāris krustnagliņu un izkāš, pārlej pār plūmēm. Karsē 20-25 min. pie 80 gr. C. jeb 176 gr. F. Šādā pašā veidā var konservēt arī ķiršus un aprikozes. Etiķa — cukura šķīdinājuma konservētie augļi izmantojami kā salāti pie galas ēdieniem.

ZILĀS PLŪMES

Cukura šķīdinājums: 300 gr. cukura, 1 litrs ūdens.

Ja plūmes vairāk nogatavojušās, tad cukura daudzumu var mazāk — uz 1 ltr. 200 gr. Zilās, sevišķi lielās plūmes ir ļoti garšīgas, kad lekonservētas. Plūmes nomazgā, pārdala uz pusi un izņem kodolu, saliek glāzēs ar griezuma pusi uz leju, pārlej cukura šķīdinājumu un karsē 15-20 min. 75 gr. C. jeb 167 gr. F.

Dr. N. NOVOŠICKIS
plomēts Vācijā un Kanadā
W. (tuvu Spadina Ave.)
renas pp. un vakaros katra dienu
un slavu valodas

Mūsu mīļā māmuļa

PAULĪNE BIRGERS

DZIM. KREĶIS, no Majoriem,

dzimusi 1876. g. 31. decembrī, aizmiga uz mūžu 1956. g. 2. augustā.

Apbedīta 4. augustā Toronto, Kanadā

Vai mātes sirds tev zināma,
Cik uzticīga vienmēr tā!
Tā tevim līdzi priecājas
Par tavām bēdām bēdājas

MEITA UN DĒLS

Pauline Birgers

dzim. 1876. g. 31. decembrī,
mirusi 1956. gada 2. augustā

Tas plaujas Kungs zin laiku,
Lauž vārpu gatavu.

SV. JĀŅA DRAUDZES BĒRU KASE

MĀJU TĪROT
IZNĪCINA
PARAZĪTUS UN
INSEKTUS

Jaunais ,LYSOL'

Nav indīgs! Nekaitīgs!

„LYSOL" Kanadā ir izplatītākais dezinfekcijas līdzeklis; to lieto daudzās lielākajās slimnīcās — ilgstoši iedarbīgs... dezinficē, kad tīra izlietnes, grīdas, koka daļas, tualetes telpas u. c. „LYSOL" pasargās jūsu māju no insektiem. Prāva pudele roku desinfekcijai jums tiks piesūtīta bez maksas, līdz ko atsūtīsit savu vārdu un adresi ar „LYSOL" kastītes vāku. Sūtiet uz adresi: „LYSOL", Dept. FP-1, 37 Hanna Ave, Toronto 3.

LIZOLS
Tīra
Dezinficē
Novērš
nepatīkamo
smaku

Dabūjams visos drogu veikalos

LD 5507

Pudiņu un
cepumu pulveŗi
tikai no

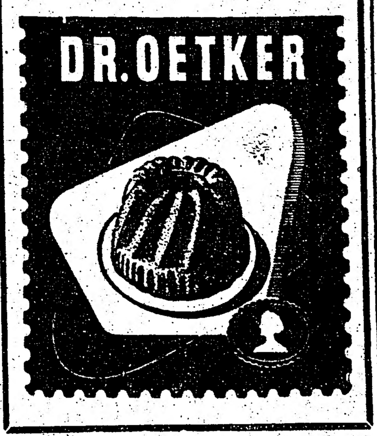

Frank Vass B.A

ADVOKATS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

IZĪRĒJAMS dzīvoklis 2 istabas un virtuve — Bloor — High Park rajonā. Tel. RO 2-7188, Toronto. (955)

CARLTON — PARLIAMENT rajonā izīrējama glīta mēbelēta istaba vienai vai divām personām ar vārīšanas iespējām vai atsevišķu virtuvi, uz vēlēšanos arī garāža. Tel. WA 3-4842, Toronto.

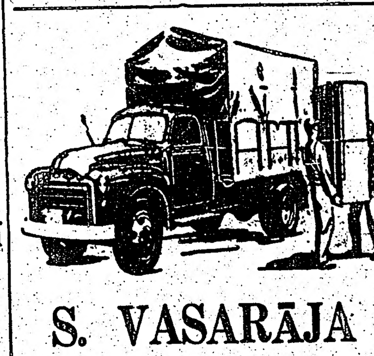

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

LATVIJAS
AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE
TORONTO

pieņem visāda veida
iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

VIENTUĻŠ
TAUTIETIS
AR NODROŠINĀTU
STĀVOKLI

nopietnā precību nolūkā vēlas iepazīties ar tautietēm vecumā līdz 40 gadiem, neizslēdzot atraitnes vai šķirtenes.

Rakstīt šīs avīzes kantorī ar Nr. 966.

M E K L Ē

MIRDZU GOLDŠMITI - DOLLI,

pēdējās ziņas, ka viņa bijusi Rostovā pie Donas. Agrāk dzīv. Rīgā;

ZIEDONI RĪTIŅU,

cik zināms, dzīvo Kanadā;

VIKTORIJU
ŠERŠŅERI;
JĀNI KIRIS.

Ja kāds par viņiem ko zinātu, lūdz zvanīt WA 2-9683, Erikai Lupmanei vai rakstīt: 10A Kendal Ave, Toronto, Ont., Canada (968)

MĀSA MEKLĒ BRĀLI
B R U N O
K U R M Ī T I,
dz. 1924. g. 8. novembrī
Rīgā.
R a k s t ī t :
K. PRIEDEM
34 The Strand
Williamstown, Vic.,
Australia

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENAS SLĒGTS

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS
SKOLA

490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

LA PĀRSTĀVIS ŅUJORKĀ (ASV)

- Pieņem jaunus LA abonementus
- Iekasē abonēšanas maksas
- Pieņem sludinājumus.

Adrese: Mr. A. LĀCIS,
101 Brightwater Court Brooklyn 35, N.Y. U.S.A.

Miljons māšu
nevar maldīties!

. . . viņas izvēlas
ZĪDAIŅU PAŠU
TABLETES
un tas ir labākais iemesls, kāpēc arī jūs varat paļauties uz šo klīnikās pārbaudītā līdzekļa ātro un drošo iedarbību dažādos zīdaiņu traucējumos.

Grūtības
ZĪDAIŅU PAŠU TABLETES labi palīdz dažāda veida traucējumos organismā, pie tam bez krampjiem un vēdergraizēm

Zobu nākšanas traucējumi
Zīdaiņu tabletes jūtami iedarbojas un rada labsajūtu, atbrīvo no nepatīkamām dažāda veida sāpēm. Palīdz atgūt labsajūtu.

Karstuma mazināšanai
Zīdaiņu tabletes ātrā veidā mazina radušos karstumu.

Izsargā no saaukstēšanās
Zīdaiņu tabletes ar dabiskajiem līdzekļiem pasargā no saaukstēšanās vai arī saaukstēšanās gadījumos regulē ķermeņa temperātūru.

BABY'S OWN
TABLETS

Dodiet saviem bērniem to labāko. Paļaujieties uz zīdaiņu tabletēm

206-B

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Bronksā, sv. Toma baznīcā otrās svētdienas rītā — 12. augustā, pl. 9.00.

Port Vašingtonā katra mēneša pirmajā svētdienā.

Hempstedā dievkalpojums 26. augustā, plkst. 6 vakarā.

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 12. augustā, plkst. 11.00 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds

Māc. Pāvils Kirsons, Melvidā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plešakovs, Kalamazū, 826 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 12.

Lansing Koliedžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džozefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave, S.E., Grand Rapids.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mīlnīs (231 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Dievkalpojums notiek Fort William, 560 May St.

Māc. V. Sēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

St. Katarīnā 11. augustā, plkst. 7 vak. Kristus baznīcā svētvakara dievkalpojums.

Londonā 12. aug., plkst. 9 no rīta Trīsvienības bazn. dievkalp.

Māc. A. Cope, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

12. augustā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā, plkst. 11 rītā.

19. augustā dievkalpojums Sidrabenē.

26. augustā dievkalpojums sv. Anreja baznīcā, plkst. 11 rītā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. augustā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. augustā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Bramptonā Latviešu ev.-lut. dr. dievkalpojums, 19. augustā, plkst. 1.30 pp. Grace United baznīcā.

Māc. T. Aviks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So).

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze

Hamiltonā, 17 Foster St, tel. — JA 2-7686.

Dievkalpojums svētdien, 12. augustā, 9.45 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Kičenerā, Mateja ev.-lut. baznīcā dievkalpojums 12. augustā, plkst. 2.00 pp.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — OE 2-2385.

12. augustā bērnu svētki.

19. augustā, pl. 7 vakarā Kapu svētku piemiņas dievkalpojums.

2. septembrī, plkst. 3 pp. skolas darba sākuma dievkalpojums.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklandleikā sestdien, 11. augustā, plkst. 19 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžīnijtaunā svētdien, 12. augustā, plkst. 14.00 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 12. augustā, plkst. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Timminsā svētdien, 19. augustā, plkst. 15 lut. baznīcā dievkalpoj.

Kristīts Virdžīnijtaunā: Roberts-Osvalds Ogriņš, Pētera un Maigas dēls.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Buperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLĀS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 235 Clark Ave Westmontā. Sākums 2.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 3 vakarос. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

DV FONDA
GRĀMATNĪCA,

72, Queensborough Terrace, London, S.W.2, England,

pieņem mūsu laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus.

FAKTI

PAR LICENCĒM UN ATĻAUJĀM

Pirms jūs ceļat kādu māju

Jums ir vajadzīga celtniecības atļauja. Daudzos rajonos celtniecības atļauja ir vajadzīga, pirms sākat celt vai pārbūvēt. Šīs atļaujas tiek izsniegtas vienīgi paredzētajām celtnēm, kur attiecīgie pašvaldību ierēdņi pārbauda plānus un celtniecības noteikumus.

Informācijas iegūšanai griezieties pie vietējās pašvaldības ierēdņa.

FL 4-58

CARLING'S Black Label
BREWERY LIMITED
(BLEK LEIBEL)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ATVAĻINĀJUMĀ BIEŽI PIETRŪKST LASĀMVIELAS.

DV GRĀMATNĪCA,

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

JUMS PIEDĀVĀ SEK.

GRĀMATAS UN PERIODISKOS IZDEVUMUS:

IVANDE KAIJA
IEDZIMTAIS GRĒKS
Romāns, cena $3.25

TOMASA HARDIJA
SKAIDRA SIEVIETE
Cena $3.80

AIDAS NIEDRAS
PIEKTAIS BAUSLIS
Romāns $2.80

ZENTAS MAURIŅAS
LATVIEŠU ESEJAS
Cena $3.60

J. JANSEVSKA
MEŽVIDUS ĻAUDIS
Romāns, 2 daļās, cena $6.50

Z. LAZDA
SAULES KOKS
Dzejoļi, cena $3.80

REMARKA
TRIUMFA ARKA
Cena $4.20

ANNEMARIJAS SELINKO
DESIRĒ
Romāns, cena $5.20

ADOLFA ERSA
KRUSTS CEĻMALĀ
Romāns 2 daļās, cena $4.00

A. VIRLAIDA
KAPI BEZ KRUSTIEM
Romāns 2 daļās, cena $4.00

A. JOHANSONA
LEOPARDA ĀDA
Esejas, cena $2.80

AUNI NUOLIVARA
GANE, KALPONE UN SAIMNIECE
Godalgots somu romānu sacensībā ar pirmo godalgu
Romāns, cena $3.80

FRANSUA BUNGSTONA
SARKANĀ ODZE
Stāsts par pagānu laikiem, cena $4

AIDAS NIEDRAS
PILSĒTA PIE DAUGAVAS
Romāns, cena $3.60

K. ZARIŅA
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Romāns, cena $2.60

ROB. RAIDA
KAD KRIEVI NĀK
Romāns, cena $5.00

J. TORVALDA
TRIECIENS UZ BERLĪNI
Romāns, cena $3.50

RITAS LIEPAS
SVEŠA VASARA
Romāns, cena $3.50

JAZEPA VĪTOLA
200 LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
Cena $11.00

J. KLIDZĒJA
DŽENITORS
Romāns, cena $4.00

A. G. KRONINA
DEBESS VALSTĪBAS ATSLĒGA
Romāns, cena $3.80

ANSLAVA EGLĪSA
ES NEBIJU VARONIS
Romāns, cena $4.50

A. JOHANSONA sakārtojumā
DZĪVĀ DZEJA
Cena $3.00

V. MOLBERGA
JAUNAJĀ ZEMĒ
Romāns, cena $3.80

K. IEVIŅA
PIE TEIKSMOTĀ EZERA
Romāns, cena $4.00

K. RAUDIVES
NEREDZAMĀ GAISMA
Romāns, cena $3.90

ZELMAS LAGERLEVAS
KRISTUS LEĢENDAS
Cena $6.00

J. JANSEVSKA
DZIMTENE
Cena $5.60

Kanadas mežos un kalnos mājo daudz savvaļas dzīvnieku

Kalnu kazas — bērnu draugi — dzīvnieku saudzēšanas rajonā.

ASV KARASPĒKS PAGAIDĀM PALIEK ĪSLANDĒ

Ziemeļatlantijas organizācijas padome ieteic Savienotajām Valstīm atstāt Īslandē savu karaspēku. Šis lēmums nosūtīts ASV un Īslandei, kas ietelp min. organizācijā.

Kā zināms, Īslandes jaunā valdība, kurā darbojas 2 sociālisti un 2 komūnistu partijas pārstāvji, pieprasīja izvākt no salas jūras un aviācijas bazēm ASV karaspēku. Bet saskaņā ar ASV un Īslandes 1951. g. līgumu par savstarpējo militāro palīdzību — jebkuras pārmaiņas iespējamas tikai ar šīs organizācijas piekrišanu, jo bazes Īslandē nav ASV, bet gan Ziemeļatlantijas s-bas. Šo stāvokli varētu mainīt vienīgi Īslandes izstāšanās no savienības. Taču šīs valsts jaunās valdības galva paziņojis, ka Īslande paliek Ziemeļatlantijas s-bā, kāpēc ar organizācijas padomes augšminēto lēmumu Īslandes prasība izvākt ASV karaspēku — pagaidām atkrīt. Tādējādi amerikāņu karaspēks salā paliks vēl vismaz 18 mēnešus.

Īslandei tiesības padomes lēmumu apstrīdēt, bet tādā gadījumā 6 mēn. laikā, skaitot no lēmuma pieņemšanas dienas, par to jāpaziņo ASV. Un tad 12 mēn. laikā (pēc šāda paziņojuma saņemšanas) — ASV karaspēkam jāatstāj bazes

ASV Valsts departamenta ierēdnis Vaits paskaidrojis žurnālistiem, ka Īslandes valdības galva Handmundsons ar savas sūtniecības Vašingtonā starpniecību oficiāli paziņojis ASV valdībai, ka Īslande nedomā no Ziemeļatlantijas organizācijas izstāties, pie tam norādot, ka Īslandes valdības viedoklis ir šāds:

1) Kad Īslande 1949. g. iestājās Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijā, tā uzstādīja prasību, lai salā netiktu stacionēts svešs karaspēks. 2) Tikai 1951. gadā, kad starptautiskais stāvoklis saasinājās un Īslandei radās apdraudējums, tika parakstīta vienošanās, atļaut salā ierīkot sabiedroto bazes un stacionēt svešu karaspēku. 3) Pašreizējā starptautiskajā situācijā Īslandes drošība nav apdraudēta.

4) Īslandes prasība grozīt augšminēto 1951. g. vienošanos, resp. atsaukt svešo karaspēku — nerunā pretī bažu paturēšanai, gluži otrādi, Īslande vēlas tās uzturēt pilnīgā kārtībā.

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

(Pārnesums no 6. lpp.)

obligātu to liellaivu tīrīšanu, kas pārvadā naftu, bet atkritumus iegāž Volgā. Kaspijas jūras līmenis arvien pazeminās. Barības vielas, ko agrāk ienesa Volga, tagad nošēžas ūdens krātuvēs un to vietā delta saņem kaitīgos rūpniecības atkritumus. VNIRO Kaspijas filiāles direktors J. A. Piskunovs rāda simtiem izgriezumu no laikrakstiem, kuros visi vienā balsī aizstāv zivis. Bet zivis iet bojā, soda nauda aug..." (Literaturnaja Gazēta, 30. 6. 56.).

UZDEVUMI

„...„Pēdējā piecgades gadā (1960.) mums jānozvejo 150.000 t zivju, gandrīz 6 reizes vairāk nekā 1950. g. 2/3 no šī daudzuma dos ekspedīcijas zveja Atlantikā un Ziemeļu jūrā. Okeāna zvejas apkalpošanai ceļ bazi Ventspilī, 300 zvejas kuģiem... Pērn ministrijas kuģi nav uzdevumu veikuši tralu flotes sliktās izmantošanas dēļ. Vairāk nekā 1/3 kuģu netika galā ar saviem uzdevumiem." (Radiofons 27. 4. 56.).

RIGĀ ZIVIS IR RETUMS

„Rīgā tur, kur ir svaigas zivis, ir pircēju rindas, bet pieņemšanas vietās zivis iet bojā, jo neesot, kas sazvejotos daudzumus noņem. Veikali atsakoties vairāk pārdot. Plašo Rīgas nomaļu un strādnieku ciematu iedzīvotāji zivju pārdevējus nedabū ne redzēt. Pavisam novārtā ir tirdzniecība ar svaigām zivīm. Ēdnīcās un restorānos pat reņģe ir retums..." (Cīņa, 31. 5. 56.).

Mazgadīgo ekspluatācija

„...Priekš diviem gadiem mans dēls Vladimirs pabeidza septiņgadu skolu ar trijniekiem. Viņš neizturēja iestāju pārbaudījumus ne upju skolā, nedz būvtechnikumā. Aizgāja mācīties 8. klasē. Pēc mēneša mani sauca uz skolu:

„Jūsu puika mācās slikti: visos priekšmetos divnieki. Viņš velk atpakaļ visu klasi. Viņu vajag pārcelt uz septīto klasi." Es piekritu. Direktors tomēr šaubījās, jo Volodjam bija apliecība par 7 klašu beigšanu. Volodja negāja vairs uz skolu. 1955. g. vasarā es nolēmu viņu ierīkot darbā Ķemeru komūnālo uzņēmumu trestā. Pārvaldnieks Nešta atbildēja: „Nē, viņš ir huligāns: ar kaķeni plēš elektriskās lampas, aplauž zaļos apstādījumus". Es biju pārsteigta: „Pirmoreiz dzirdu... Palīdziet, jūs esat komūnists, jums jāpalīdz mātei." Nešta piekrita.

Vladimirs ik rītu agri gāja darbā: rīkoja dobes, stādīja, lēja, ravēja. Vakaros atgriezās noguris, bet apmierināts, kamēr neiedomājās ļauno domu, ka ar viņu un biedriem darbā ir netaisni. Pusaudžu no 14-16 g. trestā bija 19. 16 g.v. maksāja 310 rub., bet jaunākiem tikai 200 rub. mēnesī, lika visiem strādāt 8 stundas. Zēni padarīja vienādus darbus.

Bērni nolēma, vai pareizāki, dzirdēja, ka nepilngadīgiem darba diena ir saīstināta līdz 6 stundām. Vladimirs par to prasīja dārzniekam, kas atbildēja: „Strādā, nerunā, dīkdieni!" Garastāvoklis dēlam mainījās — radās aizvainojums. Viņš apsprieda šo jautājumu ar biedriem un atkal runāja ar dārznieku. Atbildes vietā dārznieks paņēma no viņa rokām kasti ar stādiem un pateica: „Tu pie mums vairs nestrādā." Pēc tam kļuva zināms, ka no darba atlaisti vēl vairāki zēni. Es atzīstu, ka ar zēniem rīkojušies nepareizi: nedrīkst aizdzīt, ja viņi gribēja noskaidrot sava darba noteikumus. ." (E. Gruškovskaja, Ķemeros; Sov. Molodež, 10. 5. 56.).

Piezīme: AP prezidijs Maskavā 26. 5. 56. noteicis, ka sākot ar 1. 7. 56. 16-18 g. v. pusaudžiem darba diena ir sešas stundas. Iespējams, ka netaisnību un darbaļaužu nežēlīgās ekspluatācijas zemē arī 14 g. v. bērniem saskaņā ar „likuma" burtu nebūtu jāstrādā ik dienas 8 stundas. Īstenībā labi vēl, ka šos bērnus nevajā par streikošanu.

TEĀTRIM...

(Pārnesums no 5. lapp.)

Nav iespējams šeit sīkāk atstāstīt par tiem laikiem, kā cīnījās par teātri tā vadība, aktieri un techniskais personāls. Bet kritika bieži vien bija nesaudzīga pret māksliniekiem, tā ka varēja pietrūkt spēka turpināt ziedošanos teātra, resp. latvietības labā. Nereti kritikas bija pilnīgi pretrunīgas un nedeva nekādas skaidrības. Tā tas bijis arī citām tautām.

Pēc Rīgas Latviešu biedrības nama nodegšanas izrādes notika Interimteātrī. Tad nāca 1. pasaules karš un vācu okupācijas un gaišākais posms — Latvijas patstāvības laiks, kuram sekoja komūnistu iebrukums brīvajā Latvijā.

Visur, kur bija latvieši trimdā, sākās teātra kopu organizēšana un braukšana pa latviešu nometnēm. Latviešu teātri nevarēja nospiest un iznīcināt. Līdzās veciem aktieriem stājās jauni jūsmotāji. Teātris turpināja dzīvot.

Tas turpina dzīvot un dzīvos arī tagadējā trimdā, par spīti — sevišķi grūtiem apstākļiem teātra cilvēkiem. Ja es stāstu, ka apstākļi latviešu teātra sākumā bijuši grūti, tad tas viss norisa nz savas zemes, bet tagad tā nav un tas ietekmē visu. Ja teātra cilvēks pavadījis dienišķajā darbā 13 un vairāk stundu, bet no tā pārnācis iet vēl uz mēģinājumiem un gatavojas izrādei, tad es to noteikti atzīstu par varonību un jo lielu upuri, ko tie nes uz teātra altāra, lai sniegtu tautai izrādi, kur latvieši varētu būt kopā savā vidē. Varbūt šīs izrādes neaizsniedz to, ko redzējām dzimtenē, varbūt tās neatbilst stingrai mākslas mēraukļai, bet tās tomēr pulcina latviešus vairāk kopā, nekā kura katra cita izdarība.

Bet ja nu šīs izrādes simtprocentīgi neatbilst mākslas prasībām, vai tad vispār tās rīkot? Vai nevar iztikt bez teātra? Kādā pilsētā teātra kritika jau bija tik neganti stingra, ka „izkritizēja" publiku izrādēm, un radās doma par teātra likvidēšanu. Par laimi, apstākļi ir mainījušies, un teātris ir atkal apmeklētāju pilns. Man šķiet, ka par spīti nelabvēlīgiem darba apstākļiem, teātra izrādēm jānotiek un jāsaista visplašākās latviešu aprindas, jo tieši tā vislabāk var uzturēt latvisko garu.

Čikāgas veclatvieši mums rāda ļoti jauku piemēru: viņi sākuši rīkot teātra izrādes 1907. gadā un turpinājuši līdz 1934. gadam. Ļoti daudzi veclatvieši nav aizmirsuši savu valodu, un tas ir viņu gods. Mūsu teātra izrādēm visai bieži jānotiek sliktos techniskos apstākļos un nav arī tās rocības tik plašas, lai dekorātīvā ziņā tās būtu bagātas, bet bija laiki, ka nevis dekorācijas, bet cilvēks bija teātrī galvenais. Un tā tas arī lai būtu.

Teātra ļaudis, nepagurism, turpināsim sākto gaitu. Neviens tik labi nezina kā mēs paši savas un kollēgu kļūdas un ka mēs no tām gribam izvairīties un laboties, par to gan nevar būt divu domu. Mums jāiet pie latviešiem ar dzīvo vārdu, ar latvisko garu. To darīsim. Nepagursim.

Otto Krolls.

20. g. s. slavenības

1500 amerikāņu žurnālistiem bija jāatbild, kura 20. g. s. personība likusi par sevi visvairāk runāt, neatkarīgi — labu vai ļaunu. Atbildes bijušas: 1. Franklins D. Rūzvelts, 2. Adolfs Hitlers, 3. Tomass A. Edisons, 4. Vinstons Čerčils, 5. Henrijs Fords, Vladimirs Iljičs Ļeņins, 7. Brāļi Raiti, 8. Alberts Einšteins, 9. Josefs Visiarionovičs Staļins, 10. Luiss Pastērs.

BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

Ap 1000 apmeklētāju bērnu svētkos un ballē

Jau sestdienas novakarē, kaut gan bija lietains laiks, Saulainē sākās dzīva rosība. Vasarnieki upes krastā steidzās uzcelt teltis, šur tur iedegās ugunskuri un ieskanējās arī pa dziesmai.

Svētdien, 5. augustā, jau agri no rīta, gaišai saulei atmirdzot, viena pēc otras Saulaines ceļā ieslīdēja daudzas latviešu automašīnas, atvedot mazos un lielos svētku dalībniekus. Tā drīz vien visapkārt jau rūca kā bišu spiets. Svētku rīkotāji vērtē, ka lielo un mazo apmeklētāju skaits kopā tuvojies tūkstotim. Visvairāk apmierināts par to bija jauniešu nometnes komandants A. Freibergs. „Divus gadus no vietas bērnu svētkos lijis lietus" — viņš teica, „un, sestdienas vakarā tumšos mākoņus redzot, man gribējās tīri vai iet uz upi slīcināties. Bet nu, paldies Dievam, viss ir kārtībā. Ieradušies arī mīļie ciemiņi — Sidrabenes bērni ar saviem vadītājiem — J. Pālēnu un P. Rudzīti. Mēs priecājamies par to, jo arī paši katru vasaru esam braukuši uz bērnu svētkiem Sidrabenē."

Svētki Saulainē iesākās ar dievkalpojumu zem ābeles, to noturēja māc. A. Lūsis.

Svētkus atklāja Sv. Jāņa dr. padomes priekšnieks A. Vanags. Savā uzrunā A. Vanags īpaši apsveica Sidrabenes bērnu viesošanos, norādot, ka draudzīgas attieksmes un sacensības mūsu jaunatni trimdas apstākļos var vienot un saturēt kopā.

Tikko oficiālā atklāšana bija beigusies, bērni devās uz sacensībām dažādos stendos, kādu bija veseli 16. Bērni, saņemot attiecīgas balvas un godalgas, varēja parādīt savas zināšanas Latvijas vēsturē un geografijā, mīklu minēšanā, atjautībā, veiklībā un dažādās citās izdarībās. Katrs zēns vai meitene, kas piedalījās stendu sacensībās, saņēma attiecīgu reģistrācijas lapu, kurā atzīmēja iegūto punktu skaitu. Stendu sacensībās pavisam piedalījās 150 bērnu, no kuriem liels skaits gan tūdaļ steidzās izmantot peldēšanās priekus un par sacensībām daudz neinteresējās.

Iebaudījuši pusdienās garšīgu tītara cepeti, svētku viesi devās uz volejbola, futbola, peldēšanas un daiļlēkšanas sacensībām. Spraigā futbola spēle starp Sidrabenes un Saulaines komandām beidzās neizšķirti, arī pēc papildus laika piespriešanas, bet tad volejbumbas sacensībās uzvarēja Saulaines komanda. Skatītāji uzmudināja un uzgavilēja gan vienai, gan otrai komandai. Taču vislielāko interesi bija modinājušas peldēšanas sacensības, kad visa garā upes „pludmale" bija kā nosēta skatītājiem. Ar prieku varēja vērot zēnu un meiteņu māku peldēšanas un lekšanas sacensībās. „Šitie nākotnē cirtīs pāri Ontario ezeram," kāds vērotājs teica. „Tiem netrūkst ne veiksmes, ne uzņēmības."

Novakarē Saulaines līčos ieskanējās E. Slaucītāja tauru orķestra spēlēto maršu un deju melodijas: tad sākās masku balle, kurā bērni rādīja savu māku pagatavot dažādas maskas „uz vietas."

Parādē, kurā piedalījās ap 80 bērnu maskās, varēja vērot, ka tās visas ir gaumīgi iecerētas un pagatavotas. Sevišķu piekrišanu izpelnījās jaunāko bērnu grupa, kā arī Beduīns, Latviešu kareivis Korejā u. c. maskas.

Masku balle un ugunskurs, kam sekoja lāpu gājiens vakara krēslā, sagādāja īsti izjustu prieku mazajiem un lielajiem.

Pēc tam sākās balle pieaugušajiem, kas ieilga pāri pusnaktij.

Par šo skaisto un kupli apmeklēto Saulaines svētku „pēdējo cēlienu", kā arī par 6. augustā notikušo sporta sacensību rezultātiem, tuvākas ziņas sniegsim nākošajā numurā.

Mūsu pārstāvji Zviedrijā

pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus:

DV Stokholmas nodaļa,
Box 220, Stockholm 1

A. Kroders,
Karlsviksgatan 1, 1.
Stockholm K.

KANADAS BALTIEŠU TENISA TURNĪRS TORONTO

GATAVOJIETIES TURNĪRA SPĒLĒM, KAS NOTIKS 25. UN 26. AUGUSTĀ

Cīņas sāksies Riverdeiles tenisa laukumos plkst. 9.30 no rīta. Būtu jāpiezīmē, ka pirmais un svarīgākais darba posms ir jau paveikts — laukumu jautājums atrisināts, spēļu plāns izstrādāts. Atliek tikai cerēt uz labu laiku un jo kupla tautiešu skaita ierašanos.

Šais svarīgajās baltiešu tenisa spēlēs, kur cīnīsies visu triju vienību labākie un spraigākie spēlētāji kā vīriešu, tā sieviešu sacensībās, būtu ieteicams apmeklēt un noskatīties ikvienam sporta draugam, bet it sevišķi tiem interesentiem, kas jau šinī sporta nozarē darbojas vai vēlas darboties un kļūt par baltā sporta cēliem un drošiem turpinātājiem.

Šai sakarā būtu jāpiemin kāds gaužām sāpīgs un rūgts vārds. Žēl, ka mūsu jaunavas un jaunekļi šim skaistajam sporta veidam līdz šim pievērsuši tik maz uzmanības. Kaut gan vienu otru no daiļā dzimuma pārstāvēm reiz pa reizei redz uz laukuma, bet tas tomēr ir par maz, lai tie kādreiz varētu nomainīt pašlaik intensīvi darbojošos tenisistus ar jauniem un svaigiem spēkiem.

Vērojot mūsu nenogurstošos tenisistus, būtu jāizsaka bruņnieciska atzinība tiem baltā sporta cienītājiem, kas sava raženā darba gadu gājumā vēl pat šodien ir vieni no centīgākiem un dedzīgākiem cīnītājiem. Tāpat atzinība arī tiem, kas jauni savās gaitās, bet pietiekoši stabili, lai rādītu augstas klases spēļu techniku. Tāpēc aicinām ikvienu, kam būtu vēlēšanās piedalīties šinī augstvērtīgā sporta veidā, jo katrs ar prieku tiks uzņemts mūsu tenisistu pulkā. Nāciet mūsu saimē, kur jūs būsit gaidīti viesi!

Baltiešu tenisa turnīram ir arī dažādas godalgas, kas tiks piešķirtas uzvarētājiem.

Augstvērtīgākā būs ceļojošā balva, kuras ieguvējs to patur uz vienu gadu, bez tam būs arī vēl daudzas citas balvas, ko piešķirs par pirmās un otrās vietas iegūšanu dažādās spēļu distancēs.

Tā kā tenisistiem pašiem sava līdzekļu budžeta nav un esam tikai sportistu šķira, tad šinī jautājumā atsaucīgie tautieši, tāpt kā agrāk, jālūdz talkā. Ziedojiet cik spējat, jo katra pretīmnākšana dos mums morālo spēku, par ko mēs, visa tenisistu saime, būsim no sirds pateicīgi.

Ziedojumu varētu nokārtot pie daudzsološā un dedzīgā tenisista Eduarda Kuba, tel. LE 6-0824, Toronto.

Šinī turnīrā aicināti no tuvienes un tālienes Kanadas tenisisti, lai godam varētu aizstāvēt latviešu krāsas. Būtu vēlams, ka Toronto un tuvākā āpkārtnē dzīvojošie tenisisti, kas vēlas piedalīties Baltiešu tenisa turnīrā, iepriekš pieteiktos pie LAK Tenisa sekcijas vadītāja Rūdolfa Ceinovska, tel. LE 4-9347, Toronto. Attālāk dzīvojošiem iepriekšēja pieteikšanās nebūtu svarīga, bet gan ierašanās laikā tenisa turnīram norādītajās vietās (laukumos).

Riverdeiles tenisa laukums atrodas Broadview ielā, Danforth Ave. dienvidu daļā, Toronto.

Uz redzēšanos Baltiešu tenisa dienās Toronto!

R. C.

INDIĀNAPOLES VENTAS VIEGLATLĒTU ROSĪBA

Atzīstamu rosību sezonas pirmajā pusē uzrādījuši skaitliski nedaudzie gados vēl pajaunie Indiānāpoles latviešu vieglatlētu kopas „Venta" sportisti, kas pašu spēkiem uzpostajā vietējās Batlera universitātes laukumā sacentušies jau 8 internās sacīkstēs, pulcinot caurmērā vairāk kā 5 dalībniekus katrā.

Pievēršoties nopietnākiem un regulārākiem treniņiem, kuru skaits snīdezas jau pāri 25, reālizēti arī vairāki vietējiem apstākļiem itin teicami sasniegumi, ko vēl nozīmīgākus padara nelielā konkurence un samērā nepateicīgie laukuma apstākļi.

Pēdējās 6 internajās sacīkstēs piedalījušies arī daži vietējā Indiānas latviešu biedrības sporta kluba vieglatlētikas sekcijas dalībnieki, jo pati sekcija nevienu sacīksti līdz šim nav vēl sarīkojusi.

Kurzemnieks.